

ZÁKLADNÍ ŠKOLA FRANTIŠKA JOSEFA ŘEZÁČE LITEŇ
Sady Sv. Čecha 44, 267 27 Liteň

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

ŠKOLA, KAM MÁ SMYSL CHODIT

MOTTO:

„Žák není nádoba, kterou je třeba naplnit, ale pochodeň, kterou je třeba zapálit“

(Sokrates)

Obsah

1. Identifikační údaje.....	5
2. Charakteristika školy.....	6
2.1 Úplnost a velikost školy	6
2.2 Vybavení školy	6
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	7
2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	7
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	8
3. Charakteristika ŠVP.....	9
3.1 Zaměření školy	9
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	9
3.2.1 Kompetence k učení	10
3.2.2 Kompetence k řešení problémů	10
3.2.3 Kompetence komunikativní.....	10
3.2.4 Kompetence sociální a personální	10
3.2.5 Kompetence občanské	11
3.2.6 Kompetence pracovní	11
3.2.7 Kompetence digitální.....	11
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3.3.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	12
3.3.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole	13
3.3.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	14
3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	14
3.4.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole.....	14
3.4.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole	15
3.5 Přehled podpůrných opatření.....	16
3.5.1 Hlavní podpůrná opatření	16
3.5.2 Opatření, která realizuje škola sama (Podpůrná opatření 1. stupně).....	17
3.5.3 Opatření, která škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení (Podpůrná opatření 2. - 5. stupně).....	18

3.5.4	Doporučení ke vzdělávání žáka se speciální vzdělávací potřebou.....	19
3.5	Začlenění průřezových témat	20
3.5.1	Osobnostní a sociální výchova (OSV).....	20
3.5.2	Výchova demokratického občana (VDO).....	21
3.5.3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	21
3.5.4	Multikulturní výchova (MKV)	22
3.5.5	Environmentální výchova (EV).....	22
3.5.6	Mediální výchova (MV)	23
4.	<i>Učební plán</i>.....	24
4.1	Učební plán I. stupně	24
4.2	Učební plán II. stupně	25
5.	<i>Učební osnovy</i>.....	27
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	27
5.1.1	Český jazyk a literatura – 1. stupeň	27
5.1.2	Český jazyk a literatura – 2. stupeň	43
5.1.3	Anglický jazyk – 1. stupeň	73
5.1.4	Anglický jazyk – 2. stupeň	82
5.1.5	Německý jazyk	93
5.2	Matematika a její aplikace.....	102
5.2.1	Matematika – 1. stupeň.....	102
5.2.2	Matematika – 2. stupeň.....	111
5.3	Informatika	124
5.3.1	Informatika – 1. stupeň.....	127
5.3.2	Informatika – 2. stupeň.....	132
5.3.3	Základy administrativy	140
5.4	Člověk a jeho svět	144
5.4.1	Prvouka.....	144
5.4.2	Přírodověda.....	153
5.4.3	Vlastivěda	159
5.5	Člověk a společnost.....	166
5.5.1	Dějepis.....	166
5.5.2	Výchova k občanství	175
5.6	Člověk a příroda	188
5.6.1	Fyzika	188

5.6.2	Chemie.....	197
5.6.3	Přírodopis	208
5.6.4	Zeměpis	218
5.7	Umění a kultura	235
5.7.1	Hudební výchova – 1. stupeň.....	235
5.7.2	Hudební výchova – 2. stupeň.....	243
5.7.3	Výtvarná výchova – 1. stupeň	254
5.7.4	Výtvarná výchova – 2. stupeň	261
5.8	Člověk a zdraví.....	269
5.8.1	Tělesná výchova – 1. stupeň.....	269
5.8.2	Tělesná výchova – 2. stupeň.....	277
5.9	Člověk a svět práce	284
5.9.1	Pracovní činnosti – 1. stupeň.....	284
5.9.2	Pracovní činnosti – 2. stupeň.....	289
5.10	Volitelné předměty.....	300
5.10.1	Seminář z českého jazyka	300
5.10.2	Seminář z matematiky	302
5.10.4	Konverzace v anglickém jazyce.....	304
5.10.5	Technické kreslení	309
5.10.6	Praktikum z fyziky	313
5.10.7	Vedení domácnosti	317
5.11	Etická výchova	321
6.	<i>Hodnocení žáků a autoevaluace školy.....</i>	322
6.1	Hodnocení žáků.....	322
6.2	Autoevaluace školy	332
	<i>Použité zkratky.....</i>	333
	<i>Příloha k ŠVP č. 1 platná od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2027.....</i>	334

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motivační název ŠVP: Škola, kam má smysl chodit

Předkladatel:

Název školy: Základní škola Františka Josefa Řezáče Liteň

Adresa: Sady Sv. Čecha 44, 267 27 Liteň

Ředitel školy: Mgr. Iveta Černá

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Ema Malá

Kontakty: telefon 311 684 220

web www.zsliten.cz

e-mail cerna@zsliten.cz

IČO: 71002715

IZO: 002050765

RED-IZO: 600 043 053

Zřizovatel:

Název: Městys Liteň

Adresa: Náměstí 71, 267 27 Liteň

Kontakty: telefon 311 684 121

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2023

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Františka Josefa Řezáče Liteň se řadí k úplným školám s 1. – 9. postupným ročníkem. Škola nese jméno místního faráře Františka Josefa Řezáče (1819 – 1879). Byl významným reformátorem školství a vězeňství a zasadil se také o zřízení naší školy v roce 1868. Zásahu Františka Josefa Řezáče o školu v Litni připomíná kamenná pamětní deska u vchodu školy.

Školu navštěvují nejen žáci z městyse Liteň, ale poskytuje vzdělávání i žákům z okolních obcí, čemuž je přizpůsobena i organizace výuky, školní družiny i zájmových kroužků.

Od začátku školního roku 2021/2022 poskytuje škola vzdělávání ve dvou budovách:

- původní budova: Sady Sv. Čecha 44, 267 27 Liteň
- nová budova: Pode Zděmi 402, 267 27 Liteň

Škola sdružuje:

- základní školu, IZO: 002050765 - se stanovenou kapacitou 480 žáků,
- školní družinu, IZO: 113100060 - se stanovenou kapacitou 205 žáků.

Na 1. stupni i na 2. stupni jsou zpravidla dvě třídy v ročníku. Školu navštěvuje více než 300 žáků ve 15 třídách, průměrná naplněnost tříd je 20 žáků.

Součástí školy je školní družina, která má čtyři oddělení. Ranní a odpolední provoz je přizpůsoben dojíždějícím žákům a též žákům navštěvujícím odpolední mimoškolní zájmovou činnost a hru na hudební nástroje ZUŠ.

Od školního roku 2021/2022 poskytuje stravování žáků i zaměstnanců školy společnost PRIMIREST - zařízení školního stravování spol. s r.o.

2.2 Vybavení školy

Vzdělávání probíhá jak v kmenových třídách, tak v odborných učebnách (učebna fyziky, přírodopisu, PC). Součástí školy je školní družina, která má kapacitu 205 žáků.

V původní budově školy je 14 učeben, z toho 5 odborných.

V nové budově školy je ve třech patrech 6 kmenových učeben, oddělení školní družiny a zázemí pro učitele a správní zaměstnance.

K pohybovým aktivitám žáci využívají v novém areálu dvě tělocvičny a venkovní sportoviště. Také mají k dispozici tělocvičnu postavenou v 90. letech, která byla rekonstruována v roce 2017 v původní budově školy. Můžeme využívat i fotbalové hřiště v obci.

Všichni pedagogičtí pracovníci prošli školením v oblasti informačních technologií a na začátku školního roku 2020/2021 byli vybaveni potřebnou technikou k realizaci distanční výuky.

Škola získala dotace v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání na pořízení vybavení v IT oblasti. Pro žáky máme k dispozici 20 přenosných zařízení (notebooky), které se využívají ve třídách mimo hodín informatiky. Učebna PC byla v září 2022 vybavena novými notebooky. Ve všech učebnách je připojení k internetu.

Většina tříd je vybavena interaktivním panelem nebo dataprojektorem. Žáci i pracovníci školy mají zřízenou školní emailovou schránku v rámci Office 365, ve výuce využívají prostředí MS Teams. Od školního roku 2023/2024 používáme elektronickou žákovskou knížku prostřednictvím školního informačního systému Bakaláři. Škola se aktivně připravuje na změny ve výuce informatiky. V roce 2022/2023 byla řádně zahájena výuka nové informatiky ve 4. ročníku. Škola je vybavená robotickými stavebnicemi a programovatelnými hračkami např. Bee-Bot, Ozobot, Mini Sphero, Lego Spike, Micro:Bit, 3D tiskárnou.

K výstavám žákovských prací využíváme vhodné prostory v obou budovách.

V původní budově mají žáci k dispozici nápojový automat.

Materiální vybavení školy se snažíme modernizovat a doplňovat, třídy jsou postupně vybavovány novým nábytkem a v rámci možností jsou pořizovány moderní pomůcky. Většine tříd jsou poskytnuty šatní skřínky.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má ve školním roce 2023/2024 28 členů, v němž se spojují mladí i zkušení pedagogové. Ve škole funguje školské poradenské pracoviště (výchovný poradce, metodik prevence sociálně-patologických jevů a školní psycholog). Na škole působí specialista na environmentální výchovu. Pedagogičtí pracovníci se zúčastňují různě zaměřených seminářů v rámci DVPP.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Každoročně na naší škole pracuje řada zájmových kroužků. Žáci mají možnost se účastnit výuky ZUŠ, jejíž učitelé dojíždějí na naši školu.

Starší žáci navštěvují pražská divadelní představení v rámci Klubu mladého diváka.

Spolupracujeme s organizacemi a občanskými sdruženími, které se zabývají environmentální výchovou.

Škola dodržuje tradice – Mikulášskou nadílku, Advent, oslavu Dne Země, Zahradní slavnost.

Prezentujeme svoji školu v regionálním tisku a na webové stránce školy.

Pořádáme kulturně-vzdělávací, ozdravné a sportovně zaměřené akce. Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí a výletů.

Žáci školy se zúčastňují mnoha soutěží (sportovních, matematických, informatických, výtvarných apod.).

Škola je zapojena do dlouhodobého projektu „Recyklohraní“ a evropského programu „Ovoce, zelenina a mléko do škol“.

Zúčastňujeme se každoročně také celostátního projektu „Noc s Andersenem“.

Od října 2021 jsme zapojeni do mezinárodního programu Dofe (Mezinárodní cena vévodů z Edinburgu). Jedná se o propracovaný mezinárodní vzdělávací program pro mladé lidi ve věku od 14 do 24 let, který je podporuje v osobním rozvoji a získávání dovedností uplatnitelných v budoucím životě a práci.

Pravidelně se zapojujeme do partnerského projektu – Záložka do knihy spojuje školy. Jedná se o mezinárodní česko-slovenský projekt. Cílem je navázání kontaktu

mezi českými a slovenskými školami, jakož i podpora čtenářství prostřednictvím výměny záložek do knih.

S žádnou zahraniční školou prozatím nespolupracujeme.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Při základní škole je zřízena tříčlenná školská rada a občanské sdružení Klub přátel školy. Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek. Každoročně se uskutečňuje Den otevřených dveří. O činnosti školy jsou informováni na webových stránkách školy a prostřednictvím žakovských knížek / elektronických žakovských knížek.

Spolupracujeme s Městyssem Liteň. Žáci se podílejí na akcích spojených s prezentací Muzea Svatopluka Čecha a Jarmily Novotné.

Úzce spolupracujeme s mateřskými školami v Litni a Svinařích i s ostatními školami z blízkého okolí.

Spolupracujeme s Domečkem Hořovice, místními organizacemi, podnikateli a občanskými i zájmovými sdruženími.

Spolupracujeme s poradenskými zařízeními – PPP Středočeského kraje, speciální pedagogická centra.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program „Škola, kam má smysl chodit“ naplňuje výchovné a vzdělávací cíle RVP ZV.

V našem školním vzdělávacím programu:

- chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi;
- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;
- zavádět do výuky také efektivní metody výuky, např. kooperativní a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- pro budoucí život v EU je nezbytné výrazně posílit výuku cizích jazyků s důrazem především na jazyk anglický;
- chceme pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Naší prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se i dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Připojujeme se ke vzdělávacím trendům v Evropě a chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století.

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Za klíčové kompetence jsou považovány: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní, kompetence digitální.

3.2.1 Kompetence k učení

Cílem je umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání.

- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.
- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Žáky vedeme k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování.
- Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.
- Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád.
- Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.

3.2.2 Kompetence k řešení problémů

Hlavním úkolem této kompetence je podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

- Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídít a vhodným způsobem využívat.
- Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu.
- K logickému řešení problémů se využívají miniprojekty.
- Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.
- Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do různých soutěží a olympiád.

3.2.3 Kompetence komunikativní

Cílem kompetence komunikativní je vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Žáci posílají svoje příspěvky do oblastních novin.

3.2.4 Kompetence sociální a personální

Úlohou této kompetence je rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých.

- Během vzdělávání používáme také skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.
- Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině.
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.
- Učíme je také k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

3.2.5 Kompetence občanské

Cílem je připravit žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.

- Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Je kladen důraz na environmentální výchovu a výchovu ekologicky myslícího jedince (třídění odpadů apod.)

3.2.6 Kompetence pracovní

Hlavním úkolem této kompetence je pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

- Výuku doplňujeme o praktické exkurze.
- Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci.
- Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.

3.2.7 Kompetence digitální

Hlavním úkolem této kompetence je schopnost používat znalosti a dovednosti v oblasti digitálních technologií zodpovědně, samostatně a vhodným způsobem v kontextu vzdělávání či zábavy.

- Umožňujeme žákům využívat v učebním procesu digitální zařízení a technologie.
- Podporujeme žáky ve využívání technologií k usnadnění pracovních postupů.
- Vedeme žáky k vhodnému využívání technologií při řešení problému.
- Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Pomáháme žákům volit vhodné postupy a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Učíme žáky vytvářet digitální obsah a kombinovat různé formáty.
- Učíme žáky bezpečně využívat digitální technologie a uvědomit si jejich přínosy a rizika.
- Vedeme žáky k ochraně tělesného i duševního zdraví.
- Vedeme žáky k etickému jednání.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Velkou pozornost věnujeme žákům se specifickými poruchami učení a chování. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpurná opatření realizuje škola.

Mezi žáky se specifickými poruchami učení a chování patří:

1. **děti se zdravotním postižením** (mentální, tělesné, zrakové, sluchové postižení, souběžné postižení s více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování)
2. **děti se zdravotním znevýhodněním** (zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání)
3. **děti se sociálním znevýhodněním** (rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením či ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo ochranná výchova, postavení azylanta nebo účastníka řízení o udělení azylu v ČR)

Podpurná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů:

- Podpurná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).
- Podpurná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpurných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3.3.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpurnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpurnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpurných opatření. Pravidla pro použití podpurných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpurných opatření upravit očekávané výstupy v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání, kterých je využíváno při stanovení individuálního vzdělávacího plánu. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví

tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení - čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představitivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

3.3.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;

- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky.

3.3.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola umožní:

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

3.4.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých

předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Oblast, ve které žák vyniká, se snažíme rozvíjet zadáváním náročnějších samostatných a problémových úkolů, studováním naučné literatury, pověřováním vedení a řízení skupin, zapojováním se do soutěží a olympiád.

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrníme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je věnována pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.4.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;
- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;

3.5 Přehled podpůrných opatření

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření, která se člení do 5 stupňů podle organizační a finanční náročnosti. Pro žáky je podpora bezplatná.

Podpůrná opatření mají definovanou finanční náročnost, je vyjádřena ve formě kódového označení v přehledu podpůrných opatření, který je součástí prováděcího předpisu, tedy vyhlášky ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Kód uvádí školské poradenské zařízení do doporučení ke vzdělávání žáka se SVP. Škola následně přenese kód normované finanční náročnosti zvolených podpůrných opatření do matriky.

3.5.1 Hlavní podpůrná opatření

Hlavní podpůrná opatření zahrnují (úplný přehled viz Přílohu č. 1 Vyhlášky č.

27/2016):

- a) **Poradenskou pomoc školy** (výchovný poradce, školní metodik prevence) a pomoc školského poradenského zařízení – PPP (pedagogicko-psychologické poradny) a SPC (speciálně pedagogického centra).
- b) **Úpravu organizace vzdělávání** (například využívání disponibilních hodin pro vzdělávání žáků se SVP, které umožňují zařadit předměty speciálně pedagogické péče, intenzivnější výuku českého jazyka pro cizince a etnické menšiny, úpravu výuky u selhávajících žáků, úpravu obsahu vzdělávání, dále již zmíněné úpravy v hodnocení žáků a v metodách výuky, úpravy výstupů ze vzdělávání).
- c) **Úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání** – respektuje se, jakým způsobem se žák vzdělával, jaká měl podpůrná opatření, a ta se uplatňují v případě potřeby i při přijímání ke studiu a při ukončování vzdělávání.
- d) **Úpravu výstupů ze vzdělávání** – upravený RVP ZV definuje podmínky, za kterých je možné úpravy výstupů ze vzdělávání na ZŠ připravit a skupiny žáků, pro které je možné tyto úpravy provést (žáci s LMP, žáci zrakově a sluchově postižení, případně žáci s kombinovaným postižením).
- e) **Využívání IVP** (individuální vzdělávací plán, který se při vzdělávání těchto žáků již dnes uplatňuje), návrh na úpravu vzdělávání žáka připravuje ŠPZ (školské poradenské zařízení) a rodič žádá ředitele školy o možnost vzdělávat se podle IVP; kontrola IVP probíhá 1x ročně. S IVP seznamuje ředitel školy, respektive třídní učitel všechny vyučující, kteří se na vzdělávání žáka podílejí.
- f) **Asistenta pedagoga**, případně dalšího pedagogického pracovníka - například speciálního pedagoga; ti se nově stávají podpůrnými opatřeními s normovanou finanční náročností
- g) **Úpravu vzdělávání neslyšících žáků** s podporou tlumočnicků českého znakového jazyka a přepisovatelů
- h) Možnost uplatnit **augmentativní a alternativní formy komunikace**
- i) Možnost vzdělávat ve **stavebně nebo technicky upravených prostorách**.
- j) Úhradu **speciálních učebnic, didaktických a kompenzačních pomůcek**.

Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření ve školských zařízeních, která se podílejí na vzdělávání žáka, případně na přípravě na vzdělávání žáka. Jedná se

především o školní družinu. Druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka a také z toho, která podpůrná opatření má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná i pro jeho činnost ve školských zařízeních.

Rozsah podpory je limitován dobou, kterou dítě v těchto zařízeních tráví. Popis možné podpory je uveden ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., v přehledu podpůrných opatření.

Ředitel školy poskytne ŠPZ, u něhož zákonný zástupce požádal o vyšetření a vystavení Doporučení ke vzdělávání žáka, aktuální informace o podmínkách a možnostech školy, které se vztahují k potřebám žáka a k možnostem takového žáka v ní vzdělávat.

Po vydání doporučení má škola maximální dobu čtyř měsíců pro vytvoření doporučených podmínek pro vzdělávání žáka a zajištění podpůrných opatření. V případě, že v této lhůtě nelze ve škole zajistit např. stavební či technické úpravy, zváží ŠPZ po konzultaci se školou a zákonným zástupcem žáka možnost kombinace jiných podpůrných opatření, v krajním případě doporučí rodiči školu, která je technicky připravena pro vzdělávání žáka.

V případě nemožnosti zajistit v předepsané lhůtě personální podpůrná opatření (asistent pedagoga, speciální pedagog, učitel předmětu speciálně pedagogické péče apod.), hledá do doby zajištění personálního podpůrná opatření škola či školské zařízení řešení, které umožní podporu žáka (např. dohodou o podpoře a metodickém vedení s SPC nebo PPP). Vždy je třeba se řídit základním pravidlem, že jakékoli řešení musí být v nejlepším zájmu žáka.

3.5.2 Opatření, která realizuje škola sama (Podpůrná opatření 1. stupně)

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy); pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věci individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP) - stručný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, návrh, jak se bude vzdělávání žáka upravovat a v čem. Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší - pak je vhodné žákovi a zákonným zástupcům doporučit, aby navštívili školské poradenské zařízení.

Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

3.5.3 Opatření, která škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení (Podpůrná opatření 2. - 5. stupně)

A. **Zákonný zástupce žáka respektoval doporučení školy nebo se rozhodl sám k návštěvě ŠPZ**

Školské poradenské zařízení (PPP nebo SPC) nejpozději do tří měsíců od objednání žáka provede posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka a do 30 dnů od návštěvy ŠPZ vypracuje pro zákonného zástupce žáka zprávu z vyšetření. Pro zákonného zástupce a školu pak vypracuje Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě, že podmínkou pro stanovení podpůrných opatření je vyjádření dalšího odborníka (lékaře apod.), prodlužuje se tomu adekvátně lhůta pro vypracování Doporučení. Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází ze sdělení zákonného zástupce a žáka, ze závěrů školy a PLPP, pokud byl zpracován, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka.

Pokud bude příprava Doporučení ke vzdělávání žáka vyžadovat:

a) **informace školy** (zajištění pomůcek, přítomnost asistenta pedagoga ve třídě v případě, že již ve třídě asistent působí, uzpůsobení dalších podmínek pro vzdělávání žáka, tj. velikost třídy, organizace vzdělávání atd.) – **pak před vydáním doporučení zástupce ŠPZ konzultuje se školou**. Obvykle ve školách zajišťují tyto služby výchovní poradci nebo ředitel školy pověří jiného pedagoga, který bude o nastavování podpůrných opatření se ŠPZ komunikovat

b) **informace dalšího ŠPZ**, pokud bude charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka takový, že bude třeba komunikovat s více zařízeními.

Jedná se především o žáky s kombinovaným postižením, kdy žák má obtíže, které pramení například z poruchy učení a současně je slabozraký a je třeba mu poskytovat i speciálně pedagogickou péči. V takovém případě se musí domluvit dvě ŠPZ na formulaci jednoho Doporučení ke vzdělávání žáka, aby podpůrná opatření nebyla poskytována duplicitně.

B. **Zákonný zástupce žáka přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže.**

V této situaci se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka (podrobněji viz materiál tzv. informačním balíčkem Metodické doporučení pro případy, kdy zákonný zástupce nekoná v zájmu dítěte ve spojitosti se vzděláváním).

3.5.4 Doporučení ke vzdělávání žáka se speciální vzdělávací potřebou

Doporučení vystavuje školské poradenské zařízení. Po jeho vystavení seznamuje s jeho obsahem společně se zprávou z vyšetření zákonného zástupce žáka. Vyšetření žáka i vystavení dokumentů je možné vždy jen s informovaným souhlasem zákonného zástupce. Doporučení je předáno škole a zde je následně projednáno, případně ještě upraveno se souhlasem všech participantů (škola, zákonný zástupce, žák, ŠPZ) a s informovaným souhlasem zákonného zástupce či zletilého žáka podepsáno.

Doporučení obsahuje popis vzdělávacích potřeb žáka, popis všech zvolených podpůrných opatření včetně IVP, doporučení k poskytnutí asistenta pedagoga nebo dalších osob podporujících vzdělávání žáka, vymezení pomůcek atd.

Jak bylo zmíněno výše, navržená a vzájemně odsouhlasená podpůrná opatření by se měla začít školou realizovat neprodleně, nejpozději do 4 měsíců ode dne jejich nastavení. Pokud tak škola z různých důvodů neučiní, je nezbytné opětovně vyhodnotit její postup a případně domluvit restrukturalizaci podpůrných opatření.

ŠPZ vyhodnocuje účelnost a efektivitu zvolených podpůrných opatření nejpozději po roce od jejich přidělení, jinak jejich platnost trvá zpravidla dva roky. Frekvence kontrol je obdobná jako v případě kontrol IVP, které bude obvykle součástí Doporučení (avšak nikoliv nutně vždy).

3.5.2 Výchova demokratického občana (VDO)

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Občanská společnost a škola						Vko			
2. Občan, občanská společnost a stát							Vko		
3. Formy participace občanů v politickém životě								D	
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování									D

3.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Evropa a svět nás zajímá					VI				
2. Objevujeme Evropu a svět							Z		
3. Jsme Evropané						Vko			

3.5.4 Multikulturní výchova (MKV)

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Kulturní diference								Č	
2. Lidské vztahy	Prv								
3. Etnický původ							Č		
4. Multikulturalita					A			Z	
5. Princip sociálního smíru a solidarity			Prv			Z			

3.5.5 Environmentální výchova (EV)

Název tematického okruhu	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Ekosystémy	Prv								
2. Základní podmínky života			Prv						
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí									
4. Vztah člověka k prostředí									

Tematické okruhy – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí budou realizovány v rámci jednodenního projektu Den Země v 1. – 9. ročníku.

4. Učební plán

4.1 Učební plán I. stupně

Vzdělávací oblast	Předmět	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	z toho disponibilní	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+1	8+1	7+1	5+2	5+1	6	38
	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3+1	3+1	4	13
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	4	24
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	0	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2+1	0	0	1	7
	Přírodověda	0	0	0	1	2	0	3
	Vlastivěda	0	0	0	1+1	2	1	4
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	0	5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	0	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	0	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	0	5
Disponibilní časová dotace		2	3	3	5	3	16	
Celková povinná časová dotace		20	22	24	26	26		118

Poznámky k učebnímu plánu:

Český jazyk a literatura je posílen o 6 disponibilních hodin.

Anglický jazyk je posílen o 4 disponibilní hodiny. V 1. a 2. ročníku je vyučován anglický jazyk jako povinný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně.

Matematika je posílena o 4 disponibilní hodiny.

Předměty ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět jsou posíleny o 2 disponibilní hodiny. Ve čtvrtém ročníku bude v prvním pololetí o disponibilní hodinu posílena vlastivěda a ve druhém pololetí přírodověda (tabulka odpovídá 1. pololetí).

Vzdělávací obsah Výchovy ke zdraví na 1. stupni je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova bude v 2. a 3. ročníku probíhat výuka plavání.

4.2 Učební plán II. stupně

Vzdělávací oblast	Předmět	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.	z toho disponibilní	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	4	3+1	4	2	17
	Anglický jazyk	3	3	3	3	0	12
	Německý jazyk	0	2	2	2	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	3+1	3+1	3	16
Informatika	Informatika	1+1	1	1	1+1	2	6
	Základy administrativy	0	0	0+1	0+1	2	2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	1	2	0	7
	Výchova k občanství	1	1	1	1	0	4
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	1+1	1+1	2	8
	Chemie	0	0	2	2	0	4
	Přírodopis	2	1+1	1+1	1	2	7
	Zeměpis	2	1+1	1+1	1	2	7
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	0	4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	0	6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	2	2	0	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	0+1	1	4
Volitelné předměty		0	0	0+1	0+1	2	2
Disponibilní časová dotace		2	3	7	6	18	
Celková povinná časová dotace		30	30	31	31		122

Poznámky k učebnímu plánu:

Český jazyk a literatura na 2. stupni je posílen o 2 disponibilní hodiny.

Matematika na 2. stupni je posílena o 3 disponibilní hodiny.

Informatika na 2. stupni je posílena o 2 disponibilní hodiny.

Vyučovací předměty (F, Ch, Př, Z) ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsou posíleny o 6 disponibilních hodin.

Obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je realizován na 2. stupni základního vzdělávání v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím předmětu Tělesná výchova v 6. a 7. ročníku.

Vyučovací předmět Základy administrativy je dotován 2 disponibilními hodinami a bude vyučován v 8. a 9. ročníku.

Vyučovací předmět Tělesná výchova bude vyučován ve skupinách – hoši a dívky. Na druhém stupni základní školy proběhne lyžařský výcvik dle zájmu a možností žáků.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je posílen na 2. stupni o 1 disponibilní hodinu. Ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti na 2. stupni budou vyučovány obory:

6. ročník: Provoz a údržba domácnosti

7. ročník: Příprava pokrmů

8. ročník: Svět práce

Provoz a údržba domácnosti

9. ročník. Svět práce

Design a konstruování

V oboru Provoz a údržba domácnosti bude v 8. ročníku do výuky zařazena finanční gramotnost.

Volitelné předměty jsou dotovány z disponibilní časové dotace 2 hodinami.

Volitelné předměty budou zaváděny podle zájmu žáků z této nabídky:

- Konverzace v AJ
- Technické kreslení
- Seminář z českého jazyka
- Seminář z matematiky
- Praktikum z fyziky
- Vedení domácnosti
- Digitální technologie

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace má rozhodující postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Otevírá žákům svět vyjádřený verbálními prostředky a umožňuje jim komunikaci s kulturními výtvoři a hodnotami. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně a ve vzájemné podmíněnosti s jejich rozumovým a emocionálním zráním. Prostřednictvím jazykové a literární výchovy získává žák schopnost vyjadřovat své myšlenky a city, vžívat se do myšlení a cítění druhých lidí. Získává prostředky k tomu, aby chápal význam nejdůležitějších literárních výtvořů v historii národní a evropské kultury a mohl se orientovat v různých formách slovesné produkce současnosti.

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk (vyučovací předmět Anglický jazyk) a Další cizí jazyk (vyučovací předmět Německý jazyk).

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

5.1.1 Český jazyk a literatura – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má na 1. stupni časovou dotaci v 1. ročníku 9 hodin, ve 2. ročníku 10 hodin, ve 3. ročníku 8 hodin, ve 4. ročníku 7 hodin a v 5. ročníku 6 hodin týdně. Výuka byla posílena pěti disponibilními hodinami.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

- *Komunikační a slohová výchova*
Žák se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.
- *Jazyková výchova*
Žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí

a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

- *Literární výchova*

Žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - učitel dbá na stálé zdokonalování čtení všech žáků
  - učitel vede žáky vyhledávání a třídění informací a používání správné terminologie
  - žáci se aktivně zapojují do vyučovacního procesu
- *Kompetence k řešení problémů*

-
- žáci se učí řešit problémy a volí vhodné způsoby řešení
  - *Kompetence komunikativní*
    - učitel vede žáky ke vzájemné spolupráci, k jejich výstižnému vyjadřování ústnímu i písemnému
    - žáci se zapojují do diskuse a srozumitelně vyjadřují své názory
  - *Kompetence sociální a personální*
    - učitel vyžaduje od žáků slušné chování a sebekázeň, dodává jim sebedůvěru
    - žáci pracují ve skupině, učí se vzájemné toleranci
  - *Kompetence občanské*
    - učitel motivuje žáky ke správnému postoji k přírodě, životnímu prostředí a kulturnímu dědictví
  - *Kompetence pracovní*
    - žáci jsou vedeni k využívání svých znalostí v praxi
    - dodržují pravidla hygieny práce
  - *Kompetence digitální*
    - žáci jsou vedeni k rozeznávání vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství
    - je kladen důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací
    - žáci si vybírají vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení
    - žáci jsou vedeni ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů).

Předmět je úzce spjat s ostatními oblastmi vzdělávání – Dějepis, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Informatika.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura****Ročník: 1.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Jazyková výchova			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká, umí je vyslovit a přečíst - rozlišuje písmena a hlásky - umí skládat slabiky a slova - čte slabiky a slova - čte věty se správnou intonací - seznámí se s interpunkčními znaménky - rozumí přečtené větě 	Čtení: <ul style="list-style-type: none"> - zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, - technika čtení - poslech 	OSV – vzájemné poznávání, sebeovládání, sebekontrola, sebezpoznávání	Pomůcky: <ul style="list-style-type: none"> - tabule - magnetická tabule - nástěnné tabule s písmeny - kartičky s písmeny a slabikami - obrázková abeceda - tabule psacího písma
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá hygienické návyky při psaní - umí napsat velká a malá psací písmena, číslice - píše slabiky, slova a jednoduché věty - umí použít interpunkční znaménka - přepisuje tiskací písmo do psané podoby 	Psaní: <ul style="list-style-type: none"> - technika psaní - písmena - slabiky a slova - věty 	M - číslice	
Komunikační a slohová výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - umí se dorozumívat v novém prostředí - uvědoměle se naučí správnému dýchání, vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky, volí vhodné tempo a hlasitost řeči - dokáže naslouchat ostatním - volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu - učí se slušnou formou odmítat a říkat „ne“ 	Vyjadřovací schopnosti: <ul style="list-style-type: none"> - pozdrav - oslovení - omluva - prosba - vypravování - dramatizace - přednes - popis 	EV – vztahy k okolnímu prostředí Prvouka – popis ročních období	

<ul style="list-style-type: none"> - umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz - respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému - dokáže vyprávět jednoduché pohádky a příběhy - dramatinuje příběhy - recituje z paměti básničky 			
Literární výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojmy - básnička, říkadlo, pohádka, příběh - odlišuje verše, umí tvořit slova, která se rýmují. - umí naslouchat čtenému textu - rozlišuje dobro a zlo, vysvětlí ponaučení z příběhu, vyjmenuje kladné a záporné postavy - zařadí postavu do správné pohádky - nakreslí ilustraci k příběhu - sestaví z několika obrázků osnovu příběhu a vypravuje podle ní - umí vyjádřit své pocity z přečteného textu - je schopen dramatinovat scénu příběhu - čte a přednáší z paměti krátké texty přiměřené věku - navštěvuje divadelní představení a hovoří o svých zážitcích. 	<p>Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem Základní literární pojmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpočítadlo - hádanka - říkanka - báseň - pohádka - spisovatel, básník - kniha - čtenář - divadelní představení, herec - rým - přirovnání 	<p>Vv – dokreslování obrázků Hv – rytmičace říkanek</p>	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura****Ročník: 2.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Jazyková výchova			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje samohlásky a souhlásky - umí vyjmenovat samohlásky, tvrdé, měkké a obojetné souhlásky - dovede v českých slovech rozlišit psaní ů, ú - zná gramatiku tvrdých a měkkých souhlásek - rozděluje slova na slabiky - umí rozdělit slova na konci řádku - umí psát skupinu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě. mě - pozná vlastní jména osob, zvířat, obcí - pozná párové souhlásky na konci slov - umí určit druhy vět - oznamovací, tázací, rozkazovací a přací - věty začíná velkým písmenem - správně používá interpunkční znaménka na konci vět 	Poznávání jazyka a pravopisu: <ul style="list-style-type: none"> - hlásky - slabiky - slova - věty 	OSV – vzájemné poznávání, sebeovládání, sebekontrola, sebepoznávání OSV – soustředění, komunikace verbální i neverbální VDO – motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším EV – vztah ke kulturnímu a přírodnímu bohatství	Pomůcky: <ul style="list-style-type: none"> - nástěnná abeceda - tabule - magnetická tabule - nástěnné tabule – druhy vět, rozdělení hlásek
<ul style="list-style-type: none"> - umí napsat správné tvary písmen abecedy - přepisuje a opisuje jednoduchý text 	Psaní: <ul style="list-style-type: none"> - technika psaní - písmena - slabiky, slova, věty 		
<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. - čte se správnou intonací. - dokáže se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledá klíčová slova. - umí číst v rolích, rozlišuje přímou řeč. 	Čtení: <ul style="list-style-type: none"> - technika čtení - próza - poezie 		

<ul style="list-style-type: none"> - umí rozeznat prózu a poezii - soustředěně poslouchá čtený text a umí ho převyprávět 			
Komunikační a slohová výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - umí rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk - vyjadřuje se ve větách - rozumí textu a reprodukuje jeho obsah. - umí napsat adresu, krátký dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz - tvoří smysluplné bohaté věty k obrázkům - nahrazuje slova jiným výrazem - pracuje s obrázkovou osnovou (řadí, vypráví) - odstraňuje přebytečná slova v textu. 	<p>Vyjadřovací schopnosti, sloh:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost - vypravování - pozdrav - dopis - blahopřání - adresa - prosba 		
Literární výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - poslouchá uvědoměle literární texty. - čte samostatně knihy a zaznamenává si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku - kreslí ke knize vlastní ilustraci - vypráví, co se mu v knížce líbilo, hledá a předčítá dětem zajímavou část knihy. - seznámí se se systémem půjčování knih ve veřejných knihovnách. - přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku - rozlišuje a používá pojmy - pohádka, hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, verš, kniha, knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel, ilustrátor, divadlo, herec, jeviště, hlediště, režisér, divadelní hra, hlavní postavy. - chodí do divadla a na koncerty. 	<p>Představitelé dětské prózy a poezie</p>	<p>Vv – dokreslování obrázků Prvouka</p>	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Jazyková výchova			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - umí abecedu a řadí slova podle abecedy - porovnává význam slov - protikladná slova- souznačná slova - pozná podstatné jméno - určuje rod, číslo a pád podstatných jmen - rozlišuje vlastní jména měst a obcí - pozná sloveso - umí určit osobu, číslo a čas - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - osvojuje si pravopis znělých a neznělých - souhlásek uvnitř a na konci slov - zná vyjmenovaná slova, odůvodňuje jejich pravopis 	Poznávání jazyka a pravopisu: <ul style="list-style-type: none"> - abeceda - význam slov - podstatná jména - slovesa - slovní druhy - znělé a neznělé souhlásky - vyjmenovaná slova 	OSV – mezilidské vztahy, principy slušného chování a tolerance MV – média jako zdroj informací Prvouka Výtvarná výchova	Pomůcky: <ul style="list-style-type: none"> - tabule - magnetická tabule - nástěnné tabule – slovní druhy, vyjmenovaná slova, podstatná jména, slovesa, abeceda
<ul style="list-style-type: none"> - píše úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy, číslice. - dbá na úpravu psaného textu při zvyšování rychlosti psaní. - se samozřejmostí si kontroluje písemný projev 	Psaní		
Komunikační a slohová výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - umí komunikovat se spolužáky a s dospělými - dokáže zdravít, omluvit se, požádat o pomoc, poděkovat - zná a v praxi realizuje společenská pravidla chování v prostorách školy (umí požádat o uvolnění cesty, nechává projít dveřmi dospělou osobu atd.) - dokáže stručně a jasně mluvit do telefonu. - umí napsat a odeslat dopis a pohlednici s dodržením formy a samostatným napsáním adresy. 	Rozhovor Dopis		

<ul style="list-style-type: none"> - obohacuje si aktivně slovní zásobu, nahrazuje slova slovy stejného významu - odstraňuje přebytečná slova, nahrazuje opakující se slova jinými - umí použít slova stejně znějící ve větách - umí setřídít slova podřazená ke slovu nadřazenému - vypravuje vlastní příhodu - reprodukuje přečtený text, zapojuje fantazii k dotvoření konce příběhu - pracuje s obrázkovou osnovou - tvoří jednoduché věty (osnovu) - dokáže text rozčlenit na části - vypravuje podle osnovy. - popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup. 	<p style="text-align: center;">Vypravování</p> <p style="text-align: center;">Popis</p>		
Literární výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. - čte se správnou intonací, člení text, frázuje - rozumí přečtenému a reprodukuje jeho obsah - dokáže se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledá klíčová slova - orientuje se literárních druzích a v žánrech - poezie a próza, pověst, povídka, pohádka, bajka. - poslouchá uvědoměle literární texty - čte samostatně knihy a zaznamenává si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku, kreslí ke knize vlastní ilustraci, píše hlavní a vedlejší postavy - vypráví, co se mu v knížce líbilo, hledá a předčítá dětem zajímavou část knihy - půjčuje si knihy - umí se orientovat v knihovně s pomocí knihovnice - přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku - vypráví zážitky z divadelního, filmového představení, dovede shrnout obsah 	<p>Čtení s porozuměním</p> <p>Poezie</p> <p>Próza</p> <p>Pověst</p> <p>Povídka</p> <p>Pohádka</p> <p>Bajka</p>		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Jazyková výchova			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, tvoří a aktivně používá slova jednoznačná a mnohoznačná, protikladná (antonyma), souznačná (synonyma), souzvučná (homonyma), nadřazená, podřazená a souřadná - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slov - rozlišuje slova spisovná a nespisovná, pozná a rozliší spisovné a nespisovné tvary slov - v psaném projevu používá spisovné tvary slov a slova spisovná - vyhledá v textu slova nespisovná a nespisovné tvary slov a nahradí je tvary spisovnými - rozlišuje u slov citové zabarvení, odliší slova hanlivá a lichotivá - rozpozná části slova – kořen, předponu a příponovou část, pomocí předpon a příponových částí tvoří slova odvozená od daného kořene - odlišuje předpony a předložky – nad..., pod..., od..., před..., roz..., bez..., vz...; správně píše slova s předponami a s předložkami 	Slovní zásoba a tvoření slov	OSV psychohygienu, komunikace v různých situacích MV – kultury a tradice VDO – tolerance, odpovědnost	Pomůcky: <ul style="list-style-type: none"> - tabule - magnetická tabule - nástěnné tabule – vyjmenovaná slova, podstatná jména, slovesa, slovní druhy, věta jednoduchá a souvětí
<ul style="list-style-type: none"> - v textu bezpečně najde a určuje podstatná jména, přídavná jména, slovesa a předložky - seznamuje se s neohebnými slovními druhy – příslovce, předložky, spojky, částice a citoslovce, vyhledává jejich příklady v textu - ohebné slovní druhy – zájmena a číslovky rozpoznává v textu (neurčuje druhy a neskloňuje je v návaznosti na pravopis) 	Tvarosloví		

<ul style="list-style-type: none"> - v textu přiměřené obtížnosti určuje všechny slovní druhy - u podstatných jmen samostatně určuje mluvnické kategorie – pád, číslo, rod - seznamuje se se vzory podstatných jmen, přiřazuje slova ke vzorům, určuje životnost podstatných jmen rodu mužského podle algoritmu - rozlišuje spisovné a nespisovné tvary slov, skloňuje podstatná jména s pomocí přehledu skloňování jednotlivých vzorů - odůvodňuje psaní koncovek podstatných jmen, správně píše i, v koncovkách podstatných jmen, slova podle vzoru předseda a soudce pouze zařazuje ke vzorům - u sloves určitých procvičuje a zlepšuje určování mluvnických kategorií osoba a číslo, seznamuje se s kategorií čas a samostatně určuje - k infinitivu (neurčitku) utvoří sloveso určité a naopak - v textu vyhledá slovesné tvary a rozliší tvary jednoduché (tvořené jedním slovesem a zvrtná slovesa) a tvary složené (vyjádřeny více slovy) - časuje slovesa v čase přítomném a seznámí se s tabulkou tříd sloves - učí se časovat a časuje slovesa v čase budoucím a minulém, tvoří a píše správné tvary sloves (bez návaznosti na pravopis u sloves v čase minulém) - samostatně určuje mluvnické kategorie sloves – osoba, číslo, čas - rozlišuje a správně určuje slovesa a podstatná jména slovesná 			
<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje si dovednost rozlišování věty jednoduché a souvětí podle počtu sloves v určitém tvaru - u souvětí vyhledává slovesa určitá, spojovací výrazy a určuje podle toho počet vět v souvětí - naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce (V= věta, číslice = pořadí věty v souvětí, všechna znaménka ve větách) 	Skladba		

<ul style="list-style-type: none"> - samostatně vytváří souvětí podle jednoduchého vzorce (Když V1, V2) - užívá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby projevu je obměňuje - seznamuje se s nejčastějšími spojkami (když, ale, že, protože + zájmeno který) a získává dovednost psaní čárky před těmito spojovacími výrazy - ve větě vyhledává základní skladební dvojici a rozliší podmět a přísudek - seznamuje se s neúplnou základní skladební dvojicí (pojem nevyjádřený podmět), dohledá a určí podmět podle předcházejících vět nebo ze situace 			
<ul style="list-style-type: none"> - docvičuje a opakuje pravopis vyjmenovaných slov - zdůvodňuje a píše i, y nejen ve vyjmenovaných slovech, v jejich tvarech, ale i ve slovech příbuzných - upevňuje pravopis i, y ve dvojicích slov souzvučných (homonym) - v psaném projevu píše správně i, y ve slovech po obojetných souhláskách a koncovkách ohebných slov (podstatných jmen, sloves) 	Pravopis		
Komunikační a slohová výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - zlepšuje dovednost tichého čtení s porozuměním, odpovídá na otázky k textu buď samostatně, nebo výběrem z možností, učí se z textu vybírat hlavní body a důležitá slova - procvičuje praktické naslouchání při komunikaci s další osobou - zdokonaluje se ve věcném naslouchání (soustředěné a aktivní), reaguje otázkami 	Čtení s nasloucháním		
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně používá komunikační žánry – pozdraví, osloví kamarády i dospělého, správně formuluje omluvu, prosbu a vzkaz, snaží se vést dialog - dovede samostatně vést telefonický rozhovor 	Mluvený projev		

<ul style="list-style-type: none"> - učí se používat při mluveném projevu přiměřená gesta a mimiku 			
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně používá základní hygienické návyky psaní a techniku psaní - přiměřeně věku upravuje text a funkčně používá barev při zápisu textu - píše správně po stránce obsahové a formální jednoduché žánry písemného projevu: <ul style="list-style-type: none"> - adresa, blahopřání, pozdrav - oznámení, pozvánka - popis, pracovní postup činnosti - jednoduché tiskopisy – podací lístek - snaží se aktivně používat známý pravopis, vhodně volí slova, slovní spojení, využívá své slovní zásoby, rozlišuje spisovná a hovorová slova a správně je používá 	<p>Písemný projev</p>		
Literární výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - docvičuje plynulost a techniku čtení - volně reprodukuje text podle svých schopností - přednáší vhodné literární texty z paměti - snaží se vyjádřit a zaznamenat své dojmy z četby anebo poslechu literárního díla - samostatně nebo v kolektivu spolužáků se pokouší o dramaturgii textu - seznamuje se se základními pojmy literární teorie: <ul style="list-style-type: none"> - pohádka, hádanka, říkanka, báseň - spisovatel, kniha, ilustrátor, čtenář - divadlo, film, herec, režisér - verš, rým, přirovnání 	<p>Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>Základní literární pojmy</p>	-	-

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Jazyková výchova			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpečně určí základní části slova, rozliší slovo základové a odvozené - tvoří slova pomocí předpon, přípon i koncovek - tvoří slova se samohláskovými a souhláskovými změnami - odliší předponu a předložku, příponu a koncovku 	Slovní zásoba a tvoření slov	VDO – rozvoj sebekritiky a asertivního chování MV – rozvoj komunikačních schopností Vlastivěda	Pomůcky: <ul style="list-style-type: none"> - tabule - magnetická tabule - nástěnné tabule – slovní druhy, podstatná jména, přídavná jména, slovesa, zájmena a číslovky, větné členy, shoda přísudku s podmětem
<ul style="list-style-type: none"> - v textu přiměřené náročnosti určuje všechna slova ohebná i neohebná - podstatná jména skloňuje podle vzorů (nově předseda a soudce), odůvodňuje psaní y/i v koncovkách - u podstatných jmen v textu přiřazuje rod i životnost, číslo, pád a vzor - u sloves určuje nebo tvoří osobu, číslo, čas a způsob (i podmiňovací) - slovesa časuje v čase přítomném, budoucím i minulém, kde správně odůvodní psaní koncovek podle syntaktických pravidel - samostatně určí přídavná jména, určí jejich druh, skloňuje přídavná jména podle vzoru mladý a jarní, odůvodní pravopis koncovek 	Tvarosloví		

<ul style="list-style-type: none"> - pozná zájmena a určuje druh (neskloňuje) - pozná číslovky a určuje druh (neskloňuje) - tvoří a v textu vyhledá větu jednoduchou a souvětí - v jednoduché větě rozliší podmět vyjádřený – holý, rozvitý, všeobecný, několikanásobný a podmět nevyjádřený, který dohledá - pozná nebo tvoří přísudek holý, rozvitý, slovesný, jmenný a několikanásobný 			
<ul style="list-style-type: none"> - v souvětí určí počet vět, spojovací výrazy a odůvodní psaní znamének v textu - rozšiřuje zásobu spojovacích výrazů o další spojky, vztažná zájmena a příslovce - píše větné vzorce u delších souvětí nebo podle vzorců tvoří složitější souvětí - v textu vyhledává přímou řeč a různé druhy uvozovacích vět, upraví přímou řeč na nepřímou a naopak, ovládá grafický zápis přímé řeči - píše správně předpony nad -, pod -, před -, od -, roz -, bez - - ovládá psaní ě a je, mě a mně v kořeni slov - poznává a správně píše přípony -il, -it, -ivý, -itý - ovládá psaní koncovek podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých i osobní koncovek sloves v přítomném čase - ovládá pravopis slov vyjmenovaných a příbuzných - zvládá základy syntaktického pravopisu 	<p>Skladba</p>		
Komunikační a slohová výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - při hlasitém čtení vhodně využívá modulace souvislé řeči – tempo, intonace, přízvuk, snaží se používat různá zabarvení hlasu podle textu - samostatně reprodukuje text pro tichém čtení - při tichém čtení odliší podstatné a okrajové informace, vybere hlavní body a slova, podstatné informace zaznamenaná - posoudí úplnost či neúplnost sdělení písemného i ústního - zapamatuje si podstatná fakta z přiměřeného ústního sdělení a reprodukuje jeho obsah 	<p>Čtení a naslouchání</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - vede správně dialog, střídá roli mluvčího a posluchače, zdvořile vystupuje - zanechá vzkaz na záznamníku - učí se rozpoznat manipulativní komunikaci – zejména v reklamě - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá - používá při řeči přiměřená gesta a mimiku 	<p>Mluvený projev</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - zlepšuje techniku psaní, snaží se o úhledný, čitelný a přehledný písemný projev - učí se rozvrhnout text na ploše - píše správně po stránce obsahové a formální další žánry písemného projevu: - omluvenka, vzkaz, inzerát - dopis, zpráva - referát - výpisek (z vlastivědy, přírodovědy) - jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník) - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří písemný projev a text rozdělí na odstavce - aktivně používá své znalosti z pravopisu lexikálního i syntaktického 	<p>Písemný projev</p>		
<p>Literární výchova</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své dojmy z četby, zaznamená je a seznamuje s nimi ostatní žáky pomocí referátu o knize - tvoří vlastní literární text na dané téma, verše, rýmy - rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů - seznamuje se s dalšími základními pojmy literární teorie: - komedie, tragédie, drama - bajka, povídka, báje, pověst - cestopis - humor v literatuře (situační a slovní) - řeč autora a řeč postav - čas a prostředí děje - s pomocí tyto pojmy používá při jednoduchém rozboru literárního díla 	<p>Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Základní literární pojmy, literární druhy a žánry</p>	<p>Výtvarná výchova</p>	

5.1.2 Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má na 2. stupni časovou dotaci v 6. ročníku 5 hodin a v 7. – 9. ročníku 4 hodiny. Výuka byla na 2. stupni posílena 2 disponibilními hodinami.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

- *Komunikační a slohová výchova*
Žák se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.
- *Jazyková výchova*
Žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.
- *Literární výchova*
Žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - učitel dbá na stálé zdokonalování čtení všech žáků
  - učitel vede žáky vyhledávání a třídění informací a používání správné terminologie, využívání výpočetní techniky
  - žáci uvádí informace do souvislostí
  - žáci se učí pracovat s jazykovými příručkami
  - žáci se aktivně zapojují do vyučovacího procesu
  - žáci se učí kritickému hodnocení výsledků svého učení
  - žáci umí plánovat zdokonalení svého učení
  - žáci se učí propojovat poznatky z různých vzdělávacích oblastí do širších celků
- *Kompetence k řešení problémů*
  - žáci se učí řešit problémy a volí vhodné způsoby řešení
  - žáci vyhledávají informace vhodné k řešení zadaných úkolů
  - žáci ověřují správnosti řešení problémů
  - žáci sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- *Kompetence komunikativní*
  - učitel vede žáky ke vzájemné spolupráci, k jejich výstižnému vyjadřování ústnímu i písemnému
  - žáci se zapojují do diskuse
  - žáci formulují a vyjadřují své myšlenky v logickém sledu
  - žáci rozumí různým typům textů
  - žáci zvládají běžná pravidla mezilidské komunikace
  - žáci rozumí různým komunikačním prostředkům
- *Kompetence sociální a personální*
  - učitel vyžaduje od žáků slušné chování a sebekázeň, dodává jim sebedůvěru
  - žáci pracují ve skupině, učí se vzájemné toleranci, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
  - žáci projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům
- *Kompetence občanské*
  - učitel motivuje žáky ke správnému postoji k přírodě, životnímu prostředí a kulturnímu dědictví
  - žáci projevují pozitivní vztah k národnímu jazyku
  - žáci chápou jazyk jako svěbytný historický jev

- žáci respektují naše tradice
- žáci se umí vcítit do situací ostatních lidí
- *Kompetence pracovní*
  - žáci jsou vedeni k využívání svých znalostí v praxi
  - dodržují pravidla hygieny práce
- *Kompetence digitální*
  - žáci jsou vedeni k rozeznávání vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství
  - je kladen důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
  - žáci si umí vybrat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení
  - žáci jsou vedeni ke čtení i elektronických textů s hlubším porozuměním včetně porozumění významu symbolů (piktogramů)

Předmět je úzce spjat s ostatními oblastmi vzdělávání – Dějepis, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Informační a komunikační technologie.

V předmětu Český jazyk a literatura jsou naplňována následující průřezové témata:

- *Multikulturní výchova*
  - respektování zvláštností různých etnik
  - právo všech žít společně
  - tolerantní vztahy, spolupráce
  - příčiny a důsledky diskriminace
- *Osobnostní a sociální výchova*
  - dovednosti pro sdělování verbální a neverbální komunikace v různých situacích
- *Environmentální výchova*
  - základní podmínky života
  - vztah člověka k prostředí – k přírodě
  - ochrana biologických druhů
- *Mediální výchova*
  - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
  - typy sdělení – jejich rozlišování a funkce

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura****Ročník: 6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Jazyková výchova			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže vymezit pojem jazyk, vysvětlí vznik jazyka a jeho vývoj - rozpozná jazyk spisovný a nespisovný - definuje, co je nářečí a obecná čeština. - uvede, čím se liší od spisovného jazyka - vysvětlí pojmy: jazykověda, nauka o slovní zásobě, mluvnice, hláskosloví, tvarosloví, skladba a nauka o tvoření slov - rozumí pojmu dialektologie - uvede, co je věta a z čeho se skládá, co je slovní zásoba, co je mluvnice a jak se dělí. - naučí se pracovat s jazykovými příručkami např. Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Stručná mluvnice česká 	<p>Úvod o českém jazyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazyk a jeho útvary - nářečí a obecná čeština - jazykověda a její složky - jazykové příručky 	<p>OSV – vzájemné poznávání, sebeovládání, sebekontrola, sebepoznávání</p>	<p>Pomůcky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nástěnná abeceda - tabule -
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná znělé a neznělé souhlásky, - dovede vysvětlit spodobu znělosti, dokáže uvést příklady - u slov dokáže označit hlavní a vedlejší přízvuk. - znázorní větnou melodii u vět oznamovacích, rozkazovacích a tázacích. - rozpozná věty tázací zjišťovací a doplňovací. - 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovná výslovnost - slovní přízvuk - zvuková stránka věty 		
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže označit slovtvorný základ, předpony a přípony, určí, zda bylo slovo vytvořeno pomocí předpony nebo přípony. - dokáže označit kořen slova a uvést slova příbuzná - odliší slova, která s nimi příbuzná nejsou. 	<p>Stavba slova a pravopis slovtvorný základ, předpona a přípona slova příbuzná</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - provede slovotvorný rozbor a rozbor stavby slova. - vyjmenuje, k jakým změnám dochází při odvozování a uvede příklady. - vyvodí, v jaké části slova se souhláskové skupiny objevují - dokáže označit šev předponový a příponový - zvládne doplnit vynechaná písmena a odůvodní pravopis. - dokáže tvořit ženská pojmenování k mužským, vytvářet přídavná jména od jmen podstatných a dokáže je správně pravopisně napsat. - vyvodí, proč jsou ve slovech dvě stejné souhlásky - připojuje podle smyslu ke slovům vybrané předpony. dá příklady, kdy ke zdvojení souhlásek nedochází - vyjmenuje přípony (-ina, -ík, -ice) - dokáže doplnit vynechané souhlásky a správnost si ověří v Pravidlech - dokáže odůvodnit pravopis v těchto skupinách, píše je pravopisně správně - vyjmenuje slova určená k zapamatování - dokáže odůvodnit pravopis podle daných pravidel. vyjmenuje slova určená k zapamatování - doplní předpony do zadaných slov, správnost si ověří v Pravidlech - tvoří slova s těmito předponami a odůvodňuje pravopis - vysvětlí rozdíl mezi slovy lišící se předponou (např. zpráva-správa). - uvede, s kterými pády se pojí předložky s a z - doplní vynechané předložky do textu a zdůvodní. - rozpozná, v jaké části slova se i-y nachází a podle toho dokáže použít správné pravidlo - dokáže vyjmenovat vyjmenovaná slova, rozpozná slova příbuzná. - rozliší významy slov lišící se i-y (sípe-sype...). - u podstatných jmen odůvodní koncovku příslušným vzorem a píše ji pravopisně správně 	<p>stavba slova střídání hlásek při odvozování</p> <p>skupiny hlásek při odvozování</p> <p>zdvojené souhlásky</p> <p>skupiny bě - bje, pě, vě – vje, mě – mně</p> <p>předpony s-/se-,z-/ze-, vz-/vze-</p> <p>předložky s, z</p> <p>i-y po obojetných souhláskách</p>		
--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - zvládne napsat osobní koncovky sloves v přítomném a budoucím čase - v přičestí minulém dokáže koncovku odůvodnit podle pravidla o shodě přísudku s podmětem - u přípony aplikuje pravidlo i-í. 			
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje slovní druhy, rozdělí je na ohebné a neohebné - uvede znaky, podle kterých jednotlivé slovní. druhy rozpozná - orientuje se v textu a správně určí slovní druh podle významu v dané větě. - vyhledá v textu podstatná jména, dokáže u nich určit pád, číslo, rod a vzor - vysvětlí, co jsou podstatná jména konkrétní a abstraktní, rozliší je podle významu - dokáže vyhledat podstatná jména hromadná, pomnožná a látková a vysvětlit jejich zvláštnosti - rozliší a správně píše podstatná jména obecná a vlastní (názvy osob, zvířat, měst, řek, zemí, hor, světadílů, svátků...). - píše pravopisně správně koncovky podstatných jmen, bezpečně odůvodňuje pomocí vzorů - dvojí možnost koncovek dokáže vyhledat v Pravidlech - rozpozná podstatná jména, která se skloňují jako přídavná jména a uvede další příklady. - dokáže skloňovat vlastní jména osobní a místní podle příslušných vzorů - uvede příklady příjmení, která se neskloňují - doplní uvedená jména do zadaných vět ve správných tvarech. - správně skloňuje podstatná jména místní a pravopisně správně píše jejich koncovky. - dokáže v textu vyhledat přídavná jména, určí u nich pád, číslo a rod - rozpozná přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací - orientuje se v textu a správně píše velké, nebo malé písmeno 	<p>Tvarosloví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy slov - podstatná jména - skloňování vlastních jmen místních - pomnožná jména místní - přídavná jména - skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých 		

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vyhledat jmenné tvary přídavných jmen a píše je pravopisně správně. - rozpozná přídavná jména tvrdá a měkká, koncovky odůvodňuje správným tvarem vzoru a píše je pravopisně správně. - dokáže převést přídavná jména z jednotného čísla do čísla množného, i když dochází ke změně souhlásky. - vyhledá v textu přídavná jména a skloňuje je podle příslušných vzorů. - doplní tvary přídavných jmen do textu - rozliší přídavná jména od podstatných (dědečkovi psi-půjdu k dědečkovi). - vysvětlí pojem stupňování - uvede přípony a koncovky jednotlivých stupňů a předvede, jak se 2. a 3. stupeň tvoří - pozoruje tvary 2. stupně, vyvodí a odůvodní vzniklé skupiny souhlásek - tvary 2. a 3. stupně dokáže vyhledat v Pravidlech. - uvede příklady zesilování a zeslabování pomocí různých příslovčí. - vyjmenuje druhy zájmen, pro každou skupinu uvede charakteristické znaky - vyhledá v textu zájmena a zařadí je ke správnému druhu - správně skloňuje a píše tvary zájmena já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj. - rozliší druhy číslovek, vyhledá je v textu, rozpozná určité a neurčité. Pro každou skupinu uvede charakteristické rysy - dokáže číslovky skloňovat - dokáže číst letopočty různým způsobem - zvládne skloňování číslovek dva, oba, tři, čtyři - vytvoří správný tvar jmen počítaných předmětů. - i složitější číslovky napíše slovy - uvede vzory, podle kterých se některé číslovky skloňují. - uvede charakteristické znaky sloves - vyjmenuje kategorie (osoba, číslo, čas a způsob) 	<ul style="list-style-type: none"> - skloňování přídavných jmen přivlastňovacích - stupňování přídavných jmen - zájmena - číslovky - slovesa 		
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže v textu vyhledat slovesa a tyto kategorie určit - zvládne tvořit infinitivy a naopak určité tvary podle zadaných kategorií - převede slovesné tvary z jednotného čísla do množného čísla, z oznamovacího způsobu do způsobu podmiňovacího atd. - dokáže určit druhy vět podle postoje mluvčího. 			
<ul style="list-style-type: none"> - ve větě vyhledá podmět a přísudek - uvede charakteristické znaky základních větních členů - rozliší přísudek slovesný, jmenný se sponou a jmenný beze spony - vyjmenuje sponová slovesa a dokáže si je v textu uvědomit - nahradí přísudek slovesný jmenným se sponou a naopak - rozpozná větu s nevyjádřeným podmětem - u vyjádřeného podmětu uvede, jakým slovním druhem je vyjádřen - vyhledá věty s několikanásobným podmětem. - vysvětlí pravidlo shody přísudku s podmětem (několikanásobným podmětem) a dokáže ho použít - správně zdůvodní koncovky - nepřímou řeč dokáže převést na řeč přímou a zapsat ji se správnou interpunkcí 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy <ul style="list-style-type: none"> - shoda přísudku s podmětem <ul style="list-style-type: none"> - přímá řeč 		
Komunikační a slohová výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - Vymezí pojem vypravování, v ukázkách vyhledá charakteristické rysy a prostředky k oživení děje. Dokáže stupňovat napětí a použít přímou řeč. Zvládne reprodukovat přečtený příběh. Orientuje se v daném textu, dokáže nahradit slova výstižnějšími. Rozvíjí a obohacuje svoji slovní zásobu, odstraňuje opakování slov. Podle své fantazie dokončí načaté vypravování. Zpracuje osnovu zadaného textu (ve větách i v heslech). Samostatně napíše vypravování. Text člení do odstavců. 	<p>Vypravování</p>	<p>OSV, MDV, MKV, EGS</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Z ukázek vyvodí charakteristické rysy popisu, vyjmenuje různé postupy při popisu. Pracuje s textem, vymýšlí synonyma, obohacuje svoji slovní zásobu. Popíše svou nejmilejší hračku. Nakreslí plánek bytu a podle něj byt popíše. Práci rozčlení do odstavců, dbá na návaznost, výběr pojmenování a rozmanitost sloves. Rozlišuje nespisovné a hovorové výrazy a dokáže je nahradit plně spisovnými. - Shromáždí množství pojmenování znaků a vlastností a obohatí je rozvíjenými větnými členy. Popíše obličej, postupuje od nejvýraznějších znaků k méně výrazným. Vyjadřuje se i v souvětích. Dbá na pestrost použitých sloves. Používá přirovnání a rčení. Výstižně popíše některého svého spolužáka. Podle obrázku popíše nějakou osobnost (pouze vnější popis). - Z ukázek vyvodí charakteristické rysy. Vysvětlí rozdíl mezi vypravováním a popisem děje. Rozšiřuje si slovní zásobu, shromáždí výstižná slovesa. Popíše (ústně či písemně) děj podle obrázku. Vysvětlí, jak se dostane od školy např. k nádraží atd. - Z textu vyvodí charakteristické rysy, sestaví osnovu popisu. Popíše např. jednoduché kouzlo nebo pokus z fyziky. Vybírá výstižná, popř. i odborná slova. Obohacuje si slovní zásobu. Rozvíjí myšlení. - Rozliší zprávu a oznámení, uvede charakteristické znaky. Vyhledá v tisku zprávu a oznámení a dané znaky konkretizuje. Najde příklad hodnocení a výzvy. Samostatně napíše zprávu a oznámení. - Řekne důvod, proč se výpisky pořizují. Uvede příklady, jak se mohou výpisky zaznamenávat. Orientuje se v textu, dokáže vyhledat důležité údaje. Udělá výpisky z uceleného výkladu z učebnice (dějepisu, zeměpisu nebo fyziky). - Uvede rozdíl mezi výpisky a výtahem. Z vlastní zkušenosti dá příklad, kdy si pořizuje výtah. Shromáždí odborné výrazy, jejich význam vyhledá v některé 	<p>Popis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis předmětu - popis osoby - popis děje - popis pracovního. postupu <p>Zpráva a oznámení</p> <p>Výpisky</p> <p>Výtah</p>		
---	---	--	--

<p>encyklopedii nebo slovníku. Zpracuje výtah kratšího výkladu nebo textu z naučné knihy. Uvede pramen, z něhož je výtah pořízen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvede rozdíly mezi soukromým (osobním) a úředním dopisem. Vyjmenuje části, které dopis obsahuje. Pracuje s textem, obměňuje použité výrazy, odstraňuje opakování slov. Napíše osobní dopis (kamarádovi nebo babičce). 	<p>Dopis</p>		
Literární výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí, proč vznikají mýty a báje. Přečte několik ukázek. Čte s porozuměním, dokáže reprodukovat text a najít hlavní myšlenku. Uvede příklady mýtů a bájí, které se vyprávěly mezi indiány, ve starověkém Egyptě či v Řecku nebo Římě. - Uvede dvě části, z kterých se bible skládá. V knihovně se seznámí s jejím obsahem. Vyjmenuje několik postav, o kterých se v bibli píše, a stručně je charakterizuje. Vypráví o stvoření člověka. - Vyjmenuje charakteristické znaky pohádky, přinese pohádkové knihy, uvede jména spisovatelů a sběratelů pohádek. Čte s porozuměním, dokáže reprodukovat text. Orientuje se v textu a dokáže vyhledávat odpovědi na otázky. - Vyvodí z textu charakter. znaky pověsti. Porovná pověst s pohádkou. Dokáže najít pravdivé jádro. Čte s porozuměním. Zapamatuje si a stručně vypráví přečtenou pověst. Přečte si nějakou knihu tohoto žánru. - Čte s porozuměním ukázky z děl B.Němcové, K.J.Erbena, A.Jiráska... - Z povídek B. Němcové vyhledá důkazy dřívějšího života lidí. Vysvětlí, co byly předsudky. Vyjmenuje postavy z povídky Babička, vypráví některé příběhy. - Přečte Erbenovu Kytici. Z ukázek vyvodí pojem balada a vymezení charakteristické znaky. Několik veršů se naučí zpaměti. - Uvede názvy nejznámějších pověstí z knihy A. Jiráska Staré pověsti české. Přečte si některé pověsti a dokáže je 	<p>Mýty, báje</p> <p>Bible</p> <p>Pohádky</p> <p>Pověsti</p> <p>Z české lit. 19.století</p>	<p>Hudební výchova Dějepis EV, OSV</p>	

<p>vyprávět. Orientuje se v textu, najde pravdivé jádro a hlavní myšlenku. Vyhledá zastaralá slova nebo zastaralé tvary slov a porovná je se současným jazykem. Výstižně formuluje vlastní názory na četbu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokáže jmenovat další díla těchto autorů. - Přečte s porozuměním ukázkou z oblasti dobrodružné literatury od pravěku až po současnost. Je schopen sestavit osnovu dobrodružného příběhu, charakterizovat hlavní postavy, zhodnotit jejich jednání a popsat vztahy mezi nimi. V ukázkách vyhledá konkrétní zeměpisné názvy a historické údaje. Z vlastní čtenářské zkušenosti doplní další knihy z oblasti dobrodružné literatury. Výstižně formuluje vlastní názory na četbu. - Přečte s porozuměním ukázkou z knih se zvířecím hrdinou. Texty dokáže reprodukovat. Vyhledá důkazy o vztahu člověka a zvířete, zhodnotí je. Přečte si knihu se zvířecím hrdinou a charakterizuje ho. - Přečte s porozuměním ukázkou z děl J. Haška, K. Poláčka, V. Steklače, E. Frynty, K. Čapka a dalších. Vyhledá humorné situace a humorná slova. Dokáže charakterizovat hl. postavy, najít hlavní myšlenku. Dokáže porovnat postavy a situace z jednotlivých ukázek. Výstižně formuluje vlastní názory na četbu.	Dobrodružná literatura		
	Svět lidí a svět zvířat		
	Humorná literatura		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura****Ročník: 7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Jazyková výchova			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zopakuje si a upevní vědomosti získané v 6. ročníku. - Odhalí odchylky některých tvarů od tvarů vzorů (očí-oka...). Rozliší slova podle významu a správně je skloňuje. - Upevní si vědomosti o přídavných jménech tvrdých, měkkých a přivlastňovacích. Koncovky píše pravopisně správně. Je schopen převádět tvary přídavných jmen z jednotného do množného čísla a psát je pravopisně správně (běloučkový-běloučcí...). Zvládne tvořit přídavná jména přivlastňovací z podstatných jmen a odůvodnit koncovky. - Upevní si učivo z 6. ročníku (druhy zájmen, skloňování) - Vyjmenuje vztažná zájmena. Vyvede z tvarů zájmena, jenž podobnost s tvary zájmeny on (ona, ono). Dokáže vytvořit správné tvary zájmena jenž a použít je v textu. Odůvodní odlišnost tvaru po předložce. Dokáže použít ve správných tvarech i ostatní vztažná zájmena. Píše správně interpunkci. - Upevní si učivo z 6. ročníku. Bezpečně pozná číslovku v textu. Dokáže rozhodnout, kdy bude za číslovkou tečka, orientuje se v druzích číslovek. Upevní si skloňování čísl. dvě-obě. Dokáže vysvětlit rozdíl (pět hodin-patery hodiny). - Upevní si učivo z 6. ročníku. - Vyčísuje slovesa (např. krýt, kupovat, psát, mazat) v přít. čase. Možnost dvojích koncovek si ověří v Pravidlech. Vytvoří přítomné tvary i od sloves typu prosit, trpět, 	<p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa 	<p>OSV – vzájemné poznávání, sebeovládání, sebekontrola, sebepoznávání MDV MKV EGS</p>	

<p>sázet. Podle rozkazovacího způsobu vyvodí a tvoří tvary množného čísla.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokáže od sloves vytvořit správné tvary rozkazovacího způsobu (Nepros! Nekaz). - Rozpozná několik typů tvoření přičestí minulého. Tyto tvary dokáže správně používat. Převeďte slovesa z času přítomného do času minulého. - Vytvoří infinitiv od sloves typu peče, může. Rozpozná tvary hovorové. - Vyvodí podstatu rodu činného a trpného. Uvede druhy vyjádření trpného rodu. Rozliší použití zájmena se v trpném rodě a ve zvrtném slovese v činném rodě. Dokáže tvořit tvary přičestí trpného. Zvládne nahradit opisný tvar trpný zvrtnou podobou slovesa a naopak. Převeďte věty se slovesy v čin. rodě do trpného rodu. - Upevní si učivo z 6.ročníku. - Rozliší přísl. místa, času, způsobu, míry a příčiny. Dokáže se na ně správně zeptat. Přídavná jména a příslovce rozvíjí různými příslovci, obohacuje si slovní zásobu. Vyvodí, z čeho se příslovce tvoří. Objeví, z čeho vznikly přísl. spřežky. Píše je pravopisně správně. Vysvětlí rozdíl (nahoru-na horu). Dokáže příslovce stupňovat. - Upevní si učivo z 6.ročníku. - Dokáže určit pády, s kterými se předložky pojí. Užívá správné tvary po předl. kromě a mimo. Prohloubí si pravidlo psaní předl. s a z. Rozliší možnosti (se skříně-ze skříně). Správně používá slabičné nebo neslabičné podoby předložek. Vyhledá ve Stručné mluvnici poučení o kladení přízvuku na předložky. Dokáže nahradit slova předložkovým spojením. - Upevní si učivo z 6.ročníku. - Z příkladů vyvodí, co všechno může spojka spojovat. Vyjmenuje nejčastější spojky podřadící a souřadící. Spojky dokáže v souvětích nahrazovat jinými spojkami. Dokáže spojovat věty v souvětí. Na základě získaných vědomostí zvládá interpunkci. 	<ul style="list-style-type: none"> - příslovce - předložky - spojky - částice - citoslovce 		
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Upevní si učivo z 6. ročníku. - Rozpozná, kdy je dané slovo částicí a kdy jiným slov. druhem. Vytvoří věty s částicemi. - Upevní si učivo z 6. ročníku. - Rozpozná význam citoslovcí. Nahradí citoslovce slovesem a naopak. Napiše věty, v nichž užije citoslovce. Zvládne interpunkci. 			
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí pravidla psaní velkých písmen u podstat. jmen vlastních. Uvede příklady. Vysvětlí pravopis v několikaslovném názvu. Uvede příklady. Doplní v textu malé či velké písmeno (podle pravidel a významu). Dokáže správně odůvodnit. - Průběžně si procvičuje pravopis (koncovky podstatných a přídavných jmen, shodu přísudku s podmětem, vyjmenovaná slova). 	<p>Pravopis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psaní velkých písmen ve jménech vlastních 		
<ul style="list-style-type: none"> - Definiuje, co je slovo. Vysvětlí význam věcný a mluvnický. Uvede příklad. Vysvětlí pojem sousloví, vyhledá je v textu. Rozpozná význam obrazný. Dokáže vysvětlit význam některých rčení. - Vysvětlí pojmy a uvede příklady. Objasní metaforu a metonymii. Uvede příklady. - Objasní pojem synonymum a uvede příklady. K domácím slovům vyhledá slova přejatá a naopak. Uvede, jak se synonyma od sebe liší. Vyjmenuje slova se slohovým zabarvením (hovorová, knižní, básnická...). Ke spisovným slovům uvede slova v obecné češtině nebo slova nářeční (pokud je zná). - Vysvětlí pojem, uvede příklady. - Vyhledá odborné názvy v textu. Vysvětlí pojem terminologie. Uvede příklady terminologických sousloví z fyziky, dějepisu... Rozliší je na domácí a přejaté. 	<p>Význam slov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovo, věcný význam slov, sousloví a rčení - slova jednoznačná a mnohoznačná - synonyma - antonyma, homonyma - odborné názvy 		
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí, jak se vyvíjí slov. zásoba. Vyjmenuje způsoby obohacování slovní zásoby. Uvede příklady. - Vysvětlí pojem odvozování. Vytvoří názvy osob od sloves a příd. jmen. Pojmenuje obyvatele různých měst a 	<p>Slovní zásoba a tvoření slov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba a způsoby jejího obohacování - odvozování 		

<p>zemí. Vytvoří názvy prostředků a nástrojů od sloves a příd. jmen., názvy dějů od sloves. Vytvoří zdrobňeliny. Vysvětlí pojem přechylování a uvede příklady.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z podstatných jmen dokáže vytvořit přídavná jména. Vysvětlí rozdíl (balící papír-žena, balící...) - Odvodí slovesa od jiných sloves. Rozpozná předponu, nahradí ji jinou, vysvětlí význam. - Vysvětlí pojem složenina. Tvoří složeniny. - Vysvětlí zkratky v textu. Vyvodí, jak vznikly, správně je napíše a správně je i přečte. Na příkladu Čedok vyvodí zkratkové slovo. Uvede příklady zkratek i jiného druhu (např., atd. a dalších), vysvětlí jejich význam a správně je píše. 	<ul style="list-style-type: none"> - skládání - zkracování 		
<ul style="list-style-type: none"> - Z textu vyvodí podstatu vět jednočlenných a dvočlenných. Vyhledá v textu věty jednočlenné a dvočlenné. Rozliší věty dvočlenné s nevyjádřeným podmětem. Nahradí věty jednočlennými větami dvočlennými a naopak. - Vysvětlí, co jsou větné ekvivalenty, a uvede příklady. Rozpozná, který slov. druh je základem vět. ekvivalentů v textu. - Vyjmenuje druhy vět (oznamovací, rozkazovací, tázací a práci), uvede příklady. Upevní si učivo o otázkách zjišťovacích a doplňovacích. Dá příklady vět zvolacích. - Uvede, čím může být přísudek vyjádřen. Vyhledá ve větách přísudky slovesné a jmenné se sponou. Vyjmenuje sponová slovesa. Správně určí přísudek slovesný složený. Vyjmenuje slovesa řázová a způsobová. - Uvede, podle kterých znaků pozná v.v. přísudkovou. Nahradí jmennou část přísudku vedlejší větou. - Uvede, čím může být podmět vyjádřen. Vyhledá ve větách podměty a určí, zda jsou holé, rozvité nebo několikanásobné. - Vysvětlí podstatu podmětu všeobecného. Uvede příklad. Rozliší věty s podmětem všeobecným a nevyjádřeným. 	<p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednočlenná a dvočlenná - větné ekvivalenty - druhy vět a větních ekvivalentů podle funkce - přísudek - vedlejší věta přísudková - podmět - vedlejší věta podmětná - 		

<ul style="list-style-type: none"> - Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu podmětou. Vyhledá v textu spojovací výrazy. Nahradí podmětovou část věty větou vedlejší. - Upevní si učivo z 6. ročníku. Doplní koncovky v přičestí minulém, pravopis zdůvodní. - Vymezi charakteristické znaky, s čím tvoří skladební dvojici a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Vyvodí, jak se na předmět ptáme. Vyhledá v textu předměty. Dá příklady sloves předmětových a bezpředmětových. - Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu předmětou. Vyhledá v textu v.v.předmětou. Rozpozná ji od v.v.podmětne. Dokáže se správně zeptat. Nahradí předměty větou vedlejší. - Vyjmenuje druhy příslovečných určení. Rozpozná je v textu, dokáže se na ně zeptat. - Vyjmenuje druhy v.v.příslovečných. Uvede, podle kterých znaků je pozná. Vyhledá věty v textu a určí je. Přísl. určení nahradí vedlejšími větami. Vyhledá nejčastější spojovací výrazy. - Vymezi charakteristické znaky. Uvede, s čím tvoří skladební dvojici a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Rozliší přívlástek. shodný a neshodný. Dokáže vyjádřit přívlástek. shodný neshodným a naopak. - Vyvodí rozdíl mezi přívlástkem několikanásobným a postupně rozvíjejícím. Rozpozná je a píše správně interpunkci. - Z příkladu vyvodí přívlástek těsný a volný. Dokáže je rozlišit a píše správně interpunkci. - Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu přívlástkovou. Vyhledá v textu v.v.přívlástkovou. Shromáždí nejčastější spojovací výrazy. Rozvíjí podstatná jména v.v.přívlástkovými. - Vymezi charakteristické znaky. Uvede, s čím tvoří skladební dvojice a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Vyhledá v textu doplňky. Rozliší doplněk od přísudku jmenného se 	<ul style="list-style-type: none"> - shoda přísudku s podmětem - předmět - vedlejší věta předmětná - příslovečné určení - vedlejší věty příslovečné - přívlástek - - vedlejší věta přívlástková - doplněk - vedlejší věta doplňková 		
--	---	--	--

<p>sponou. Píše pravopisně správně koncovky doplňků i přísudků.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu doplňkovou. Vyhledá v textu v.v.doplňkovou. Shromáždí nejčastější spojovací výrazy. Vytvoří souvětí s v.v.doplňkovou. - Vyhledá v textu několikanásobné větné členy a určí je. Píše správně interpunkci. 	<ul style="list-style-type: none"> - větné členy několikanásobné 		
Komunikační a slohová výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - Upevní si vědomosti z 6.ročníku. Dokáže využít prostředky k oživení děje a stupňování napětí. Správně píše interpunkci v přímé řeči, používá přirovnání a personifikaci. Vyhledá a uplatní ve vypravování dějová slovesa. Text rozčlení na odstavce, pracuje s osnovou. Rozliší slova neutrální, kladně nebo záporně citově zabarvená. Nespisovné výrazy nahradí spisovnými. Pracuje s textem, odstraňuje slohové nedostatky. Napíše vypravování. - V textu (popis obrazu) vyhledá ústřední motiv, všimne si postupu při popisu, promyslí jeho stavbu a vypracuje osnovu. Vyhledá slovesa. Pracuje s textem, nahradí opakované nebo nevhodné výrazy výstižnějšími. Vypracuje popis obrazu. - Vysvětlí pojem líčení. Pracuje s textem, sestaví osnovu. Text rozčlení do odstavců. Obohacuje si slovní zásobu. Vyhledá výrazy líčící krásu místa a vztah k němu. Využívá synonyma. Uvede příklady vizuálních, sluchových, hmatových i čichových vjemů. Vypráví dojmy z některého uplynulého dne nebo ze zimní či jarní přírody. - Upevní si vědomosti z 6.ročníku. Pracuje s textem, osnovou a odstavci. Vypíše všechny potřebné předměty a prostředky, vyhledá všechny fáze postupu. Nahradí slovesa vhodnějšími, spojí je se jménem v náležitém pádu. Nahradí opakující se příslovce a spojky. Vyhledá 	<p>Vypravování</p> <p>Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - uměleckých děl - líčení - popis výrobků a pracovních postupů <p>Charakteristika</p>	<p>OSV EV EGS MDV</p>	

<p>v textu odborné názvy a vysvětlí jejich význam. Dokáže využít slovníky. Napíše popis pracovního postupu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozliší, co patří do charakteristiky vnější a vnitřní. Pracuje s textem. Vyhledá pojmenování různých vlastností, nahradí je synonymy, obohacuje si slovní zásobu. Uvede znaky, kterými se přímo popisuje vzhled. Vysvětlí pojem nepřímé charakteristiky a uvede příklady. Je schopen využít rčení a přirovnání. Vysvětlí různá přísloví a pořekadla. Dokáže stručně charakterizovat svého kamaráda nebo sám sebe. - Z textu vyvodí všechny důležité části. Vyjmenuje je. Pracuje s textem. Odstraní neobratná vyjádření nebo opakující se slova. Shromáždí patřičné údaje a napíše vlastní životopis. - Vyhledá v textu podstatné části. Najde zdůvodnění. Uvede, proč se žádost píše. Porovná texty žádostí ze současnosti a z minulosti. Vyhledá odlišné formulace. Dokáže formulovat žádost ústně i písemně. - Vyhledá údaje, které pozvánka obsahuje. Dokáže napsat jednoduchou pozvánku. - Upevní si vědomosti z 6.ročníku. Porovná výtah a výpisky. Pracuje s textem. Podle osnovy dokáže shrnout obsah úryvku. Připraví výtah z textu, který si sám vybere 	<p>Životopis Žádost Pozvánka Výtah</p>		
Literární výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - Čte plynule a s porozuměním. Při hlasitém čtení dodržuje přiměřené tempo. Dokáže reprodukovat přečtený text. Pracuje s textem. Dokáže objevit hl. myšlenku, vyhledá metafory, přirovnání a personifikaci. Vyhledá a uvede zajímavosti o některých autorech. - Vysvětlí pojem bajka, uvede autory bajek. Z textu vyhledá charakteristické rysy. Pokusí se napsat bajku. - Z textu vyvodí typické znaky povídky. Charakterizuje hl. hrdinu na základě vyhledaných údajů. Uvede příklady dalších povídek, které četl, popř. přinese knížku na ukázkou. 	<p>Bajka Povídka Poezie</p>	<p>OSV MKV Dějepis</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Rozliší lyriku a epiku. Objasní pojmy – sloka, verš a rým. Vyjmenuje druhy rýmu, schematicky znázorní a dokáže na příkladech určit. Vyhledá metafory, personifikaci, přirovnání a zvukomalbu. Pokusí se najít smysl básně. - Z literárních ukázek vyvodí rozdíly mezi baladou a romancí. Uvede autory balad a romancí. - Naučí se libovolnou báseň z paměti. - Porovná poezii s prózou. Uvede odlišné, ale i společné znaky. - Na základě návštěvy divadelního představení vyjmenuje základní charakteristické rysy divadelní hry. Uvede základní rozdíly mezi poezií, prózou a dramatem. Vyjmenuje nejznámější autory. - Upevní si učivo z 6.ročníku. a vyjmenuje charakteristické znaky. Uvede knihy pověstí, které četl. Někteřou z nich přinese na ukázkou. - Upevní si učivo z 6.ročníku., vyjmenuje charakteristické znaky. Porovná pohádku s pověstí na základě konkrétních přečtených příběhů. - Uvede knihy s touto tematikou na základě vlastní četby. Přinese knížky na ukázkou, shromáždí základní údaje o autorech. Vypráví zajímavý příběh z vlastní četby. Dokáže sestavit osnovu, vyhledat dobrodružné prvky a nalézt prostředky, kterými autor dosáhl napětí. - Uvede knihy s touto tematikou na základě vlastní četby, přinese knížky na ukázkou, shromáždí jména autorů. Dá příklady humorných prvků (situací). - Uvede autory, kteří psali (píší) sci-fi. Charakterizuje druh této literatury. V textu vyhledá prvky sci-fi. Samostatně rozvíjí myšlenky, jak mohou různé vynálezy ovlivnit životy lidí. - Průběžně: připravuje si referáty o přečtených knihách a shromažďuje informace o autorech. Formuluje vlastní názory na četbu. Čtením nahlas zdokonaluje výrazné čtení. Pracuje s literárním textem. Navštěvuje školní knihovnu, dokáže získat informace z internetu. 	<p>Balada, romance</p> <p>Próza</p> <p>Drama</p> <p>Pověsti</p> <p>Pohádky</p> <p>Dobrodružná literatura</p> <p>Humorná literatura</p> <p>Sci-fi</p>		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura****Ročník: 8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Jazyková výchova			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozliší slovanské jazyky na západní, východní a jižní. Vyjmenuje slovanské jazyky západní. Přečte si ukázky textů v polštině, slovenštině, chorvatštině a lužické srbštině. Pokusí se je přeložit. Vyhledá podobné a rozlišné znaky. 	Čeština jako jeden ze slovanských jazyků	Cizí jazyky	
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí, jak se do češtiny dostávají nová slova. Ve slovníku vyhledá významy různých slov. Tvoří nová slova pomocí předpon a přípon. - Vyhledá v textu cizí slova, vysvětlí jejich význam a určí, jak se liší od slov domácích. Ve Slovníku spisovné češtiny zjistí, z kterých jazyků byla do češtiny přejata uvedená slova. Pojmenuje různé profese přejatými slovy. Slova přejatá nahradí domácími. Vysvětlí pojem slovo mezinárodní a dá příklad. Uvede názvy vědních oborů a sportovních disciplín, použije výrazy domácí i přejaté. Vyhledá v textu přejatá slova a rozpozná, jak se liší ve výslovnosti a v pravopise od slov domácích. 	<p>Nauka o slovní zásobě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba a tvoření slov - slova přejatá a jejich pravopis 		
<ul style="list-style-type: none"> - V textu vyhledá obecná jména přejatá a vyvodí, jak se budou skloňovat. Zvládne vytvořit náležité tvary a ověří je v Pravidlech. Podle slova idea dokáže tvořit tvary podobných slov. Uvede příklady slov, která se neskloňují. - Vyhledá v textu vlastní jména a shromáždí o nich informace. Vyvodí, podle jakých vzorů se budou skloňovat. Rozpozná jména slovanská a neslovanská. Uvede příklady jmen, která se neskloňují. Tvary některých jmen si ověří v Pravidlech. - Vysvětlí pojem slovesný vid. Rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá. Dokáže vytvořit vidové dvojice. Vytvoří sloves. tvary v rozkazovacím způsobu a převede je do záporné podoby. 	<p>Tvarosloví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skloňování obecných jmen přejatých - skloňování cizích vlastních jmen - slovesný vid 		

<ul style="list-style-type: none"> - Vyjmenuje vzory každé slovesné třídy. Popíše postup, podle kterého zařadí sloveso ke správnému vzoru. Tvoří různé tvary sloves, ověří jejich správnost v Pravidlech. Rozliší tvary knižní a hovorové. Vytvoří tvary příčestí trpného. Nahradí infinitiv podstatným jménem slovesným. Vyjmenuje slovesa nepravidelná. Tvoří od nich různé tvary. 	<ul style="list-style-type: none"> - přehled slovesných vzorů 		
<ul style="list-style-type: none"> - Vyvodí z textu, jakými slovními druhy jsou vyjádřeny vět. ekvivalenty. - Vytvoří věty s přísudkem slovesným, jmenným se sponou i jmenným beze spony. Obměňuje slovesný způsob. Vytvoří věty, kde bude podmět vyjádřen např. číslovkou, infinitivem slovesa nebo neohebným slovním druhem. - Rozpozná členy holé, rozvité a několikanásobné a určí, jakým slovním druhem jsou vyjádřeny. Vysvětlí pojmy řízenost, přimykání a shoda. Uvede příklady. Prohloubí si vědomosti o přívlastku shodném a neshodném, těsném a volném, postup. rozvíjejícím a několikanásobným. - Vymezí pojem několikanásobný větný člen. Vyjmenuje významové poměry mezi jednotlivými členy, uvede nejčastější spojovací výrazy, dá příklady k jednotlivým typům a vysvětlí je. Vyhledá v textu několikanásobné větné členy a určí mezi nimi významový poměr. Správně doplní interpunkci. - Vysvětlí pojem přístavek, uvede příklad, napíše správně interpunkci. Vyhledá v textu přístavky. Vymyslí a doplní do vět vhodné přístavky. - Graficky znázorní stavbu věty jednoduché. Rozliší větu jednoduchou od souvětí. - Vysvětlí pojem souvětí podřadné. Rozliší větu hlavní a vedlejší. Vysvětlí interpunkci. - Vysvětlí, jak vedlejší věty pozná. Rozliší v.v.podmětné od předmětných, předmětné od doplňkových ... - Vysvětlí, kdy jsou vedlejší věty souřadně spojené. Znázorní je graficky. V běžných typech souvětí píše správně interpunkci. Vyhledá souřadně spojené v.vedlejší a určí u nich významový poměr. Rozpozná, kdy nejsou v.věty souřadně spojené. - Vysvětlí pojem souvětí souřadné. Vyhledá v textu souvětí souřadná. Vyjmenuje významové poměry mezi větami hlavními. Z textu vyvodí ještě poměr příčinný. Souvětí s významovým poměrem důsledkovým změní na souvětí s významovým poměrem příčinným a naopak. Vyjmenuje nejčastější spojovací výrazy. Do textu doplní správně čárky a odůvodní je. Někteří souvětí znázorní graficky. Rozebere složitá souvětí, rozliší věty hlavní a vedlejší, určí druhy vedlejších vět, mezi souřadně spojenými větami určí významový poměr a souvětí graficky znázorní. 	<p>Skladba: věta jednočlenná. a dvočlenná</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy - rozvíjející větné členy - několikanásobné větné členy (významový poměr) - přístavek - věta jednoduchá a souvětí - souvětí podřadné - druhy vedlejších vět - souřadně spojené věty vedlejší - souvětí souřadné 		

Komunikační a slohová výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - Pracuje s textem. Vyhledá jazykové prostředky charakteristiky vnější i vnitřní. Rozliší charakteristiku přímou a nepřímou. Uvede vlastnosti, kterými se lidé od sebe liší. Dokáže doplnit přirovnání a rčení do určitého textu. Dokáže odstranit kompoziční nedostatky. Vybere z krásné literatury ukázkou charakteristiky postavy a vypíše zajímavá a výstižná jazyková vyjádření. Vybere si libovolnou literární postavu a vypracuje její charakteristiku. - Pracuje s textem. Vyhledá básnické obrazy, najde příklady subjektivně zabarveného popisu. Porovná ukázky různých autorů. Vypracuje subjektivně zabarvený popis. Použije personifikaci, přirovnání a metafory. Pracuje podle předem připravené osnovy. - Vysvětlí, co je výklad, a uvede, kde se používá. V textu vyhledá odborné názvy domácího i cizího původu. Rozčlení je na jednoslovné a na sousloví. Upraví nepřesné formulace, kde by mohlo dojít k omylům. Odstraní opakování vztažných vět, nevhodná předložková spojení a upraví pořádek slov. Pracuje se Slovníkem cizích slov. Vyhledá slova, kterým v textu nerozumí. Slova přejatá nahradí českými ekvivalenty. Vypracuje výklad. Uvede knihy nebo časopisy, z kterých čerpal informace. - Pracuje s textem. Vypíše důležitá fakta. Slova, kterým nerozumí, vyhledá ve Slovníku spisovné češtiny nebo ve Slovníku cizích slov. Zpracuje výtah z určeného textu. Využije i citáty. Uvede jméno autora, název díla, nakladatelství, místo a rok vydání, stránku, ze které citát je. - Z textu vyhledá znaky typické pro úvahu. Porovná úvahu s výkladem. Shromáždí hodnotící prostředky a obrazná vyjádření. Dokáže vytvořit otázky k danému problému. Pracuje s textem. Upraví nevhodná vyjádření, nahradí výrazy vhodnějšími, odstraní opakování sloves. Uvede příklady, jak začít úvahu. Ústně diskutuje na vybrané téma. Napiše úvahu na libovolné téma. - Vyjmenuje základní styly podle funkce (prostěsdělovací, odborný, publicistický. a umělecký) a uvede příklady. Rozpozná základní styly podle formy (projevy mluvené a psané). 	Charakteristika literárních postav Subjektivně zabarvený popis Výklad Výtah Úvaha Shrnutí o slohu	EV OSV	
Literární výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - Vypráví libovolný biblický příběh. Vyjmenuje nejznámější biblické postavy a uvede k nim nejznámější informace. Vypráví o bibli, jak vznikla, kdo ji napsal, jakým jazykem a jak je rozdělena. 	Setkání se starší literaturou: - Bible	Dějepis Hudební výchova MKV Výchova k občanství	

<ul style="list-style-type: none"> - Přečte si ukázky ze starší české a vyhledá jazykové odlišnosti. Poslechne si nahrávky písní Hospodine, pomiluj ny a Svatý Václave. Uvede základní údaje o Kosmově a Dalimilově kronice. - Charakterizuje dobu husitskou, uvede některá díla J.Husa, vysvětlí jeho myšlenky. Poslechne si nahrávku chorálu Ktož jsú boží bojovníci. - Charakterizuje dobu pobělohorskou, zařadí J.A.Komenského, uvede jeho nejznámější díla. Vysvětlí jeho myšlenky. Pracuje s textem. - Časově zařadí, charakterizuje období, vyjmenuje nejznámější představitele, jejich myšlenky a díla. - Charakterizuje romantismus, časově ho vymezí, uvede našeho nejvýznamnějšího představitele. Přečte si ukázky z Máje, vyhledá jazykové prostředky, naučí se úryvek zpaměti. Seznámí se s ukázkami z děl (Erbena, Čelakovského, Tyla, Němcové, Borovského, Nerudy, Sládka, Vrchlického, Jiráka, Vančury, Bezruč, Wolkra, Nezvala, Seiferta, Hrubína, Voskovce, Wericha, Suchého, Šlita, Svěráka).Mezi ukázkami rozpozná román, povídku, bajku a novelu. Dle vlastní literární zkušenosti vyvodí druhy románu. Zhlédne některé adaptace lit. děl (např. Erbenovu Kytici, Vrchlického Noc na Karlštejně...). Orientuje se ve filmovém scénáři. Rozpozná řeč postav a řeč autora. Popíše, co obsahuje technický scénář. - Zhlédne film (např. Kolju) a uvede příklady detailu, polodetailu, polocelku a celku. - Na ukázkách z poezie dokáže rozlišit lyriku a epiku, verš a strofu. Určí druhy rýmu. Naznačí rytmus. - Přečte si ukázky z děl svět. autorů (např. Boccaccia, Villona, Cervantese, Moliere, Krylova, Puškina, Huga, Dickense, Čechova...). Rozpozná základní rysy individuálního stylu autora, formuluje názory na umělecké dílo. Autory časově zařadí a uvede základní literární směry. Porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování (např.Lakomec). - Přečte si ukázky českých i světových autorů. Na základě vlastní četby uvede další autory a díla. Vyhledá prvky sci-fi, odhalí hlavní myšlenky. Vymezí základní námětové okruhy science fiction. 	<ul style="list-style-type: none"> - Starší česká literatura - Národní obrození <p>Od romantismu k moderní literatuře</p> <p>Setkání se světovou literaturou</p> <p>Science fiction</p>		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Jazyková výchova			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vyjmenuje slovanské jazyky východní, západní a jižní a uvede u nich, které používají azbuku a které latinku. Porovná pozdrav Dobrý den! a Na shledanou! ve všech slovanských jazycích. Vyhledá shodné a odlišné prvky. Vyjmenuje i některé jazyky neslovanské (románské a germánské). 	Jazyky slovanské	OSV – vzájemné poznávání, sebeovládání, sebekontrola, sebezpoznávání	
<ul style="list-style-type: none"> - Popíše, kdy a jak vznikl český jazyk a jak se vyvíjel. Na ukázkách z Dalimilovy kroniky, Postily, Hájkovy Kroniky české, Komenského Labyrintu a z textu J. Jungmanna vyhledá důkazy, že se vyvíjel. Vysvětlí pojmy: archaismy, historismy a neologismy a uvede příklady. 	Vývoj českého jazyka		
<ul style="list-style-type: none"> - Shrne dosavadní vědomosti. Rozliší jazyk spisovný a nespisovný. Pozná podle znaků obecnou češtinu a některá nářečí. 	Útvary českého jazyka		
<ul style="list-style-type: none"> - Rozpozná samohlásky a souhlásky znělé a neznělé. Vysvětlí spodobu znělosti. Uvede příklady. Ve slovech dovede podtrhnout hlavní a vedlejší přízvuk. Znázorní větnou melodii u vět oznam., rozkaz. a tázacích. Vysvětlí, proč dbáme v mluveném projevu na vhodné tempo. Z textu vyhledá slova cizího původu a uvede znaky, kterými se liší ve výslovnosti i pravopise od slov domácích. 	Zvuková stránka jazyka		
<ul style="list-style-type: none"> - Upevní si vědomosti z předchozích ročníků. Bezpečně rozpozná kořen slova, předponu, příponu a koncovku. Vysvětlí pojmy slovo tvorný základ a základové slovo. Vytvoří slova příbuzná, odliší zkratková slova a zkratky, vytvoří slova složená. Vytvoří slova přechylováním. Vyhledá ve Slovníku spisovné češtiny nejnámější zkratky věd. titulů a vysvětlí je. 	Tvoření slov		
<ul style="list-style-type: none"> - Zopakuje si a upevní vědomosti z předchozích ročníků 	Pravopis		

<ul style="list-style-type: none"> - Vyjmenuje druhy podmětu a vyhledá je v textu. U podmětu určí slovní druh, kterým je vyjádřen. - Zopakuje si a upevní učivo o rozvíjejících vět. členech. Každý větný člen charakterizuje, vyhledá v textu a blíže ho určí. - Vyjmenuje výrazy, které nejsou větnými členy, a uvede příklady. - Graficky zobrazí stavbu věty. - Rozpozná větné členy holé, rozvité a několikanásobné. Objasní pravidlo shody přísudku s několikanásobným podmětem. Doplní správné koncovky. - Vyhledá ve větě přístavek, objasní jeho podstatu a napíše správně interpunkci. Dokáže do věty přístavek doplnit. - Upevní si učivo o větách jednočlenných a dvojčlenných a vět. ekvivalentech. Dokáže je navzájem nahradit. - Odlíší od sebe samostatný větný člen a osamostat. vět. člen. Uvede příklady. - Pozná ve větě elipsu (výpustku). - Charakterizuje souvětí. Rozliší větu jednoduchou a souvětí. Určí počet vět v souvětí a doplní čárky. Odlíší od sebe souvětí podřadné a souřadné. Určí druhy vedlejších vět. Dokáže spojit věty v souvětí podle zadaných podmínek. Dokáže nahradit větný člen vedlejší větou a naopak. Graficky znázorní složité souvětí podřadné. - U souřadného souvětí určí významový poměr. Uvede nejčastější spojovací výrazy. Doplní správně interpunkci. Graficky znázorní složité souvětí souřadné. Graficky znázorní i složité souvětí souřadné se souřadně spojenými větami vedlejšími. - Charakterizuje vsuvku. Uvede příklad. Vyhledá vsuvku v textu. Rozliší vsuvku od vedlejší věty. Tvoří věty se vsuvkami, píše správně čárky. 	<ul style="list-style-type: none"> - souvětí (podřadné) - souvětí (souřadné) - vsuvka 		
<ul style="list-style-type: none"> - Vyjmenuje tři činitele, kteří ovlivňují pořádek slov v české větě (významový, mluvnický a zvukový). Rozliší východisko a jádro výpovědi. Opraví pořádek slov v zadaných větách. Vysvětlí pojem příklonky, uvede příklady a vyhledá je v textu. 	<p>Hlavní zásady českého slovosledu</p>		
Komunikační a slohová výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - Zopakuje si všechny vlastnosti vypravování a prostředky k oživení děje. Vyhledá je v zadaném textu. S jistotou používá přímou řeč. Pracuje s textem. Odstraní opakující se slova a nevhodná vyjádření. Text upraví, aby byl napínavější. Odstraní formulační neobratnosti. Dbá na návaznost a soudržnost textu. Ústně vypráví příběh (např. z dětství). Napíše vypravování na libovolné téma. 	<p>Vypravování</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - Uvede literární žánry, které jsou založeny na vypravování. Vysvětlí pojem paralelní děje. Nepřímou řeč změní v přímou. Vybere výrazy, které charakterizují prostředí a postavy. Přinese povídku nebo román a přednese některou epizodu z ní. Dbá na výrazný přednes odstiňující řeč autorskou od řeči postav. - Rozliší popis statický a dynamický. Porovná popis prostý, odborný a subj.zabarvený. Uvede, jak členíme charakteristiku. V učebnici vyhledá ukázkou všech druhů popisu. - Sleduje postup popisu obrazu. Odstraní neobratnosti vyjádření. Popíše pohled z okna. - Pracuje s textem. Vyhledá použité postupy a prostředky. Charakterizuje nějakou dvojici známých osobností. - Všimá si mluvnické osoby, sloves, subj.zabarvených výrazů. Stručně popíše prohlídkovou trasu nějakého historického objektu. Stručně popíše nějaký vánoční nebo velikonoční zvyk. - Podle ukázkou popíše pracovní postup, dbá na slovesa a výstižná pojmenování. - Vyplní poukázku, průvodku a podací lístek. Vysvětlí, kdy který tiskopis použije. Uvede, kterou činnost může vykonat pomocí mobilního telefonu. Vyplní objednávku. Uvede příklady, co lze na objednávku zakoupit. - Zjistí za pomoci rodičů (prarodičů), kam až sahá paměť jejich rodiny. Napíše svůj životopis. Vyplní profesní životopis. - Vyhledá části výkladové a popisné. Sleduje výstavbu textu. Zpracuje výklad nějakého odborného textu. - Pořídí si výtah z předneseného výkladu. - Vyhledá důležité myšlenky, hodnotící prostředky, subj. postoje autora a vyjádří se k nim podle svých zkušeností. Nahlas uvažuje nad různými problémy, do kterých se člověk může dostat. Napíše úvahu na libovolné téma. - Vymezí charakteristické znaky proslovu a uvede, při jakých příležitostech se pronášejí. Vyhledá obraty a výrazy, s nimiž se v jiných útvarech neseťkáme. Uvede, z jakých částí se proslov skládá. Připraví si krátký proslov, dbá na zřetelnou výslovnost, přízvuky, tempo a melodii, též na vystupování. - Vyjmenuje charakteristické znaky diskuse. Vytvoří rozmanitá zahájení diskuse. Nahradí nevhodně užitá slova. Vybere si téma ke společné diskusi a diskusi provede. - Vyjmenuje publicistické útvary. - Charakterizuje zprávu, oznámení, inzerát a interview. 	<ul style="list-style-type: none"> - vypravování v umělecké oblasti <p>Popis a charakteristika</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis předmětu - charakteristika - popis děje - popis prac .postupu <p>Tiskopisy Životopis</p> <p>Výklad</p> <p>Výtah</p> <p>Úvaha</p> <p>Proslov</p> <p>Diskuse</p> <p>Publicistické útvary:</p>		
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Přinese inzerát. Uvede, čeho se týká, co slibuje a co obsahuje. Napíše inzerát na věc, kterou by chtěl prodat, nebo koupit. Pokusí se odpovědět na inzerát. - Podle textové předlohy sestaví interview se známou osobností. - Přinese noviny a vyhledá v nich úvodník a komentář. Uvede charakteristické znaky úvodníku a komentáře. Vyhledá v textu výrazy aktualizované a vedle toho výrazy automatizované (běžně užívané). Posoudí, které výrazy převažují. Pokusí se komentovat nějakou aktuální událost ze třídy, ze školy ... - Charakterizuje pojmy reportáž a fejeton. Přečte si ukázkou reportáže a fejetonu. Zdokonalí žakovský pokus o reportáž. - Pokusí se o vlastní tvorbu. - Přinese noviny a časopisy a vyhledá jednotlivé útvary. Sestaví přehled nejrozšířenějších deníků, všimne si jejich zaměření a obsahového rozvržení. - Uvede, na čem závisí volba jazykových prostředků (činitelé objektivní a subjektivní). Rozliší prostředky slohově zabarvené a neutrální. Vyjmenuje různé stylové vrstvy (prostěsdělovací, odbornou, publicistickou a uměleckou) a uvede jejich charakteristické znaky. 	<ul style="list-style-type: none"> - zpravodajské útvary - úvahové útvary - přechodné útvary <p>Souhrnné poučení o slohu</p>		
Literární výchova			
<ul style="list-style-type: none"> - Vyjmenuje charakteristické rysy pohádky. Rozliší pohádku kouzelnou, moderní a novelistickou, uvede příklady. Vyjmenuje české i světové autory pohádek (popř. sběratele pohádek). - Porovná pohádku s pověstí. Rozliší pověsti národní a regionální. Uvede příklady. Vyjmenuje nejznámější autory pověstí. - Uvede charakteristické rysy. Vyjmenuje autory povídek a zařadí díla. Přečte si povídkovou knihu a vyhledá typické znaky. - Charakterizuje novelu, uvede příklad. Porovná povídku s novelou. - Uvede charakteristické rysy, zařadí díla a jejich autory. - Shrne a upevní si vědomosti (lidé u filmu, filmový scénář, technický scénář). Zhlédne adaptaci literárního díla a porovná s literární předlohou. - Vyhledá fejeton (např. v časopise) a shromáždí jména autorů, kteří fejetony píší. Vytvoří fejeton. - Shrne a upevní si vědomosti (lidé kolem divadla; prolog a epilog, premiéra a derniéra, monolog a dialog...). Vyjmenuje české i světové dramatiky a uvede jejich nejznámější díla. Rozliší komedii a tragedii, uvede příklady. Zhlédne divadelní představení. Formuluje své dojmy. Uvede názvy nejznámějších divadel. 	<p>Pohádka</p> <p>Pověst</p> <p>Povídka</p> <p>Novela</p> <p>Román</p> <p>Film a adaptace literárních děl</p> <p>Fejeton</p> <p>Divadelní hra</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - Uvede české i světové básníky a zařadí díla. Pracuje s textem. Vyhledá básnické prostředky. Naučí se libovolnou báseň zpaměti. - Přečte si ukázky písňových textů (např. Kainara, Kryla, Nohavici...) a využije dovednosti z oblasti poezie (vyhledá metaforu, personifikaci, přirovnání ...). - Vyhledá z různých zdrojů knihy s touto tematikou a uvede jejich autory. - Na základě vlastní četby vysvětlí podstatu a cíle této literatury. Poznatky z této literatury dokáže využít i v jiných předmětech. - Přečte si ukázky z knih, které se vztahují k 1.sv. válce (Hašek, Šrámek, John...). Vyjádří hlavní myšlenky a popíše vážnost situace. Pracuje s textem. Vysvětlí pojmy satira, situační a slovní humor. - Uvede nejznámější představitele (Šrámka, Wolkra, Seiferta, Nezvala, Halase ...). Přečte si ukázky z jejich básní. Pracuje s textem. Vyhledá bás. prostředky, rým ... Vyvodí témata básní. - Uvede nejznámější představitele (Vančura, Čapek...). Přečte si ukázky z jejich tvorby a pracuje s textem. Charakterizuje postavy, dobu a prostředí, vztahy mezi lidmi. - Shrne vědomosti o Osvobozeném divadle. Doplní informace o díle K.Čapka, vyjmenuje jeho divadel. hry a objasní hlavní myšlenky. Charakterizuje postavy. - Do časové přímky zařadí autory (Seiferta, Nezvala, Hrubína, Hrabala...) - Přečte si ukázky z děl a pracuje s textem. Uvede témata, vysvětlí hlavní myšlenky, charakterizuje postavy. Rozliší literaturu hodnotnou a konzumní. - Uvede autory, kteří odešli po roce 1968 do exilu a publikovali v zahraničí. (Škvorecký, Kundera, Lustig, Vaculík ...). Přečte si ukázky z jejich děl a pracuje s textem. Opírá se o historické události. - Vysvětlí pojem samizdat. Uvede důvody, proč tato literatura vznikla. Vyjmenuje některá díla a jejich autory. - Vysvětlí pojem absurdní drama. Uvede autory . - Dokáže vyjmenovat některé současné autory (Viewegha, Škvoreckého, Žáčka, Jirouse...). Pokusí se sestavit chronologickou řadu liter. autorů. Uvede, kteří dosáhli mezinárodního věhlasu a kdo je nositelem Nobelovy ceny. Shromáždí informace z regionální literatury. Přečte si ukázky z některých děl, charakterizuje hlavní postavy, prostředí, vysvětlí hlavní myšlenky. Formuluje vlastní názory na četbu. - Uvede nejznámější světové autory, vyjmenuje jejich díla a zařadí je do literárního směru. Přečte si ukázky z některých děl a pracuje s textem. 	<p>Poezie</p> <p>Písňové texty</p> <p>Populárně-naučná literatura Literatura faktu</p> <p>Hlavní vývojová období české literatury</p> <p>Poezie mezi válkami</p> <p>Próza mezi válkami</p> <p>Divadelní hra mezi válkami</p> <p>Literatura po roce 1945:</p> <ul style="list-style-type: none"> - literatura exilová - literatura samizdatová 		
---	---	--	--

<p>(Postavy, prostředí, hl.myšlenky, obrazná pojmenování...). Zařadí postavy do příslušných děl. Formuluje vlastní názory na četbu.</p> <p>- Orientuje se v literárním textu, dokáže ho reprodukovat, rozumí jeho významu a smyslu. Nejznámější díla dokáže přiřadit k autorovi, literární text k literárnímu žánru. Vybírá si hodnotnou četbu. Formuluje ústně i písemně své dojmy, vytváří si názory na umělecké dílo. Dokáže porovnat literární, dramatické i filmové zpracování téhož námětu. Tvoří vlastní literární text. Vytvoří si přehled o základních literárních směrech, českých a světových spisovatelích. Dokáže vyhledat informace z různých zdrojů (knihovna, internet, CD ROM, dokumentární film ...), zpracovat je a vhodně je využít.</p>	<p>- drama</p> <p>Současná literatura</p> <p>Světová literatura</p>		
---	---	--	--

5.1.3 Anglický jazyk – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 1. a 2. ročníku 1 hodinu, ve 3. ročníku 3 hodiny a ve 4. a 5. ročníku 4 hodiny týdně. V 1., 2., 4. a 5. ročníku byla výuka posílena jednou disponibilní hodinou.

Výuka probíhá většinou ve třídách s různými formami práce a s dostupnými pomůckami. Důraz je kladen na aktivní činnosti. Cílem výuky je vybudovat pozitivní vztah k novému učebnímu předmětu a uvědomení si jeho důležitosti pro další život a studium.

Anglický jazyk poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí (nápisy na zboží v obchodech, populární hudba, film, počítač, internet).

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace, cvičení zaměřená na TPR (Total Physical Response).

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - k dlouhodobé práci na osvojení si cizího jazyka
  - k vyhledávání a třídění informací
  - k systematickému používání naučených jazykových prostředků
  - k posouzení vlastního učení
  - k práci s chybou
- *Kompetence k řešení problémů*
  - ke zvolení vhodných postupů řešení analýzou dosavadních znalostí
- *Kompetence komunikační:*
  - k souvislému a kultivovanému vyjadřování slovem a písmem
  - k poslouchání a zapojení se do rozhovoru
  - k porozumění a práci s psanými texty
  - ke spolupráci s ostatními
- *Kompetence sociální a personální:*
  - k zapojení se do skupin a práce ve dvojicích
  - ke zdvořilosti a respektu a toleranci k druhým
  - k efektivní spolupráci

-
- k pozitivnímu náhledu na sebe sama
  - *Kompetence občanské:*
    - k respektování tradic, kulturních hodnot
    - k zdravému životnímu stylu, pohybu
  - *Kompetence pracovní:*
    - k plnění svých povinností
    - k používání abecedně řazeného slovníku s fonetickým přepisem
  - *Kompetence digitální:*
    - žáci jsou vedeni k využívání online aplikací, které jsou určeny pro studium cizího jazyka
    - žáci jsou vedeni k práci s anglickou klávesnicí, k formulování písemného vyjádření různými formami
    - žáci jsou vedeni k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci v prostředí elektronické obrazovky a k další práci s textem a informacemi

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 1. a 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům při výuce a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravy - pokyny při výuce - pokyny při hře - představování - přání k narozeninám - přání k Vánocům <p>Témata slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina - školní pomůcky - hračky - oblečení - narozeniny - koupání - zvířata - Vánoce <p>Jazykové struktury a gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní jména - jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa "být" - číslovky - přivlastňovací zájmena můj, tvůj - rozkazovací způsob <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce v Anglii 	<p>OSV - Rozvoj schopnosti poznávání (hlavolamy, hádanky, vybarvování obrázků, vystřihování a správné zařazování obrázků)</p> <p>MV – multikulturalita, význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace</p> <p>Mezipředmětové vztahy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hudební výchova - Výtvarná výchova - Dramatická výchova 	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům, otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <p>Mluvení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravy - pokyny ve škole - pokyny doma - zdvořilá žádost - osobní údaje - dotazy a krátké odpovědi - příkazy - objednávka jídla <p>Témata slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla 1-12, 13-20 - barvy - školní potřeby - nábytek - domácí zvířata (mazlíčci), zvířata v ZOO - nálady a pocity - obličej a tělo - rodina - oblečení 	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – poznávání a seznamování se s jinými kulturami – anglická jména a jejich české ekvivalenty, zvyky svátků Halloween, Vánoce a Velikonoce ve Velké Británii, vlajka</p> <p>MV –multikulturalita, význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace</p> <p>Matematika – počítání do 20</p> <p>Člověk a kultura: písničky, básničky a hry</p> <p>Člověk a jeho svět (zeměpisná orientace, zvířata a jejich prostředí),</p> <p>Člověk a svět práce – tvorba pozdravů k Vánocům a Velikonocům</p>	

<p>Psaní Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, - učí se používat dvojjazyčný slovník - hodnotí svoje výkony a rozumí některým postupům vlastního učení 	<ul style="list-style-type: none"> - jídlo - hračky <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozkazovací způsob - tázací zájmena - sloveso „být“ v kladné větě a v otázce - kladná a negativní odpověď - přídavná jména - sloveso „mít“ v otázce a odpovědi - množné číslo podstatných jmen - přivlastňovací pád - sloveso „mít rád“ v kladné větě a otázce - vazba „there is/there are“ - otázka na množství <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> - dny a měsíce - základní místní informace - svátky Halloween, Vánoce, Velikonoce ve Velké Británii a u nás - zeměpisné názvy sousedních zemí - česká a britská škola 		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům, otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <p>Mluvení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravy - pokyny (50 – 60) - zdvořilostní otázky - rozhovory o dovednostech - popis místnosti - rady, jak být zdravý - popis cesty - psaní pohlednice - popis počasí podle mapy, názvy anglických měst - dotaz na čas - rozhovory o škole a vyučovacích hodinách - oblíbenost TV pořadů a kanálů - psaní dopisu - rozhovory o životě zvířat - jednotky délkové míry <p>Témata slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební nástroje - sport - místnosti v bytě 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá – poznávání a seznamování se s jinými kulturami (svátky v anglicky mluvících zemích, novoroční zvyky, zvyky na sv. Valentýna) - Objevujeme Evropu a svět – tvorba mapy Anglie, seznámení se s měnou v Evropě <p>MV – význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia.</p> <p>OSV – rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění v hrách</p> <p>EV – základní podmínky života – zdravý životní styl</p>	

<p>Psaní Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, - používá dvojjazyčný slovník - hodnotí svoje výkony a rozumí některým postupům vlastního učení 	<ul style="list-style-type: none"> - zdraví a nemoci - obchody a místa ve městě - činnosti o dovolené - počasí - čas, škola školní rozvrh hodin - televizní pořady - záliby, volný čas - divoká zvířata - pravěká zvířata, části těla zvířat <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - sloveso „umět“ v kladných větách, otázce a záporu - předložky ve spojení s umístěním předmětů - kladné a záporné příkazy - otázky na zjištění polohy - předložky ve spojení s lokalizací míst - přítomný čas průběhový - přídavná jména ve spojení s počasím - určení času - sloveso „mít“ - plnovýznamová slovesa a přítomný čas prostý, kladná věta, otázka, krátká odpověď kladná i záporná - přítomný čas prostý, kladná věta, otázka a zápor ve 3. os. j. č. - minulý čas sloves „být“, „mít“, klad a zápor <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla 10, 20, ...100 - řadové číslovky a datum - Vánoce, novoroční zvyky, sv. Valentýn - příprava jídla podle receptu - mapa Spojeného království Velké Británie a Severního Walesu 	<p>Člověk a kultura - písničky, básničky a dramatizace</p> <p>Člověk a jeho svět - zeměpisné reálie, zvířata a jejich prostředí, prehistorická zvířata</p> <p>Člověk a zdraví - zdravý životní styl, sporty</p> <p>Matematika -sčítání a odčítání, porovnávání čísel</p>	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům, otázkám učitele - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <p>Mluvení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá <p>Čtení s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <p>Psaní</p>	<p>Komunikační situace Oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program</p> <p>Témata slovní zásoby Pozdravy, představování Číslovky 0 – 100 Abeceda Barvy Škola Obchod, restaurace, divadlo Časové informace, hodiny, dny v týdnu Hudební nástroje, sporty, činnosti Režim dne Volný čas a zájmová činnost Domov, rodina bydlení Město Osoba – popis, záliby</p> <p>Gramatika</p>	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic.</p> <p>OSV – mezilidské vztahy, komunikace (zhotovení individuálních projektů – výpovědi o sobě, prezentace vlastní práce, diskuse nad pracemi spolužáků)</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <p>MV – lidské vztahy, podpora multikulturality (čtení a diskuse na stránkách „Culture Page“)</p> <p>M – čísla, početní operace</p> <p>VI – kultura, globalizace, evropa a svět, mapy</p> <p>Přv – člověk, jeho životní podmínky a vztahy k prostředí, třídění organismů</p> <p>Vv - ilustrace</p>	

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, - používá dvojjazyčný slovník - hodnotí svoje výkony a rozumí některým postupům vlastního učení 	<p>Přítomný čas prostý(oznamovací věta, otázka, zápor) Přítomný čas průběhový(oznamovací věta, otázka, zápor) Modální slovesa can a must Vazba There is/are Krátké odpovědi Používání členů Pravidelné i nepravidelné množné číslo podstatných jmen Přivlastňovací zájmena Rozkazovací způsob sloves časové údaje, předložky Reálie UK – jednotky hmotnosti, délky, objemu, státní zřízení, vzdělávání, důležitá města</p>		
--	--	--	--

5.1.4 Anglický jazyk – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk.

Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který byl vytvořen a schválen Radou Evropy).

Vyučovací předmět má na 2. stupni časovou dotaci v 6. – 9. ročníku 3 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah předmětu směřuje výuku k:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Formy realizace:

Vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty).

Výuka probíhá v kmenových třídách, jazykové učebně, v učebně IT.

V předmětu jsou zařazena tato průřezová témata :

- OSV (sociální rozvoj, komunikace)
- VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět)
- MKV (lidské vztahy, kulturní diference, multikulturalita)
- MV (tvorba mediálního sdělení)
- EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)
- VDO (občanská společnost a škola)

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení žáci propojují získané poznatky do širších celků
  - žáci poznávají smysl a cíl učení
  - vedení žáků k ověřování výsledků
  - zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- *Kompetence k řešení problémů*
  - žáci jsou schopni pochopit problém
  - žáci umí vyhledat vhodné informace
  - kladení vhodných otázek
  - umožnění volného přístupu k informačním zdrojům
- *Kompetence komunikativní*
  - žáci komunikují na odpovídající úrovni
  - žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
  - vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
  - vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
  - vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,...
- *Kompetence sociální a personální*
  - žáci spolupracují ve skupině
  - žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
  - žáci jsou schopni sebekontroly
  - hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
  - vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
  - podněcování žáků k argumentaci
- *Kompetence občanské*
  - žáci respektují názory ostatních
  - žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace
  - vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
  - vedení žáků k diskusi
  - vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si
- *Kompetence pracovní*
  - žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci
  - napomáhání při cestě ke správnému řešení
  - zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

- *Kompetence digitální:*
  - žáci jsou vedeni k využívání online aplikací, které jsou určeny pro studium cizího jazyka
  - žáci jsou vedeni k práci s anglickou klávesnicí, k formulování písemného vyjádření různými formami
  - žáci jsou vedeni k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci v prostředí elektronické obrazovky a k další práci s textem a informacemi
  - žáci jsou vedeni k dalšími digitálnímu zpracování - ukládání, zálohování, sdílení informací, vytváření vlastního digitálního obsahu (video, prezentace ...)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí a reaguje na pokyny učitele <p>Mluvení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - při konverzaci používá osvojená pravidla mluvnice (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - zná některé reálie a pohovoří o nich v jednoduchých větách - rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím <p>Čtení s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, informace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>Komunikační situace Setkání, pozdravy, představování Omluva, reakce na omluvu Situace ve třídě, v obchodě, v restauraci Žádost o pomoc, službu, informaci Psaní pohledů, přání, dopisů, vyplnění formuláře, dotazníku Dotazy a odpovědi Popis člověka Příprava jídla podle receptu Příroda – popis britských ostrovů, zeměpisné názvy, Vhodnost oblečení Program rozhlasu</p> <p>Témata slovní zásoby rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci, práce se slovníkem</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rodina a přátelé - Data - narozeniny - Nakupování a ceny - Počasí a měsíce v roce - Životní styl, volný čas a záliby 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic. - Objevujeme Evropu a svět - Culture Page <p>OSV Sebezpoznání a sebezpojetí (zhotovení individuálních projektů, výpovědi o sobě, svém okolí, o svých zájmech a zkušenostech mezilidské vztahy, komunikace (prezentace vlastní práce, diskuse nad pracemi spolužáků)</p> <p>MV – stavba mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení</p> <p>Z – mapy, zeměpisná poloha, glóbus</p> <p>VkO – výživa a zdraví</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - používá dvojjazyčný slovník <p>Psaní Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - rozvíjí dostačující slovní zásobu k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - rozvíjí používání gramatických jevů k realizaci písemné komunikace (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<ul style="list-style-type: none"> - Divoká zvířata, mazlíčci - Člověk, části těla - Zdravotní péče - Škola - Stravovací návyky, jídelní lístek, restaurace, recepty - Příroda – popis britských ostrovů, zeměpisné názvy, - Oblečení <p>Mluvnice Přítomný čas průběhový Přítomný čas prostý Minulý čas slovesa „být“, pravidelných a nepravidelných sloves (oznamovací věta, otázka, zápor) Vyjádření budoucnosti pomocí „going to“ Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Porovnání stejných věcí/kvalit 2. a 3. stupeň přídavných jmen Sloveso „muset/mít povinnost“ Frekvenční příslovce Příslovce s koncovkou „ly“ Určitý a neurčitý člen Předložky Vazba there is/are Řadové číslovky Přízvuk, výslovnost Přídavná jména Osobní zájmena v předmětu Ukazovací zájmena Zájmeno „nějaký“</p> <p>Reálie Velká Británie: typický rok, písňe, zvířata, zdravotní péče, jídla a doba jídla, den sv. Valentýna, zábava USA</p>		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí a reaguje na pokyny učitele <p>Mluvení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - při konverzaci používá osvojená pravidla mluvnice (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - zná některé reálie a pohovoří o nich v jednoduchých větách - rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, informace, ovládnání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>Komunikační situace Představení sebe a svého okolí Popis událostí, budoucích plánů, směru cesty, historické události Požádání Vyjadřování spokojenosti Průzkum mínění Nabídky, návrhy a rozhodnutí Předpovědi Dotazník Rozhovor, interview Zpráva Osobní dopis</p> <p>Témata slovní zásoby Život, události Volný čas Rodina, příbuzenské vztahy Sport Školní předměty a technologie</p>	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic.</p> <p>MV – tvorba mediálního sdělení</p> <p>MKV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV – kooperace a kompetice</p> <p>VkO</p> <p>Hv – zpěv písní</p> <p>D</p>	

<p>Čtení s porozuměním</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - používá dvojjazyčný slovník <p>Psaní</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - rozvíjí dostačující slovní zásobu k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - rozvíjí používání gramatických jevů k realizaci písemné komunikace (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>Doprava, obydlí a pracoviště, vlastní budoucnost Domy a jejich části, vybavení, časové údaje Místa a budovy ve městě Zločin Příroda Cestování Film Škola Dopravní značky, informativní cedule a nápisy Kuriozity, sny</p> <p>Gramatika</p> <p>Minulý čas prostý Přítomný čas prostý a průběhový „-ing“ forma po „mít rád“ Vyjádření budoucnosti pomocí „going to“ „Have“ + podstatné jméno Budoucí čas v souvislosti s nabídkou a rozhodnutím Minulý čas průběhový Předložky ve spojení s časovým údajem a s dobou Určitý a neurčitý člen Přítomný čas prostý k vyjádření budoucnosti Přídavná jména a přirovnání Zájmena osobní a přivlastňovací Předpřítomný čas Minulé příčestí Slovesa muset, mít, moci a měl bych Frázová slovesa Výslovnost Předpřítomný čas Čísla nad 100</p> <p>Reálie</p> <p>Památky Anglie, společenské a kulturní prostředí, příroda UK Britské a americké filmy Kanada New York</p>		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí a reaguje na pokyny učitele <p>Mluvení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - při konverzaci používá osvojená pravidla mluvnice (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - zná některé reálie a pohovoří o nich v jednoduchých větách - rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím <p>Čtení s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, informace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>Komunikační situace Představení sebe a svého okolí Inzeráty, formální dopis Přesvědčování Popis , vyprávění, průzkum,interview, osobní dotazník, zpráva, e-mail, blahopřání, deník V obchode s oblečením U lékaře Předpověď počasí Vyjádření obavy, lítosti Populárně naučný text Ponaučení, rady</p> <p>Témata slovní zásoby Každodenní činnosti Časové údaje a datum Povolání, činnosti Móda a oblečení (návrhy, přehlídka) Doba kamenná, historické nálezy Vynálezy Jídlo, zdravá a nezdravá výživa</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic.</p> <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>VMEGS – Evropa svět nás zajímá</p> <p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>EV – Základní podmínky života</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - používá dvojjazyčný slovník <p>Psaní Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - rozvíjí dostačující slovní zásobu k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - rozvíjí používání gramatických jevů k realizaci písemné komunikace (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>Nemoc Části těla Sci-fi příběhy a záhady Popis země, zvířete, obličejů Slavní lidé Osobní zážitky Zábavné hry a soutěže Výjimečné nebo kritické situace Schopnosti, dovednosti, libosti Grand Prix Oceány Počasí, voda, zvířata Hlavní přírodní jevy a útvary</p> <p>Gramatika Přítomný čas sloves – emoce Přídavná jména – vlastnosti Předpřítomný čas prostý Minulý čas prostý a průběhový musel/mohl, nemohl „moci“ a „muset“ „bude muset“ a budu moci“ měl bys / neměl bys přítomné příčestí – aktuální děj protikladná přídavná jména zpracování souvětí pomocí příčestí Minulý čas a předpřítomný čas v souvětí „Být“ a „jít“ – zážitky Odvození přídavných jmen od podstatných jmen Podmiňovací způsob Frázová spojení se slovesy Trpný rod</p> <p>Reálie Beatles – vliv na image mladých lidí, výročí, reálie anglicky mluvících zemí</p>		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí a reaguje na pokyny učitele <p>Mluvení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - při konverzaci používá osvojená pravidla mluvnice (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - zná některé reálie a pohovoří o nich v jednoduchých větách - rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím <p>Čtení s porozuměním Žák:</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, informace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>Komunikační situace a typy textů Podrobný popis osoby, věci Rozhovor, interview, popis, povídka, příběh, dotazníkové šetření, biografie, populárně naučný text Zákazy, varování, rady (značky, nápisy) Kviz Návrh – přijetí/odmítnutí Zdvořilé žádosti a reakce na ně Dotazy, rezervace (hotelový pokoj)</p> <p>Témata slovní zásoby Šikana, odlišnosti a podobnosti mezi lidmi Místa a jejich vybavení Víkend Zvířata Vzhled osob a věci Elektrické spotřebiče a přístroje ICT přístroje Média, zábava, TV program Hudební žánry, nástroje</p>	<p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika (četba populárně-naučného textu, strom života, problémy mladých lidí)</p> <p>MV – Tvorba mediálního sdělení (zpráva do novin, průzkum veřejného mínění a interpretace výsledků)</p> <p>MKV – Kulturní diference, lidské vztahy (četba naučného textu, systém vzdělávání)</p> <p>VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (politické uspořádání Velké Británie a USA, politický systém ČR)</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - používá dvojjazyčný slovník <p>Psaní Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - rozvíjí dostačující slovní zásobu k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - rozvíjí používání gramatických jevů k realizaci písemné komunikace (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>Jídlo Služby Globalizace Dobrodružství a nebezpečné situace Neobvyklé situace Veřejné zakazy a varování Lidský organismus, životní období Bydlení Volný čas Prázdniny, cestování (vlak)</p> <p>Gramatika Vztažné věty Frázová slovesa (pohyb) Přítomný čas Sloveso – „ing“ forma Sloveso + infinitiv Mínulý čas prostý a průběhový Předpřítomný čas „non-literal“ význam slov Otázky a větné dodatky Předložky 2. kondicionál Zvratná zájmena Přídavná jména Sloveso vyjadřující „mohlo by se stát“, „měl bys/neměl bys“ Počítatelná a nepočítatelná podstatná jména Určitý a neurčitý člen Vyjádření „bývalo“ Vyjádření budoucnosti Trpný rod</p> <p>Reálie anglicky mluvících zemí</p>		
---	---	--	--

5.1.5 Německý jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Německý jazyk je vyučován v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Další cizí jazyk. Časová dotace pro tento předmět je 2 – 2 – 2 v 7. až 9. ročníku. Výstupní úroveň němčiny je dána úrovní A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který byl vytvořen a schválen Radou Evropy.

Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, partnerská práce, samostatná práce (procvičování a opakování učiva, práce se slovníkem a autentickými materiály, práce s počítačovými programy apod.).

Při výuce je kladen velký důraz na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní. Při výuce jsou využívány časopisy, jednoduché autentické texty, audionahrávky, žáci jsou aktivizováni hrami, dramatizací, rapy apod.

Výuka probíhá v jazykové učebně, ve třídě výpočetní techniky i třídách kmenových.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení:*
  - žáci se učí získávat poznatky z nejrůznějších zdrojů (slovníky, knihy, internet)
  - žáci se učí pracovat s texty v učebnicích, časopisech apod.
  - při osvojování slovní zásoby se žáci učí pochopit slova ve vztazích
  - žáci pracují s portfoliem (sebehodnocení, uvědomit si vlastní pokrok za určitou dobu)
  - žáci se učí pracovat s chybou (chyby nechápat jako nedostatek, ale jako krok ke zlepšení)
  - žáci se učí zvládat zdánlivě neřešitelné úkoly – např. poslech: nezpanikařit, když nerozumím, snažit se zareagovat, i když ne všemu zcela rozumím, domyslet si význam
  - žáci se učí chápat systém gramatiky
  - žáci využívají a aplikují internacionalismy a anglikanismy
- *Kompetence k řešení problémů:*
  - žáci se učí uplatňovat získané dovednosti k řešení jakéhokoli problému, kde je nutná znalost cizího jazyka
  - žáci se učí orientovat v cizím jazykovém prostředí
  - učitel vede žáky k vyjádření souhlasu a nesouhlasu s názorem druhých při kolektivním řešení problémů
  - žáci řeší úkoly v učebnici a pracovním sešitě podle zadání
  - žáci aplikují různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problémů v němčině

- žáci uplatňují intuici, fantazii, improvizaci, kreativitu při řešení problémů
- žáci hrají situační hry
- žáci pojmenovávají, definují problém, stanoví postup, jak ho řešit, hledají řešení
- *Kompetence komunikativní:*
  - žáci se učí formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner rozuměl
  - žáci si rozšiřují slovní zásobu
  - žáci se učí reagovat na slyšené i psané pokyny
  - žáci se učí dovednosti argumentace
  - žáci se učí jednoduše a srozumitelně popsat situace, věci
  - žáci používají mimiku a gestiku
  - žáci využívají intonaci, důraz, melodii hlasu
  - učitel vede žáky k sebevědomému vystupování při komunikaci, odbourávání bariér
- *Kompetence sociální a personální:*
  - žáci se učí týmové spolupráci, práci ve dvojicích, skupinách
  - žáci se učí rozlišovat a respektovat role
  - učitel vede žáky k respektování jiného názoru při týmové práci
  - žáci se učí prezentovat a obhájit vlastní myšlenky při týmové práci
  - žáci si budují sebevědomí
  - učitel vede žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých, hodnocení práce skupiny, srovnání, hledání rezerv
  - žáci si rozvíjí schopnost uplatnit se v kolektivu
- *Kompetence občanská:*
  - žáci jsou vedeni k zodpovědnému plnění zadaných úkolů, k zodpovědnosti za sebe sama, za skupinu, tým
  - žáci se učí toleranci rasové, náboženské, ...
  - žáci se učí taktu
  - učitel vede žáky ke schopnosti empatie
  - učitel vede žáky k dodržování pravidel – slušné chování, respektování pravidel země, v níž jsem host, respektování tradic jiných národů
  - žáci srovnávají české tradice s jinými
  - učitel vede žáky k respektování rodinných tradic, respektování individuálních zájmů
  - učitel vede žáky k hrdosti a vlastenectví
  - učitel vede žáky ke kulturnímu chování, oblékání, mluvě, zdvořilosti
  - žáci poznávají společné prvky v dějinách
  - žáci poznávají problémy jiných zemí
- *Kompetence pracovní:*

-
- žáci se učí účelnému využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka
  - žáci se učí pracovat se slovníkem
  - žáci se učí vyhledávat informace, materiály potřebné pro práci v hodinách
  - žáci dodržují řád učebny
  - žáci si formují pracovní návyky – vedení sešitu, psaní slovíček
  - žáci se učí pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu, na stanovištích, ...
  - žáci se učí hospodárně využít pomůcky, sešit, učebnici
  - žáci pracují s mapou, plánem, grafem, schématem
  - žáci pracují na počítači, s internetem
  - žáci volí různou formu práce podle zadaných úkolů
  - žáci prezentují výsledky vlastní práce a práce skupiny
  - učitel vede žáky k hodnocení vlastní práce a práce své skupiny
- *Kompetence digitální:*
    - žáci jsou vedeni k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
    - žáci jsou vedeni k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez oporu o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
    - žáci jsou vedeni k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
    - žáci jsou vedeni k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka
    - žáci jsou vedeni k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci v prostředí elektronické obrazovky a k další práci s textem a informacemi
    - žáci jsou vedeni k práci s klávesnicí. k formulování písemného vyjádření různými formami
    -

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Další cizí jazyk

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná německou abecedu - pozdraví v německy mluvících zemích - vyjmenuje dny v týdnu - vyjmenuje čísla do dvaceti - pojmenuje barvy - zná některá chlapecká a dívčí německá jména - zná některá německá příjmení - seznámí se s některými internacionalismy - umí několik jednoduchých jazykolamů 	<p>Vstupní fonetický kurz - abeceda, pozdravy, dny v týdnu, číslovky, barvy, jména</p>	<p>VMEGS – cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy MV – formování základů správného verbálního projevu – fonetika jako jeden z důležitých předpokladů komunikace</p>	<p>Učebnice Deutsch mit Max 1 – nakladatelství Fraus</p>
<ul style="list-style-type: none"> - představí sebe i jiné osoby - zeptá se na jméno, bydliště, telefonní číslo - rozlišuje tykání a vykání - používá W-otázky - používá první zjišťovací otázky (ja – nein) - rozlišuje zápor nein – nicht - seznamuje se se slovosledem ve větě oznamovací a tázací - procvičuje fonetické jevy z úvodního fonetického kurzu - procvičuje psaní písmen odlišných od češtiny - nacvičuje správný pravopis jednoduchých slov 	<p>Jmenuji se, bydlím - představení se, tykání, vykání, poděkování, vyplnění formuláře</p>	<p>MV - první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce OSV – já a moje okolí, pozice mladého člověka – jeho seberealizace, mezilidské vztahy Z – hlavní města, země, v nichž se mluví německy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - představí členy své rodiny - vyjádří, kolik je mu let - popíše rodinnou fotografii - získá základní informace o lidech kolem sebe (jméno, bydliště, věk, zájmy) - porozumí krátkému příběhu podle obrázků a vypráví ho - používá přivlastňovací zájmeno mein, dein 	<p>Moje rodina - představení členů rodiny, základní prostorová orientace</p>	<p>OSV – já a moje rodina, tolerance, porozumění v rodině, v širší společnosti</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s prvními protiklady - používá přivlastňovací vazbu „von“ - rozlišuje členy der – die u osob - procvičuje fonetické jevy 			
<ul style="list-style-type: none"> - popíše jednoduše osobu - ptá se, kdo kdy přijde a jak dlouho zůstane - vyjádří, co kdo rád dělá a hraje - říká, co kdo má a nemá rád - chápe rozdíl „Stunde – Uhr“ - používá předložky v časových údajích: um, bis - používá příslovce gern, am liebsten - užívá zápor nicht - pochopí užití přivlastňovacích zájmen „ihr“ a „sein“ - upevňuje si správnou výslovnost - cvičí správný pravopis slov nové slovní zásoby 	<p>Kamarádi a mé nejbližší okolí – časové údaje, popis osob, vyprávění o zájmech</p>	<p>MKV – tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, odlišných názorů, zájmů MV – vyprávění jako základ mediálního sdělení, zpracování problémů a témat formou projektů, prezentace OSV –parta, pozitivní a negativní stránky, negativní jevy – využití volného času</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše jednoduše předměty, školní potřeby, zvířata - zeptá se, jak se předměty nazývají německy - ptá se na předměty a odpovídá na podobné otázky - posuzuje správnou výslovnost - používá zápor kein - seznámí se s rozkazem - upevňuje si správnou výslovnost - cvičí správný pravopis slov nové slovní zásoby 	<p>Škola – školní potřeby, posouzení správnosti, příkaz</p>	<p>MV – komunikace v menších skupinách, ve dvojicích, formulace jednoduchých otázek a odpovědí OSV – vztahy ve třídě i mimo ni, problém šikany</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje si správnou výslovnost - cvičí správný pravopis slov nové slovní zásoby - vypráví o svých koníčcích - popisuje činnosti během dne - časuje pravidelná slovesa a sloveso sein v přítomném čase - píše dopis, odpovídá na dopis 	<p>Koníčky - aktivity během dne, telefonování, psaní e-mailu, chatování</p>	<p>VMEGS – komunikace mezi lidmi z různých zemí, účast v projektech, spolupráce OSV – využití volného času, koníček – správný krok ke zdravému formování osobnosti, účelné využití volného času</p>	

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vzdělávací obor: Další cizí jazyk

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popisuje činnosti u počítače - vypráví o domácích mazlíčcích - časuje sloveso haben v přítomném čase - používá 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem - časuje pravidelná slovesa - používá zápor kein ve 4. pádě - zdokonaluje si správnou výslovnost - procvičuje psaní - postupně zdokonaluje samostatný písemný projev 	<p>Mám počítač – popis činností na počítači, vyprávění o domácích mazlíčcích, psaní dopisu o sobě</p>	<p>EV – zvířata jako součást přírody, vztah k okolí MV – počítač (internet) jako nezbytná součást komunikace moderního člověka</p>	<p>Učebnice Deutsch mit Max 1 – nakladatelství Fraus</p>
<ul style="list-style-type: none"> - píše pozvánku na oslavu - počítá do 100 - používá základní matematické úkony - poskytuje informaci o časových údajích (hodiny, dny, měsíce, roční období) - používá předložku in ve 3. pádě - seznámí se s množným číslem některých podstatných jmen - užívá předložku im a um v časových údajích - nacvičuje globální poslech s porozuměním - procvičuje psaní 	<p>Kde a kdy – pozvánka na oslavu, určování času, pojmenování měsíců a ročních období</p>	<p>OSV – blahopřání, vztahy v rodině, vstřícnost, pochopení potřeb jiných, vzájemná pomoc</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - sděluje místo pobytu - umí určit čas - vyjádří cíle cesty - umí si koupit jízdenku - umí si zamluvit ubytování - píše krátký pozdrav z dovolené - seznamuje se s předložkou nach ve spojení se zeměpisnými názvy 	<p>O prázdninách – koupení jízdenky, zamluvení ubytování, pozdrav z dovolené</p>	<p>VMEGS – cestování, vzájemná propojenost států EU, multikulturní pohled na život v Evropské unii</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - používá předložku in ve spojení se 4. pádem - časuje sloveso fahren - nacvičuje globální poslech s porozuměním - procvičuje psaní 			
<ul style="list-style-type: none"> - popisuje místo, kde bydlí - dělá rozhovory o bydlení - vyjadřuje představy - opakuje časování sloves - časuje nepravidelná slovesa - seznamuje se se slovesy s odlučitelnou předponou - nacvičuje globální poslech s porozuměním - procvičuje psaní 	<p>U nás – popis místa, kde bydlím, rozhovory o bydlení, vyjádření představ – Traumhaus, Traumzimmer</p>	<p>VMEGS – Ekologické bydlení, pomoc lidem bez domova OSV – sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy</p>	<p>Učebnice Deutsch mit Max 2 – nakladatelství Fraus</p>
<ul style="list-style-type: none"> - dělá rozhovory s reakcí na popis cesty - porozumí základním nápisům ve městě - dokáže podat informaci - poděkuje, vyjádří souhlas, odmítnutí - používá předložku in ve 3. pádě - používá vazbu es gibt - zná předložky se 3. pádem - nacvičuje globální poslech s porozuměním - procvičuje psaní 	<p>Jak se dostanu ...? – jednoduchá orientace podle plánu, otázka na směr cesty, podání informace, vyjádření souhlasu, odmítnutí, reálie - Salzburg</p>	<p>Z – využití plánu města MV - komunikace</p>	

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty**Vzdělávací obor: Další cizí jazyk****Vyučovací předmět: Německý jazyk****Ročník: 9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypráví o průběhu dne, o povinnostech - vypráví o koníčcích a svých schopnostech - umí o něco požádat - zná některá způsobová slovesa - používá číslovky do 100 000 - nacvičuje rozhovory v obchodě 	Můj den – vyprávění o průběhu dne, o povinnostech a koníčcích, co se smí a nesmí, jídlo, nakupování	<p>MV – respektovat odlišnosti i práva jiných lidí, tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti jiných</p> <p>OSV – organizace vlastního času, zdravý životní styl</p>	Učebnice Deutsch mit Max 2 – nakladatelství Fraus
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže udělat interview s osobností - procvičuje čtení s porozuměním - seznamuje se s dalšími způsobovými slovesy - užívá předložku in ve 4. pádě - zná zájmeno man a jeho užití 	Můj týden – informace o činnostech ve škole i mimo ni, porozumění číselným údajům. Interview s osobností	<p>MV – tvorba mediálního sdělení – rozhovor, informace pro ostatní,</p> <p>OSV - organizace vlastního času, zdravý životní styl</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje bolest - popisuje problémy - nacvičuje dialog s lékařem - popisuje situaci, kde byl, co dělal - časuje sloveso haben a sein v préteritu - seznamuje se se slovesem werden - nacvičuje globální poslech s porozuměním - procvičuje psaní 	Co tě bolí? – vyjádření bolesti, popis problémů, rozhovor u lékaře, části těla	OSV – zvládnutí vlastního chování, řešení různých situací (bolest, nemoc, pomoc druhým)	
<ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje rozhovory v obchodě, na poště, na nádraží, ve vlaku - umí požádat o informaci a poděkovat za ni - procvičuje použití předložek 	Ve městě, na venkově – situace a rozhovory na ulici, vyžádání informace a poděkování za ni, plán města a orientace v něm, dopravní prostředky	<p>VMEGS – EU</p> <p>OSV - volba povolání</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - popisuje počasí - popisuje oblečení - umí poblahopřát ústně i písemně - napíše jednoduchý popis události - užívá zájmena osobní a přivlastňovací - používá préteritum některých modálních sloves - seznamuje se s plurálem 	<p>Počasí dnes – charakteristika počasí, popis oblečení, blahopřání v ústní i písemné formě, roční období, Vánoce, Velikonoce</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí MV – specifika oděvu ve světě</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - hovoří o plánech na dovolenou - vyjadřuje, co se mu líbí, nelíbí, co ho baví - seznamuje se se souvětími - stupňuje přídavná jména a příslovce - seznamuje se se zeměpisnými názvy 	<p>Zase prázdniny – rozhovory o prázdninových plánech, popis oblíbených činností o prázdninách, obsah cestovního zavazadla</p>	<p>OSV – využití volného času</p>	

5.2 Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast je zařazena v každém ročníku ZŠ ve formě samostatného vyučovacího předmětu - Matematika. Obsah vede žáky k dosažení cílů daných rámcově vzdělávacím programem pro tuto oblast.

5.2.1 Matematika – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 1. ročníku 4 hodiny a ve 2. - 5. ročníku 5 hodin týdně. Výuka na 1. stupni byla posílena 4 disponibilními hodinami. Výuka probíhá většinou ve třídách s různými formami práce a s dostupnými pomůckami. Důraz je kladen na aktivní činnosti. Matematika poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, žáci si osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Obsah vzdělávací oblasti matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- *Čísla a početní operace*
  - Žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná.
- *Geometrie v rovině a v prostoru:*

Žáci určují a znázorňují geometrické útvary a modelují reálné situace, zkoumají tvary a prostor.
- *Závislosti, vztahy a práce s daty*

Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které analyzují z tabulek, diagramů a grafů.
- *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*

Žáci uplatňují logické myšlení, učí se řešit problémové situace a úlohy z běžného života.

V předmětu jsou zařazena tato průřezová témata: VDO, EV, EGS, MKV.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
Žáci se učí stručně a přesně matematicky vyjadřovat pomocí symbolů, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh, rozvíjí abstraktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci. Učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na hodnocení činností, srozumitelně látku vysvětluje, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu se vzdělávacím programem., vede žáky k ověřování výsledků.
- *Kompetence k řešení problémů*
Žáci se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, učí se volit správný postup a vyhodnocovat správnost výsledků. Učitel se zajímá o názory žáků, klade otevřené otázky, vede k plánování úkolů a postupů. Zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům. Učitel podle potřeby žákům pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu k správnému řešení.
- *Kompetence komunikativní:*
Žáci se učí přesnému a stručnému matematickému vyjadřování včetně symboliky. Učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky.
- *Kompetence sociální a personální*
Žáci jsou vedeni ke srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, učí se pracovat v týmu. Učitel hodnotí žáky způsobem, který je vede k jejich pokroku.
- *Kompetence občanská*
Žáci se učí hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu.
- *Kompetence pracovní*
Žáci se učí využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech v reálném životě. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají, kombinují informace z různých zdrojů a využívají poznatků z různých předmětů. Vede žáky ke správnému využívání vybavení, techniky a pomůcek.
- *Kompetence digitální*
Žáci se učí rozlišovat obrazné symboly, porozumět jejich významu (piktogramy, šipky), odlišovat symboly s jednoznačným a nejednoznačným významem.
Žáci jsou vedeni k posouzení úplnosti dat s dohledáváním chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů.
Žáci používají kalkulátor, např. při provádění kontroly odhadů.
Žáci jsou motivováni k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. tabulkový procesor - tabulka, graf)

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika****Ročník: 1.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná číslice 1 až 20, mí je napsat a přečíst - zná význam méně, více, první, poslední, větší, menší, před, za - umí seřadit čísla podle velikosti, umí doplňovat chybějící čísla v řadě, porovnávat množství a jejich číselná vyjádření - umí zakreslit čísla do 20 na číselnou osu - zná a používá matem. symboly +, -, =, <, > - provádí rozklad na desítky a jednotky - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší jednoduché slovní úlohy 	<p>Čísla a početní operace do 20</p> <ul style="list-style-type: none"> - zápis čísla do 20 - číselná osa - početní operace (sčítání, odčítání, porovnávání) - číselná řada - slovní úlohy 	<p>VDO- výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost EV- Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí Vv- obrázky stejného druhu podle počtu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a umí pojmenovat jednoduché geometrické útvary - modeluje jednoduché geometrické útvary v rovině - pozná geometrická tělesa – krychle, koule - geometrické útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev - orientuje se v prostoru – nahoře, dole, před, za apod. - skládá obrazce z geometrických tvarů, staví stavby ze stavebnice 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh základní útvary v prostoru – koule, krychle</p>	<p>Vv, Pc– užití barev, vystřihování, modelování</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zná značku pro metr, kilogram, litr, korunu 	Jednotky		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika****Ročník: 2.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zapsat a vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes dvacítku - umí zapsat a přečíst čísla do sta - umí zakreslit čísla do sta na číselnou osu - porovnává čísla do sta, umí je seřadit vzestupně i sestupně - sčítá a odčítá desítky, dvojciferná a jednociferná čísla - zná význam závorek - počítá příklady se závorkami - umí provést zápis slovní úlohy - řeší slovní úlohy s výpočty do sta - seznamuje se s násobkou 2,3,4,5 a s příklady na dělení - zná mince a bankovky v hodnotě do sta korun - počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do sta korun 	<p>Číslo a početní operace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítáme do 20 - počítáme do 100 - - - - - slovní úlohy - - násobení do 50 - mince a bankovky 	<p>VDO-Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát - výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost,ohleduplnost a přesnost</p> <p>EV- Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí</p> <p>Vv-výroba papírových mincí a bankovek</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - umí si připravit pomůcky na rýsování (tužka, pravítko) - zná pojem bod, přímka, čára, úsečka - narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky - zná rozdíl mezi přímkou, přímkou a křivou čárou - porovná úsečky podle velikosti - umí změřit úsečku, pohybuje se ve čtvercové síti - pozná geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	<p>Vv, Pč- znázorňování, modelování</p>	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika****Ročník: 3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - násobí a dělí v oboru malé násobilky - řeší slovní úlohy s pomocí malé násobilky - připravují se na dělení se zbytkem - umí sčítat a odčítat dvojciferná čísla z paměti (typ příkladů 34+25, 67-56) - umí sčítat a odčítat dvojciferná čísla písemně, odhaduje výsledek a kontroluje písemný výpočet - řeší slovní úlohy v oboru do sta - umí zapsat a přečíst čísla do tisíce, počítá po stovkách a desítkách, - umí porovnávat, setřídít vzestupně a sestupně čísla do tisíce - umí zakreslit čísla do tisíce na číselné ose - umí sčítat a odčítat z paměti i písemně - řeší slovní úlohy v oboru do tisíce - seznámí se se zaokrouhlováním na desítky a stovky - zná význam symbolu = - řeší jednoduché rovnice - zná jednotky délky mm, cm, dm, m - jednotky délky používá k měření - umí změřit rozměry geom. útvarů (úsečka, čtverec, obdélník apod.) a vyjádřit je ve vhodných jednotkách 	<p>Číslo a početní operace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - malá násobilka - počítání v oboru do sta - počítání v oboru do tisíce - rovnice - jednotky délky - 	<p>EGS - Objevujeme Evropu a svět - porovnávání lidnatosti evr.států, hlavních měst, výšky evr. hor apod. ...</p> <p>Prv - měření</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - umí narysovat a označit bod, přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník, obdélník, čtverec - zná pojem opačná polopřímka - umí narysovat kružnici, určit poloměr a průměr, zná rozdíl mezi kružnicí a kruhem 	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	<p>Vv, Pč- znázorňování, modelování</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - pozná jehlan a kužel - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - sestavuje tabulky - čte údaje z diagramů - sestavuje ceníky - měří a váží ve správných jednotkách - počítá ekonomické úlohy / slevy, spoření / 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>		
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zapsat a přečíst čísla do 10 000 - sčítá a odčítá z paměti i písemně do 10 000 - umí zaokrouhlovat na tisíce - orientuje se na číselné ose do 10 000 - písemně sčítá, odčítá do 10 000 - porovnává čísla do 10 000 - umí číst a zapisovat, porovnávat čísla do milionu - zaokrouhluje na tisíce, sta, desítky - ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - násobí a dělí v oboru do 100 mimo násobilku - umí násobit písemně jednociferným a dvouciferným činitelem - umí písemně dělit jednociferným dělitelem - násobí a dělí z paměti do 10 000 - umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru - používá kalkulátor ke kontrole - zná jednotky hmotnosti, délky, objemu a času 	<p>Číslo a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítáme do 10 000 - počítáme do milionu - násobení a dělení - práce s kalkulátorem - jednotky 	<p>EV- vztah člověka k prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí 	

<ul style="list-style-type: none"> - umí převádět jednotky hmotnosti a délky - řeší jednoduché a složené slovní úlohy - umí provést zkrácený zápis s neznámou 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - 		
<ul style="list-style-type: none"> - umí pracovat s kružítkem - umí narýsovat trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici - umí sestrojít trojúhelník ze tří stran - pozná a umí narýsovat pravouhlý trojúhelník - umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky - dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině - umí určit souřadnice bodu ve čtvercové síti - umí odečítat hodnoty z diagramu - vyznačuje střed a sestrojí osu úsečky - vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníka - graficky sčítá, odčítá a násobí úsečky 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky, ceníky a grafy 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika****Ročník: 5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zapsat a přečíst čísla do 1 000 000 - orientuje se na číselné ose v oboru do milionu - umí sčítat a odčítat z paměti i písemně do milionu - umí násobit deseti, stem, tisícem - umí zaokrouhlovat na tisíce, desetitisíce a statisíce - násobí písemně trojčiferným činitelem - dělí jednociferným i dvouciferným dělitelem - řeší slovní úlohy v oboru do milionu - zapisuje, přečte, znázorní na ose, porovnává čísla větší než milion - převádí jednotky času, objemu a obsahu - umí vyhledávat údaje v jízdním řádu a řešit slovní úlohy s časovými údaji - umí pracovat s údaji v cenících apod. - zná římské číslice I až X, L, C, D, M - umí přečíst číslo kapitoly a letopočet - zná pojem zlomek - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - pozná a dokáže vyznačit polovinu, třetinu, čtvrtinu - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<p>Čísla a početní operace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítání do 1 000 000 - počítání s velkými čísly - jednotky - římské číslice - zlomky - desetinná čísla - celá čísla - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění 	<p>EV-vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí, - vztah člověka ke zvířatům (prolíná učivem v řešení slovních úloh)</p> <p>EGS – poznáváme svět - světadíly, jejich rozlohy, počty obyvatel</p> <p>MV - mezilidské vztahy ve škole, mezi školou a rodinou, princip slušného chování, tolerance a lidská solidarita</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - umí zapsat, přečíst, porovnat desetinná čísla - vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - sčítá, odčítá a zaokrouhluje desetinná čísla - dělí a násobí tato čísla 10 a 100 - dělí a násobí tato čísla přirozeným číslem 	<p>(číselná osa, teploměr, model)</p> <ul style="list-style-type: none"> - aritmetický průměr 		
<ul style="list-style-type: none"> - zná pojmy úhel, rovnoramenný, rovnostranný a pravoúhlý trojúhelník - umí sestavit čtverec, obdélník, zná vlastnosti jejich úhlopříček - dále sestavuje pravoúhlý trojúhelník, střed a osu úsečky - rýsuje vzájemnou polohu dvou kružnic - umí změřit a vypočítat obvod trojúhelníku a čtyřúhelníku - vypočítá obsah čtverce a obdélníka - vypočítá povrch krychle a kvádra - ukazuje části těles - zapisuje polohu bodů v rovině pomocí souřadnic - umí zapsat, použít data z grafu ve čtvercové síti - dbá na přesnost a čistotu rýsování 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - počítá vybrané poštovní sazby - měří, počítá obsahy a kreslí plány (např. bytu) - 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - učí se řešit problémové situace a úlohy z běžného života - řeší logické úlohy přijatelné rozumovým schopnostem 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>		

5.2.2 Matematika – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně 4 hodiny týdně.

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů a matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, zeměpis – měřítko, výpočty, chemie - řešení rovnic, převody jednotek, informatika – vzorce do tabulkových procesorů)

Předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV, VDO - důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost
- práce s mapou, slevy, půjčky, daně, využití poměru,
- EV - stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí
- EGS - srovnání států, HDP, grafy,...

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*

Žáci jsou vedeni k:

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

- *Kompetence k řešení problémů*

Žáci:

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

- *Kompetence komunikativní*

Žáci:

- vyslovují s porozuměním definice pojmů
- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

- *Kompetence sociální a personální*

Žáci:

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

- *Kompetence občanské*

Žáci:

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

- *Kompetence pracovní*

Žáci:

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- zvykají si na poctivou domácí přípravu na vyučování

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

- *Kompetence digitální*

Žáci:

- se učí rozlišování symbolů, porozumění jejich významu (piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem
- žáci jsou vedeni k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- žáci používají kalkulátory, např. při provádění kontroly odhadů
- žáci využívají digitální technologie v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení získaných údajů do tabulky, grafu v tabulkovém procesoru)

Učitel:

- vytváří situace, kdy využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika****Ročník: 6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte , zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti a písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtů - zaokrouhluje - umí zobrazit přirozené číslo na číselné ose 	<p>Rozšířené opakování:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace 		
<ul style="list-style-type: none"> - čte a zapisuje desetinná čísla - umí zobrazit desetinné číslo na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla - počítá s desetinnými čísly 	<p>Desetinná čísla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - čtení a zápis v desítkové soustavě 	<p>Fy - řešení početních úloh OSV – odhad a určení např. ceny nákupu.....</p>	<p>Násobení a dělení desetinných čísel je možno probírat až po geometrických tělesech</p>
<ul style="list-style-type: none"> - užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka - umí narýsovat kolmice a rovnoběžky - rozlišuje kružnici a kruh - umí narýsovat kružnici - umí zjistit střed úsečky - rozezná trojúhelník, čtyřúhelník, obdélník, čtverec - jednotky délky a obsahu a jejich převody - umí vypočítat obvod čtverce a obdélníku - umí vypočítat obsah čtverce a obdélníku - pojmenuje jednoduchá tělesa - umí narýsovat síť krychle a kvádrů - vypočítá povrch krychle a kvádrů 	<p>Geometrické útvary v rovině:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku <p>Geometrická tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - krychle, kvádr, válec, koule - síť krychle a kvádrů - povrch krychle a kvádrů 	<p>Fy - měření délky OSV – určení obvodu pozemku apod.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - zná pojem násobek, dělitel - umí použít znaky dělitelnosti - rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N 	<p>Dělitelnost přirozených čísel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu úhel - narýsuje a změří daný úhel - umí graficky přenést úhel a sestrojít jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) - pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, umí využít jejich vlastností 	<p>Úhel a jeho velikost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly 		
<ul style="list-style-type: none"> - pozná shodné útvary pomocí průsvitky - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - pozná útvary osově souměrné 	<p>Osová souměrnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - shodné útvary - osová souměrnost - osově souměrné útvary 		
<ul style="list-style-type: none"> - určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastností - pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly, ...) - umí sestrojít těžnice a těžiště - sestrojí výšky trojúhelníku - umí sestrojít trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou 	<p>Trojúhelník:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - součet vnitřních úhlů trojúhelníku - trojúhelníková nerovnost - druhy trojúhelníků - výšky, těžnice a těžiště - kružnice opsaná, vepsaná 		

<ul style="list-style-type: none"> - zná jednotky obsahu, umí je převádět - umí vypočítat obsah čtverce a obdélníku - 	<p>Obsah čtverce a obdélníku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku 	OSV - obsah pokoje, pozemku,...	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle) - umí načrtnout a narysovat síť a z ní těleso vymodelovat - načrtne a sestojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání - vypočítá povrch krychle, kvádru - odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru - užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí - 	<p>Povrch a objem krychle a kvádru</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvádr, krychle, síť těles - zobrazování těles - povrch krychle, kvádru - jednotky objemu - objem krychle, kvádru 		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s pojmem zlomek - pochopí vztah mezi desetinným zlomkem a desetinným číslem - modeluje a zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na desetinná. čísla a naopak - porovnává zlomky - provádí početní operace se zlomky - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, deset. číslem 	<p>Zlomky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis zlomku - rozšiřování a krácení zlomků - vztah mezi zlomky a des. čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek 	<p>Fy, Ch, D,.....</p> <ul style="list-style-type: none"> - numerické výpočty 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje kladná a záporná čísla - umí zobrazit kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose 	<p>Celá čísla, racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose 		

<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem opačné číslo - určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam - provádí početní operace s racionálními čísly - analyzuje a řeší jednoduché problémy, - modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace 		
<ul style="list-style-type: none"> - umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek na části v daném poměru - pracuje s měřítky map a plánů - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřenou poměrem 	<p>Poměr:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem - rozšiřování a krácení poměru - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - postupný poměr - měřítko 	<p>Fy - vztahy mezi veličinami Z - měřítko plánu, mapy OSV – práce s mapou, využití poměru v domácnosti (vaření, míchání barev)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh - určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí 	<p>Přímá a nepřímá úměrnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka 	<p>Ch - výpočty pomocí trojčlenky Pú – spotřeba materiálu, benzínu,... Nú- zakázky, počet dělníků,...</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem 1% - užívá základní pojmy procentového počtu - vyjádří část celku pomocí procent - řeší slovní úlohy - chápe pojem promile - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - řeší aplikační úlohy na procenta - 	<p>Procenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem - základ, procentová část, počet procent - úlohy na % řešené trojčlenkou - promile - slovní úlohy 	<p>Ch - koncentrace OSV – slevy, daně EV – stav ovzduší, procentuální přítomnost škodlivých látek</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - pozná shodné útvary - užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách - umí sestavit trojúhelník z daných prvků - dbá na kvalitu a přesnost rýsování 	<p>Trojúhelník:</p> <ul style="list-style-type: none"> - shodnost trojúhelníků - trojúhelníková nerovnost - konstrukce trojúhelníků 		

<ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určí středově souměrný útvar - 	<p>Středová souměrnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti 		
<ul style="list-style-type: none"> - umí charakterizovat pojem rovnoběžníku - rozlišuje různé typy rovnoběžníků - umí sestrojit rovnoběžník - odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku - odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku - 	<p>Rovnoběžníky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah - obsah trojúhelníku 		
<ul style="list-style-type: none"> - umí vypočítat obsah trojúhelníku 	<p>Trojúhelník:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obsah trojúhelníku 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a pojmenuje lichoběžník - umí sestrojit lichoběžník - vypočítá obvod a obsah lichoběžníku - 	<p>Lichoběžník:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem - konstrukce - obvod a obsah lichoběžníku 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná a pojmenuje hranol - načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině - načrtne a narýsuje síť hranolu - odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu - 	<p>Povrch a objem hranolů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem hranol - povrch a objem hranolu 	<p>Fy – hustota látek</p>	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika****Ročník: 8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - chápe pojem reálné číslo 	<p>Druhá mocnina a odmocnina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice pojmů - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálného čísla 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší odvěšny a přepony - využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku - umí využít poznatky ve slovních úlohách - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností 	<p>Pythagorova věta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty 		
<ul style="list-style-type: none"> - zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem 	<p>Mocniny s přirozeným mocnitelem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - pravidla pro počítání s mocninami - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem 	Fy - zápis jednotek fyz. veličin	
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu výraz - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu číselného výrazu 	<p>Výrazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselné výrazy - proměnná - výrazy s proměnnými 		

<ul style="list-style-type: none"> - zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text - umí dosadit do výrazu s proměnnou - provádí početní operace s výrazy - 	<ul style="list-style-type: none"> - úpravy výrazů 		
<ul style="list-style-type: none"> - umí sčítat a odčítat mnohočleny - dobře odstraňuje závorky při odčítání - roznásobí mnohočleny - rozkládá pomocí vytýkání, postupného vytýkání a pomocí vzorců - 	<p>Mnohočleny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice mnohočlenu - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení mnohočlenů - vzorce pro umocňování dvojčlenů - vzorec $(A-B) \cdot (A+B) = A^2 - B^2$ - rozklad mnohočlenů 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu kořen (řešení) lineární rovnice - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení - 	<p>Lineární rovnice.</p> <ul style="list-style-type: none"> - lineární rovnice - ekvivalentní úpravy rovnic - vyjádření neznámé z fyzikálních vzorců 	<p>Fy – vyjadřování neznáme ze vzorců</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - matematizuje jednoduché reálné situace - vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností - řeší slovní úlohy - zdůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek řešení - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení - 	<p>Slovní úlohy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - pohybové úlohy - úlohy na společnou práci 	<p>Fy - vztahy mezi veličinami Fy - řešení fyz. úloh EGS – srovnání států – HDP, počet obyvatel., ... EV – ochrana život. prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek - vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách - 	<p>Základy statistiky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní statistické pojmy - základní charakteristiky statistického souboru - statistické šetření - jednoduché diagramy 	<p>Z - třídění údajů EV – stav ovzduší EGS – stav obyv., zdravotnictví, průmyslu,...</p>	

	- aritmetický průměr		
<ul style="list-style-type: none"> - určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - rozlišuje pojmy sečna, tečna, vnější přímka - umí sestrojít tečnu pomocí Thaletovy kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítává obvod a obsah kruhu 	<p>Kruh, kružnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - Thaletova kružnice - délka kružnice - obsah kruhu 	OSV – zavlažování pozemku,....	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje válec - vypočítá povrch a objem válce 	<p>Válec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem - síť válce - povrch válce - objem válce 	<p>Fy – odměrný válec, hustota těles</p> <p>OSV – objem a povrch nádrže, bazénu,...</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - umí sestrojít jednoduché konstrukce (osa úsečky, osa úhlu, kolmice, rovnoběžky) - rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti - využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice,...) v konstrukčních úlohách - dovede zapsat postup konstrukce - 	<p>Konstrukční úlohy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - konstrukční úlohy (trojúhelníky, čtyřúhelníky) 		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí stanovit podmínky existence lomeného výrazu - krátí a rozšiřuje lomené výrazy - provádí početní operace s lomenými výrazy 	<p>Výrazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem lomený výraz - početní operace s lomenými výrazy - 		
<ul style="list-style-type: none"> - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - 	<p>Rovnice s neznámou ve jmenovateli.</p>	<p>Fy – seriové řazení odporů</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic - 	<p>Soustavy rovnic.</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic 	<p>Ch – koncentrace roztoků Fy – pohybové úlohy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem funkce - zná tvary grafů základních funkcí - zná základní vlastnosti funkcí - řeší graficky soustavu rovnic - 	<p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem funkce lineární funkce (přímá úměrnost) - grafické řešení soustavy lineárních rovnic - ryze kvadratická funkce - nepřímá úměrnost 	<p>OSV – čtení z grafu</p> <ul style="list-style-type: none"> - jízdní řády - spotřeba benzínu <p>Fy – diagramy v-t, s-t</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší shodné a podobné útvary - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách - dělí úsečky pomocí redukčního úhlu - 	<p>Podobnost.</p> <ul style="list-style-type: none"> - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků 	<p>Z – mapa a její měřítko OSV - plány</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - ovládá definice goniometrických funkcí - dovede načrtnout průběh grafů goniometrických. funkcí - dovede řešit pravoúhlý trojúhelník - 	<p>Goniometrické funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice $\sin \alpha$, $\cos \alpha$, $\operatorname{tg} \alpha$ pomocí pravoúhlého trojúhelníku - úplné řešení pravoúhlého trojúhelníku 		
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivá tělesa - vypočítá povrch a objem těles - 	<p>Tělesa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kužel - jehlan - koule 	<p>OSV – spotřeba materiálu, stavebnictví</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování i na složené úrokování 	<p>Finanční matematika.</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy finanční matematiky - jednoduché a složené úročení 	<p>OSV – plat, srážky, úroky, daně, půjčky</p>	

5.3 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova infortického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak infortické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Výukové metody a formy: Diskuse, práce ve dvojicích/skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa. Není kladen žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie se realizuje ve vyučovacích předmětech:

- **Informatika**

Týdenní časová dotace v ročnících												
1.	2.	3.	4.	5.	1. st. celkem	6.	7.	8.	9.	2. st. celkem	Celkem	
0	0	0	1	1	2	1+1	1	1	1+1	6	8	

Obsah vzdělávacího oboru Informatika je realizován na 1. stupni základního vzdělávání ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny (1 hodina týdně ve 4. i 5. ročníku).

Předmět Informatika je realizován na 2. stupni základního vzdělávání v 6. – 9. ročníku. Jeho časová dotace je v 6. ročníku 2 hodiny, v 7. a 8. ročníku 1 hodina a v 9. ročníku 2 hodiny týdně. Vyučovací předmět Informatika je posílen o 2 disponibilní hodiny.

• **Základy administrativy**

Týdenní časová dotace v ročnících												
1.	2.	3.	4.	5.	1. st. celkem	6.	7.	8.	9.	2. st. celkem	Celkem	
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	

Vyučovací předmět Základy administrativy je dotován 2 disponibilními hodinami a je vyučován v 8. a 9. ročníku.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Informatika jsou začleněny okruhy z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Pomůcky pro výuku:

- robotická hračka Bee-bot (sada 6 ks do třídy)
- robotická hračka iRobot Root Coding Robot
- minirobot Ozobot, robotická koule Sphero
- robotická stavebnice LEGO Spike
- programovatelná deska Micro:bit
- 3D tiskárna

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
  - tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou
- *Kompetence k řešení problémů*
  - žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více

- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- *Kompetence komunikativní*
  - žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
  - při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- *Kompetence sociální a personální*
  - při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
  - žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- *Kompetence občanské*
  - žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
  - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami
- *Kompetence pracovní*
  - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
  - žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst
- *Kompetence digitální*
  - žáci jsou vedeni k využití digitálních technologií při nejrůznějších činnostech a při řešení nejrůznějších problémů
  - žákům jsou zadávány úlohy, při jejichž řešení musí vyhledávat, posuzovat, spravovat a sdílet data, informace i digitální obsah
  - žáci využívají digitální technologie tak, aby si usnadnili práci, zefektivnili a zjednodušili své pracovní postupy
  - žáci jsou seznamováni s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a uvědomují si rizika jejich využívání
  - žáci jsou vedeni k bezpečnému využívání zařízení, ochraně dat a etickému jednání při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

5.3.1 Informatika – 1. stupeň

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 4.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Digitální technologie			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálními zařízeními 	<p>Ovládání digitálního zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitální zařízení a jejich účel • Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • Prvky v uživatelském rozhraní • Ovládání myši • Kreslení čar, vybarvování • Používání ovladačů • Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • Kreslení bitmapových obrázků • Psaní slov na klávesnici • Editace textu • Ukládání práce do souboru • Otevírání souborů • Přehrávání zvuku 	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíl mezi reálným a virtuálním světem)</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí 	<p>Práce ve sdíleném prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využití digitálních technologií v různých oborech • Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • Počítačová data, práce se soubory • Propojení technologií, (bez)drátové připojení, internet 	

	<ul style="list-style-type: none"> - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	<ul style="list-style-type: none"> • Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš • Pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením • Technické problémy a přístupy k jejich řešení 	
Data, informace a modelování			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje texte - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<p>Úvod do kódování a šifrování dat a informací</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piktogramy, emodži • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení • Tvary, skládání obrazce 	
Algoritmizace a programování			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů pro robota - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - ověří správnost jím navrženého postupu či programu - porovná postup s jiným, diskutuje o něm - ověří funkčnost programu a jeho částí opakovaným spuštěním - najde a opraví v programu případný chybný postup robota 	<p>Základy algoritmizace s robotickou hračkou</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní ovládání • Řešení problému krokováním • Hledání postupu k zadanému cíli • Hledání nejkratší cesty • Hledání více cest k cíli • Hledání počátečního a koncového stavu • Různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů • Sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci 	<p>Č, A, M, Přv - řešení úloh s robotickou hračkou OSV - sociální rozvoj (kooperace a kompetice) OSV - morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)</p>

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 5.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Informační systémy			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	<p>Úvod do práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Data, druhy dat • Sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) • Záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku • Číslovaný a nečíslovaný seznam • Víceúrovňový seznam • Tabulka a její struktura • Doplnění tabulky a datových řad • Řazení dat v tabulce • Vizualizace dat v grafu • Hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů 	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení M - Závislosti, vztahy a práce s daty Čj - úprava textů, kontrola pravopisu, typografické zásady</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí 	<p>Úvod do informačních systémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systém, struktura, části systému, prvky a vztahy mezi nimi • Systémy kolem nás 	
Data, informace a modelování			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev 	<p>Úvod do modelování pomocí grafů a schémat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graf, hledání cesty - grafové 	

<ul style="list-style-type: none"> - vyčte informace z daného modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<p>modely</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů 	
Algoritmizace a programování			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj 	<p>Základy programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • Události, sekvence, opakování, podprogramy, sestavení programu • ověřování funkčnosti, nalezení chyby, oprava kódu • nahrazení opakujícího se vzoru cyklem <p>Základy programování - příkazy, opakující se vzory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Příkazy a jejich spojování • Opakování příkazů • Pohyb a razítkování • Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • Vlastní bloky a jejich vytváření • Kombinace procedur <p>Základy programování - vlastní bloky, náhoda</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreslení čar • Pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb • Vlastní bloky a jejich vytváření • Změna vlastností postavy pomocí příkazu • Náhodné hodnoty 	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV - seberegulace a sebeorganizace OSV - Kreativita OSV - Komunikace</p> <p>programovací jazyk Scratch - Modul 1</p> <p>programovací jazyk Scratch - Modul 2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv 	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení programů • Programovací projekt <p>Základy programování - postavy a události</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Modifikace programu • Animace střídáním obrázků • Spuštění pomocí událostí • Vysílání zpráv mezi postavami • Čtení programů • Programovací projekt 	<p>programovací jazyk Scratch - Modul 3</p>
--	--	---	---

5.3.2 Informatika – 2. stupeň

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 6.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Data, informace a modelování			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla 	Kódování a šifrování dat a informací <ul style="list-style-type: none"> • Přenos informací, standardizované kódy • Znakové sady • Přenos dat, symetrická šifra • Identifikace barev, barevný model • Vektorová grafika • Zjednodušení zápisu, kontrolní součet - komprese a kontrola • Binární kód, logické A a NEBO • Bit, Byte, násobné jednotky 	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti M - dvojková soustava
Informační systémy			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka x graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat 	Práce s daty <ul style="list-style-type: none"> • Získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači • Proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat • Data v grafu a tabulce • Evidence dat, názvy a hodnoty 	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti M - tabulky, grafy F - využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů,

	<ul style="list-style-type: none"> - propojí data z více tabulek či grafů 	<ul style="list-style-type: none"> v tabulce • Kontrola hodnot v tabulce • Filtrování, řazení a třídění dat • Porovnání dat v tabulce a grafu • Řešení problémů s daty 	<p>měření; záznam výsledků měření do tabulky, grafu</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva 	<p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace 	
<p>Algoritmizace a programování</p>			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní 	<p>Programování - opakování a vlastní bloky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření programu, sestavení scénáře • Opakování bloků • Podprogramy, vlastní bloky 	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV - seberegulace a sebeorganizace OSV - Kreativita</p>

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 7.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Data, informace a modelování			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	Modelování pomocí grafů a schémat <ul style="list-style-type: none"> • Standardizovaná schémata a modely • Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost 	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Digitální technologie			
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy 	Počítače <ul style="list-style-type: none"> • Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací, aktualizace • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit 	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

omezení zabezpečovacích řešení	<ul style="list-style-type: none"> - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy 	<p>práva), digitální stopa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna) 	
Algoritmizace a programování			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu 	<p>Programování - podmínky, postav a události</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi <p>Programování - větvení, parametry a proměnné</p> <ul style="list-style-type: none"> • Větvení programu, rozhodování • Grafický výstup, souřadnice • Podprogramy s parametry • Proměnné 	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV - seberegulace a sebeorganizace OSV - Kreativita</p>

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 8.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Algoritmizace a programování			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji - používá opakování, rozhodování, proměnné - ovládá výstupní zařízení desky - používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu - připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá 	<p>Programování robotické stavebnice (Lego Spike Prime)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sestavení a oživení robota • Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním • Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) • Čtení programu • Projekt Můj robot <p>Programování hardwarové desky Micro:bit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sestavení programu a oživení Micro:bitu • Ovládání LED displeje • Tlačítka a senzory náklonu • Připojení sluchátek, tvorba hudby • Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru • Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově • Připojení a ovládání externích 	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

	- vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	zařízení z Micro:bitu	
Informační systémy			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připiše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	<p>Hromadné zpracování dat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat 	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Ch, F - využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů, měření; zpracování na PC, tabulky, grafy M - tvorba tabulek, grafů; využití vzorců k různým výpočtům</p>

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 9.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Algoritmizace a programování			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému 	<p>Programovací projekty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programovací projekt a plán jeho realizace • Popsání problému • Testování, odladění, odstranění 	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - 	<ul style="list-style-type: none"> - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně - vytvoří jednoduchý 3D model podle zadání 	<p>chyb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pohyb v souřadnicích • Ovládání myši, posílání zpráv • Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu • Nástroje zvuku, úpravy seznamu • Import a editace kostýmů, podmínky • Návrh postupu, klonování • Animace kostýmů postav, události • Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné • Výrazy s proměnnou • Tvorba hry s ovládaním, více seznamů • Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy • Základy 3D tisku 	<p>M - soustava souřadnic; proměnná</p>
Digitální technologie			
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu 	<p>Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) <p>Sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa 	<p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Vko - digitální stopa, netiketa; průzkumy, ankety; autorské právo; kyberšikana; online nakupování; weby institucí a škol; kariérové portfolio</p> <p>Čj - typografická pravidla, pravopis</p>

<p>dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<ul style="list-style-type: none"> • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat <p>Digitální identita</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies 	
---	--	---	--

5.3.3 Základy administrativy

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá v odborné učebně na klávesnici počítače s využitím výukového programu, textového editoru, případně šablon.

Výuka předmětu poskytuje žákům prostředek k racionalizaci práce při studiu i v zaměstnání. Žáci se naučí psát desetiprstovou hmatovou metodou, která tvoří základ tzv. klávesnicové gramotnosti, dovednosti orientovat se v možnostech elektronické komunikace. Hmatová metoda se na celém světě považuje za nejracionalnější způsob obsluhy klávesnice. Práce je rozložena na všechny prsty, takže se zrychlí výkon a uspoří vynaložená energie.

Důraz je také kladen na postupné zvyšování rychlosti a přesnosti práce, gramatickou správnost v písemném projevu. V závěru se žáci seznámí se základy stylizace a úpravy úředních a osobních dopisů.

Obsah vyučovacího předmětu je rozdělen na tematické okruhy:

- *Technika*
Počítač ve funkci psacího stroje. Péče o osobní počítače. Správná poloha těla při psaní, zásady bezpečnosti a hygieny práce.
- *Desetiprstová hmatová metoda*
Držení rukou. Prstoklad. Návuk psaní na střední písmenné řadě. Návuk psaní na dolní písmenné řadě, velká písmena. Návuk písmen na číselné řadě. Návuk znamének, značek, číslic.
- *Úprava písemnosti*
Dopis, adresa, plná moc, životopis, pozvánka ap.

Schopnost desetiprstové hmatové metody využívá žák dále v předmětu informatika, český jazyk jako i v jiných vzdělávacích oblastech například při vypracování referátů.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – hodnoty, postoje, praktická etika, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MV – fungování a vliv médií ve společnosti, stavba mediálních sdělení

MKV – lidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému využívání znalostí a dovedností v oblasti administrativy, objevují možnosti využití komunikačních technologií v praktickém životě
  - žáci při své práci poznávají vlastní pokroky

- žáci si při své práci dokáží vytvářet učební materiály
- *Kompetence k řešení problémů*
  - žáci se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti.
  - žáci jsou vedeni zadáváním úloh k tvořivému přístupu při jejich řešení,
  - učí se chápat, že v životě se při administrativní práci mohou setkat s různými komunikačními technologiemi z oblasti výpočetní techniky, která nemají pouze jedno správné řešení
- *Kompetence komunikativní*
  - při práci dokáže žák vyjádřit svůj názor a vhodnou formou jej obhájit
  - při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla
- *Kompetence sociální a personální*
  - při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci
  - žáci jsou přizváni k hodnocení prací spolužáků, učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních
  - při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- *Kompetence občanská*
  - při práci jsou informováni s vazbami na legislativu (obecné morální zákony – pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla....)
  - žáci prezentují výsledky svých dovedností při tvorbě školního časopisu, vyplnění přihlášky na střední školu apod.
- *Kompetence pracovní*
  - žáci se učí využívat poznatky a dovednosti v praktických činnostech v reálném životě
  - učitel vede žáky ke správnému využívání vybavení, techniky a pomůcek.
  - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- *Kompetence digitální*
  - žáci jsou vedeni k využití digitálních technologií při nejrůznějších činnostech a při řešení nejrůznějších problémů
  - žákům jsou zadávány úlohy, při jejichž řešení musí vyhledávat, posuzovat, spravovat a sdílet data, informace i digitální obsah
  - žáci využívají digitální technologie tak, aby si usnadnili práci, zefektivnili a zjednodušili své pracovní postupy
  - žáci jsou seznamováni s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a uvědomují si rizika jejich využívání
  - žáci jsou vedeni k bezpečnému využívání zařízení, ochraně dat a etickému jednání při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: Informatika**Vyučovací předmět: Základy administrativy****Ročník: 8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy péče o počítač - je veden k uplatňování bezpečnosti a hygieny práce při práci s počítačem - uvědomuje si důležitost psaní na počítači - se seznámí s klávesnicí počítače - se seznámí s výukovým programem pro psaní všemi deseti - zná správnou polohu prstů na klávesnici - je schopen psát desetiprstovou hmatovou metodou na střední písmenné řadě - je schopen psát desetiprstovou hmatovou metodou na dolní a horní písmenné řadě - je schopen psát velká písmena - používá psaní diakritických a interpunkčních znamének - rychle a přesně ovládá klávesnici PC hmatovou metodou - 	<p>Technika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Péče počítač • Zásady bezpečnosti a hygieny práce <p>Desetiprstová hmatová technika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Možnosti využití psaní na počítači • Držení rukou, prstoklad • Nácvik psaní na střední a dolní písmenné řadě. • Velká písmena. <p>Úprava písemností</p> <ul style="list-style-type: none"> • Souvislé texty 	<p>I – užití znalosti hmatové metody ČJ – slohové útvary</p>	

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Základy administrativy
Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy péče o počítač - je veden k uplatňování bezpečnosti a hygieny práce při práci s počítačem - uvědomuje si důležitost psaní na počítači - umí používat počítač ve funkci psacího stroje - umí pracovat s výukovým programem pro psaní všemi deseti - zná správnou polohu prstů na klávesnici - umí psát desetiprstovou hmatovou metodou na střední, horní a dolní písmenné řadě - umí psát velká písmena - používá psaní diakritických a interpunkčních znamének - umí psát číslice, značky, kalendářní data, časové údaje a měrné jednotky - rychle a přesně ovládá klávesnici PC hmatovou metodou - umí zpracovat text s využitím zvýraznění a formátování - je obeznámen s úpravou a věcnou správností písemností - zná pojmy Česká státní norma, normalizovaná úprava písemností 	<p>Technika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Péče o počítač • Zásady bezpečnosti a hygieny práce <p>Desetiprstová hmatová technika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Počítač ve funkci psacího stroje • Držení rukou, prstoklad • Psaní písmen na střední, dolní a horní písmenné řadě. • Velká písmena. • Návčik písmen na číselné řadě • Návčik psaní znamének, značek a číslic <p>Úprava písemností</p> <ul style="list-style-type: none"> • Možnosti využití psaní na počítači • Úprava písemností - dopis, adresa, plná moc, životopis, pozvánka, diplom ... • Česká státní norma, normalizovaná úprava písemností 	<p>I – užití znalosti hmatové metody ČJ – slohové útvary</p>	

5.4 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání.

Zahrnuje v sobě předměty:

- Prvouka
- Přírodověda
- Vlastivěda

5.4.1 Prvouka

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Prvouka je vyučovací předmět 1. – 3. ročníku, v kterém žáci získávají znalosti ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tématických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

V 1. a 2. ročníku se vyučuje 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně. V tomto období si žák utváří prvotní ucelený obraz světa, důraz je kladen na pozorování a pojmenování věcí, jevů, dějů a na jejich vzájemné vztahy. Charakter předmětu je prožitkový, žák si plněji uvědomuje sám sebe, poznává nejbližší okolí, uvědomuje si důsledky lidské činnosti. Začíná vnímat místně a časově vzdálenější osoby a jevy.

Všimá si podstatných stránek a krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Získávání vědomostí v této vzdělávací oblasti je propojeno s reálným životem, s praktickou zkušeností žáků, příkladem rodičů a s osobním příkladem učitelů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

V období 1. – 3. ročníku získá žák tyto kompetence:

- *Kompetence k učení*
  - začíná poznávat smysl a cíl učení, učí se posoudit vlastní pokrok a začíná si uvědomovat překážky bránící v učení
  - samostatně pozoruje jednoduché úkazy a pod vedením učitele experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje závěry pro další využití
  - začíná si uvědomovat souvislosti a začíná si utvářet první komplexnější pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
  - s pomocí učitele vyhledává a třídí jednoduché informace
- *Kompetence k řešení problémů*

-
- začíná si uvědomovat některé problémové situace ve škole i mimo ni a začíná přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách
  - s pomocí učitele nachází shodné a odlišné znaky, získané vědomosti využívá k řešení přiměřených problémů a ověřuje prakticky správnost řešení
  - začíná využívat různých informačních zdrojů
  - *Kompetence komunikativní*
    - formuluje a vyjadřuje myšlenky týkající se osvojovaných témat
    - je veden k vyjádření názorů v logickém sledu
    - je veden k samostatnému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
    - ve vztahu k sobě a okolí vyjadřuje pozitivně své city, myšlenky a názory
  - *Kompetence sociální a personální*
    - učí se pracovat efektivně ve skupinách
    - jsou vedeni k respektování názorů druhých žáků
    - učí se diskutovat a věcně argumentovat
    - pedagog vede žáky k oceňování přínosů
  - *Kompetence občanské*
    - vede žáky k respektování určitého řádu a pravidel
    - učitel vede žáky k utváření ohleduplného vztahu k přírodě a kulturním památkám
    - je veden k odmítání fyzického násilí a hrubého jednání
  - *Kompetence pracovní*
    - při praktických činnostech začíná dbát na bezpečnost a zdraví druhých osob
    - začíná rozlišovat jednoduché dostupné materiály
    - pod vedením učitele používá jednoduché nástroje
    - vnímá neuceleně technický rozvoj a s ním spojené možnosti
    - využívá počítačovou techniku v oblasti her
  - *Kompetence digitální*
    - je kladen důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
    - žáci jsou motivováni ke zkoumání přírody s využitím online aplikací

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Prvouka****Ročník: 1.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná jméno třídního učitele a ředitele školy - seznámí se s prostředím třídy, školy, ukázněností - udržuje pořádek v aktovce, ve třídě, škole - uspořádá si pracovní místo - rozliší čas k práci a odpočinku - rozlišuje nežádoucí formy chování - ví o bezpečnosti docházky do školy - pozná přechod pro chodce - rozezná vpravo, vlevo, dál, blíž... - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy - zná její části a význačné budovy - zná pojem domov, vlast, národ, státní symboly (státní znak, vlajka) 	<p>Místo, kde žijeme Naše třída, škola, okolí školy, školní řád Hygienické návyky Bezpečné a slušné chování Bezpečná cesta do školy i domů, dopravní značky v okolí školy</p> <p>Obec, místní krajina – její části, poloha v krajině, význačné budovy Naše vlast – domov, krajina, národ, státní symboly</p>	<p>OSV – smyslové vnímání, pozornost a soustředění, moje tělo a chování, organizace času, poznávání ve skupině, pravda a lež, zvládání situací soutěže, respektování a spravedlivost Č – vyprávění, popis Pc – modelování, výrobky k Vánocům a Velikonocím Vv – kresba, malba</p>	<p>Vycházky do přírody a okolí školy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - zná různá povolání a pracovní činnosti - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům - je seznámen s pomocí potřebným lidem - rozpozná kladné a záporné vlastnosti - zná pravidla slušného chování a řídí se jimi 	<p>Lidé kolem nás Rodina a příbuzní Zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným a různě postiženým lidem Chování lidí, jejich vlastnosti, pravidla slušného chování</p>	<p>VMEGS – život dětí v jiných zemích, vlastní zážitky</p> <p>MV – dobré vztahy a spolupráce s ostatními, poznávání etnik</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - učí se určovat čas, - zná roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, části dne - seznámí se s průběhem lidského života - zná tradice 	<p>Lidé a čas Orientace v čase a časový řád Kalendář</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se státními svátky a významnými dny 	<p>Současnost a minulost v našem životě Lidský život Vánoce, Velikonoce</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - poznává vlastnosti vody a vzduchu a provádí jednoduché pokusy - seznámí se s planetami sluneční soustavy, se střídáním dne a noci a ročních období - pozoruje a porovnává změny v přírodě v ročních obdobích - seznámí se s rozmanitostí podmínek života na Zemi, - pozoruje a zaznamenává změny počasí - je seznámen s některými druhy rostlin v určitém ročním období - určí základní části rostlin - určí základní druhy ovoce a zeleniny a zná jejich využití - seznámí se s různými druhy živočichů a jejich mláďaty, stavbou jejich těla a s jejich životními potřebami - seznámí se se vzájemnými vztahy mezi organismy (společenství včel, mravenců) - seznámí se se způsoby ochrany životního prostředí 	<p>Rozmanitost přírody Voda a vzduch Vesmír a Země Životní podmínky Rostliny, houby, živočichové Pole, zahrada, sad, les (pěstování, sklizeň, nářadí) Rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>	<p>EV – lidské sídlo a jeho ochrana, pořádek, zemědělství, hospodaření s odpady</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - učí se základním hygienickým, režimovým návykům a zdravé výživě - dodržuje pitný a pohybový režim - seznámí se se zásadami první pomoci, s obsahem lékárníčky - je seznámen s elementárními částmi lidského těla - je seznámen s chováním neohrožujícím svého i zdraví ostatních - ví, jak přivolat lékaře, požárníky - dodržuje pokyny dospělých při mimořádných situacích - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - seznamuje se se základními pravidly účastníků silničního provozu 	<p>Člověk a jeho zdraví Péče o zdraví, zdravá výživa Lidské tělo Osobní bezpečí Situace hromadného ohrožení, důležitá telefonní čísla, linka bezpečí</p>		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Prvouka****Ročník: 2.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyznačí v jednoduchém plánu místo školy - ví o nebezpečí cesty do školy (autobusová doprava) - pozoruje příznivé i nepříznivé vlivy v okolí školy a případné změny 	<p>Místo, kde žijeme Třída, škola, školní řád Bydliště, domov – dům, byt, zařízení bytu Vlast, domov - obec, město x vesnice, významná místa, poloha v krajině, hymna</p>	<p>MV – ohleduplnost k sociální a náboženské odlišnosti ve třídě, škole i okolí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si nutnost slušného chování - je veden k toleranci mezi spolužáky, pohlavími, rasami - chápe význam povinností v zaměstnání i rodině - rozšiřuje si znalosti o příbuzenských vztazích - ví o nutnosti odpočinku a zájmech - je veden k ochraně svého bezpečí při jednání s neznámými lidmi 	<p>Lidé kolem nás Škola a společnost: pozdravy, negativní projevy chování Rodina: členové, funkce, ohleduplnost, pořádek, povinnosti, fáze života, doba práce a odpočinku, práce dospělých, profese a řemeslo, dovolená</p>	<p>OSV – cvičení sebekontroly, organizace vlastního času, chování podporující slušné a ohleduplné vztahy VDO – uplatňování odpovědnosti za své činy VMEGS – rodinné zážitky z cest</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - užívá časových údajů při posuzování v okolí, rodině, přírodě - odliší minulé, současné (rodina, region) - hovoří o práci i jevech ve svém okolí - ví o významné události v regionu - je seznámen s významem Vánoc a Velikonoc - 	<p>Lidé a čas Rok, měsíce, týdny, hodiny Čas a naše rodina, oslavy a svátky Roční období Denní režim Minulost, přítomnost a budoucnost domova i vlasti, pověsti, památky regionu</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a porovnává změny v přírodě v závislosti na ročních obdobích - třídí některé přírodniny podle základních znaků - spolupracuje na jednoduchých pokusech 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - podzim: proměny v přírodě, sklizeň a uskladnění podzimních plodin, části bylin 	<p>EV – les, pole, ... - odlišnosti, člověk a jeho prostředí úklid okolí školy, základní podmínky života, náš životní styl</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - je seznamován některými vlastnostmi látek - dokáže uvést příklady ze svého okolí, ví o nesprávném a nešetrném chování v přírodě 	<p>a stromů, druhy zeleniny, třídění ovocných plodů, typy lesů, jedlé a jedovaté huby, péče o pokojové rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - zima: proměny v přírodě, přezimování rostlin a zvířat, hospodářská zvířata, užitek, ptáci, savci, užitek a péče - jaro: proměny v přírodě, význam zeleně pro život, ochrana a ekologické chování v přírodě - léto: proměny v přírodě, les, louka, pole, okolí vod, zahrada 	<p>Vycházky v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>Č –vyprávění o cestování, co pozoruji na procházce...</p> <p>Vv- kresba</p> <p>Pc – modelování , výrobky z přírodnin</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní pravidla silničního provozu - je seznámen se základními funkcemi lidského těla a udržuje preventivní a hygienické návyky - je veden k neohrožování zdraví svého i ostatních - pokouší se odmítnout ohrožující komunikaci - požádá o pomoc, ví, jak ji přivolat - chápe některé mimořádné události ohrožení a řídí se pokyny dospělých, zná důležitá telefonní čísla 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - cesta do školy – dopravní prostředky, dopravní značky, bezpečnost - lidské tělo: stavba, funkce nejdůležitějších orgánů, smysly, hygiena, běžné nemoci, lékárnička, ošetření lehčích poranění, přivolání pomoci - osobní hygiena – mytí, čištění zubů, česání, stříhání nehtů - násilí, nebezpečí od neznámých lidí,linka důvěry - situace ohrožení, důležitá telefonní čísla 		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Prvouka****Ročník: 3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo - začlení obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich - používá buzolu, v turistické mapě blízkého okolí dokáže vyznačit trasu - řídí se podle zásad bezpeč. pohybu a pobytu v přírodě 	<p>Místo, kde žijeme</p> <p>Domov Škola Obec Okolní krajina (místní oblast, region) Mapy obecně zeměpisné a tematické</p>	<p>EV-Vztah člověka k prostředí, životní styl, životní prostředí, lidské aktivity EV - ekosystémy MV - lidské vztahy MKV-lidské vztahy, kulturní difference /vlastní kulturní zakotvení a tradice/</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, rodině, v obci - rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci - obhájí při konkrétní činnosti své názory - přizná svou chybu, učí se domluvě na společném postupu, řešení problému v kolektivu - snaží se rozpoznat ve svém okolí jednání a chování, která nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny v kladném i záporném smyslu a přemýšlí o možnostech zlepšování životního prostředí obce - v místě bydliště nabídne možnosti kulturního vyžití 	<p>Lidé kolem nás</p> <p>Rodina Soužití lidí Chování lidí Právo a spravedlnost Kultura</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - určí čas jako fyzikální veličinu 	<p>Lidé a čas</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - přesně určí jakýkoli čas - orientuje se bezpečně v kalendářním a školním roce - objasňuje odlišnosti způsobu života a bydlení dříve a nyní - vyhledává a shromažďuje poznatky o památkách svého regionu a využívá jich - seznámí se s pověstmi daného regionu - konkretizuje pojmy rodný kraj, domov, vlast 	<p>Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Regionální památky Báje, mýty, pověsti</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí a uvědomuje si význam vody, vzduchu a půdy pro život - změří základní veličiny pomocí jednotkových nástrojů a přístrojů - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - zkoumá zákl. společenstva v daných lokalitách regionu - zdůvodní podst. vzájemné vztahy mezi organismy - nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává základní projevy života na konkrétních organismech - prakticky třídí organismy do známých skupin a využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě - rozlišuje aktivity prospívající životnímu prostředí a zdraví člověka a naopak 	<p>Rozmanitost neživé a živé přírody</p> <p>Ochrana přírody</p> <p>Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch Půda Vesmír a Země Rostliny Houby Živočichové Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky na základě elementárních znalostí o lidském těle - využívá znalostí lidského těla k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života - orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - chová se ohleduplně k druhému pohlaví a objasní a respektuje rozdíly mezi chlapci a děvčaty v daném věku - účelně organizuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek dle vlastních potřeb 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>Péče o zdraví, zdravá výživa Lidské tělo Partnerství, rodičovství, zákl. sexuální výchovy Návykové látky a zdraví Osobní bezpečí Situace hromadného ohrožení</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje naučené způsoby chování na modelových situacích ohrožující zdraví - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví a jeho preventivní ochranu - dokáže přivolat lékařskou pomoc a ošetří drobná poranění (krvácení z nosu, odřenina, drobná řezná rána, opařenina a popálenina) - osvojuje si na modelových situacích odmítání návykových látek - ovládá přiměřeně svému věku pravidla silničního provozu v rolích chodce a cyklisty (správně reaguje na světelné signály, používá stezky pro chodce a cyklisty, správně reaguje na vozidla se zvláštními výstražnými znameními, zná pravidla jízdy na in-line, skateboardu a koloběžce, používá přilbu) - seznamuje se s krizovými situacemi (šikana, týrání, sexuální zneužívání) a učí se dbát na vlastní bezpečí, zná, případně vyhledá čísla linky důvěry <ul style="list-style-type: none"> - - řídí se důkladně pokyny dospělých při mimořádných situacích - využívá poznatků z médií a nacvičuje chování při modelových situacích 			
---	--	--	--

5.4.2 Přírodověda

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Realizuje se ve 4. a 5. ročníku. Navazuje na předmět prvouka, který se vyučuje v 1. až 3. ročníku. Výuka probíhá v učebně a v terénu (v rámci přímého pozorování přírody).

V přírodovědě žáci poznávají rozdíly mezi živou a neživou přírodou, podmínky života na Zemi, výjimečnost člověka. V 5. ročníku učivo vrcholí poznatky o vesmíru, o naší zemi jako součásti vesmíru a odpovědnosti lidí za udržení životních podmínek na Zemi.

Důraz je kladen na aktivní činnosti, přímé pozorování, jednoduché pokusy. Opírá se o názorný materiál, obrazy, filmy, vycházky, exkurze, sběr materiálu, návštěvy muzeí atd. Využívá aktivity žáků k podnícení zájmu na cestě za dobrodružstvím poznávání.

Předmět Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je rozčleněn do pěti tematických okruhů.

- Místo kde žijeme – žáci poznávají přírodu ve svém okolí, regionu
- Lidé kolem nás – žáci si uvědomují své postavení v rodině a ve škole, seznamují se se svými právy a povinnostmi
- Lidé a čas – žáci se učí pracovat s časovými údaji (minulost, přítomnost, budoucnost) a kalendářem
- Rozmanitost přírody – žáci objevují propojenost a závislost živé a neživé přírody, uvědomují si odpovědnost lidí za ochranu přírody
- Člověk a jeho zdraví – prostřednictvím poznávání svého těla žáci nastupují cestu k sebepoznání a sebepojetí, uvědomují si osobní zodpovědnost za své zdraví

Součástí výuky je kurz dopravní výchovy.

Předmětem prolínají tato průřezová témata: EV, OSV, VDO.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - učitel vede žáky k správnému užívání termínů a symbolů
  - žáci se učí pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
  - žáci se učí vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se učiva přírodovědy
  - žáci se učí provádět jednoduché pokusy a jejich výsledky využívat k ověření vlastností přírodnin
- *Kompetence k řešení problémů*
  - žáci se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti
  - žáci si uvědomují zodpovědnost za své činy

-
- učitel předkládá žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů ohledně přírody
  - *Kompetence komunikativní*
    - žáci se učí srozumitelně vyjadřovat své myšlenky a názory týkající se ochrany životního prostředí
    - žáci se učí vyslechnout delší a ucelenější výklad
    - žáci se učí pracovat s textem a jsou vedeni k jeho správné reprodukci
    - žáci využívají informační a komunikační prostředky pro podporu argumentace svých názorů
  - *Kompetence sociální a personální*
    - žáci se učí spolupracovat ve skupině
    - žák přispívá k dobrým vztahům ve skupině na základě ohleduplnosti a respektu
    - učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
    - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
  - *Kompetence občanské*
    - učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě se zvláštním zřetelem ke krajině a přírodě svého domova
    - žák se učí vnímat hodnoty zdraví v životě člověka a osvojuje si způsoby chování jimiž může své zdraví upevňovat
    - žák se učí předcházet osobnímu ohrožení (šikana, týrání, sexuální obtěžování)
    - žák si je vědom svých práv a povinností ve škole a v rodině, učí se tolerantnímu chování
    - žák uplatňuje dopravní znalosti a dovednosti jako cyklista a chodec
    - žák si uvědomuje nutnost kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení
  - *Kompetence pracovní*
    - učitel pěstuje u žáků pozitivní vztah k práci a dobré pracovní návyky, dodržování vymezených pravidel
    - učitel motivuje žáky k aktivnímu zapojení při práci ve skupinách
    - učitel vede žáky ke správnému využívání pracovních pomůcek (encyklopedie, jednoduché klíče, atlasy, atd.)
  - *Kompetence digitální*
    - žáci vytváří společně pravidla chování ve třídě včetně pravidel při práci s digitálními technologiemi a jsou vedeni k jejich dodržování
    - žáci jsou vedeni k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
    - žáci jsou vedeni k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí, informací ...
    - žáci jsou vedeni ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení
    - učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací
    - učitel dává prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Přírodověda****Ročník: 4.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí vyjmenovat nezbytné podmínky pro život na Zemi - rozlišuje živé a neživé přírodniny - objevuje propojenost živé a neživé přírody - zná společné znaky živých organismů - zná rozdíly mezi rostlinami a živočichy - umí charakterizovat některá přírodní společenstva (les, louka, pole, rybník, potok) - zná a umí vyjmenovat běžně se vyskytující živočichy a rostliny v jednotlivých společenstvech - umí popsat stavbu těla u vybraných živočichů a zná jejich způsob života - využívá atlasy, encyklopedie, internet - zná výskyt a vlastnosti vody - umí vyjmenovat formy vody v přírodě - vysvětlí oběh vody v přírodě - zná základní vlastnosti a složení vzduchu - uvědomuje si význam vody a vzduchu pro život - provede a vyhodnotí jednoduchý pokus - zná důležité nerosty a horniny a jejich hospodářské využití - umí vysvětlit proces zvětrávání a vznik půdy - zná význam půdy jako zdroje výživy a její využití a ochranu - uvědomuje si odpovědnost lidí za kvalitu životního prostředí - rozlišuje aktivity člověka, které mohou životní prostředí podporovat nebo poškozovat - zná hlavní znečišťovatele vody a vzduchu - umí vysvětlit význam čističek odpadních vod 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní podmínky <p>- rostliny, houby, živočichové</p> <p>- voda a vzduch</p> <p>- nerosty, horniny, půda</p> <p>- ochrana přírody</p> <p>- Vesmír a Země</p>	<p>EV:</p> <p>Základní podmínky života – vztah kvality vody, ovzduší a půdy ke kvalitě života člověka</p> <p>Ekosystémy, ochrana biologických druhů</p> <p>Vztah člověka k prostředí – naše obec, přírodní zdroje</p>	<p>Vycházky do přírody</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zamýšlí se nad ochranou před povodněmi - ví, že Země je součástí Sluneční soustavy - ví, jaký je rozdíl mezi planetou a hvězdou - uvědomuje si význam Slunce pro život na Zemi 			
<ul style="list-style-type: none"> - zjistí zdroje pitné vody pro svůj domov - poznává typické rostliny a živočichy svého domova - 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - -okolní krajina, rozšíření půd, vodstvo, rozšíření rostlin a živočichů, přírodní zajímavosti 		
<ul style="list-style-type: none"> - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - zná telefonní čísla tísňového volání - zná zásady péče o zdraví a zdravé výživy - ví o nebezpečí návykových látek - zná základy osobní hygieny - plánuje svůj režim dne - učí se předcházet osobnímu ohrožení (šikana, týrání, sexuální zneužívání) - umí řešit základní dopravní situace - zná základní dopravní značky - uplatňuje dopravní znalosti a dovednosti jako cyklista a chodec - 	<p>Člověk a jeho zdraví</p>	<p>Kurz dopravní výchovy</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Přírodověda****Ročník: 5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody a princip rovnováhy přírody - nachází shody a rozdíly v přízpůsobení organismů prostředí - zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - rozlišuje počasí a podnebí - umí vyjmenovat podnebné pásy a uvést příklady rostlin a živočichů - porovnává na základě pozorování rostliny a živočichy - třídí organismy do známých skupin - využívá jednoduché klíče a atlasy - zdůvodní význam CHKO, NP, botanických zahrad a ZOO v ochraně přírody - zná pravidla chování v CHKO - seznámí se s působením magnetické a gravitační síly - umí vysvětlit střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve Vesmíru - objevuje planetu Země jako součást Sluneční soustavy a Vesmíru 	<p>Rozmanitost přírody Životní podmínky a rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody (živelné pohromy a ekologické katastrofy)</p> <p>Rostliny a živočichové</p> <p>Vesmír a Země</p>	<p>EV Ekosystémy moře (význam pro biosféru) tropický deštný les (globální význam, ohrožování) Základní podmínky života ochrana biologických druhů využívání energie (hospodaření s přírodními zdroji, obnovitelné energetické zdroje) Lidské aktivity a problémy životního prostředí průmysl a životní prostředí recyklace Vztah člověka k prostředí řešení odpadového hospodářství v obci</p>	<p>Exkurze – botanická zahrada, planetárium</p>
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s časovými údaji a kalendářem 	<p>Lidé a čas Orientace v čase</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si postavení člověka v přírodě jako její součást - zná způsob rozmnožování a rozlišuje jednotlivé etapy lidského života - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví - zná části lidského těla - ví, co je kostra, umí vyjmenovat hlavní části kostry - ví, co je svalstvo a zná jeho význam 	<p>Člověk a jeho zdraví Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy</p> <p>Lidské tělo</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí (moje tělo) Sociální rozvoj</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - zná důležité orgány, jejich funkce a smyslová ústrojí - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví - uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog, alkoholu, gamblerství - předvede v modelových situacích osvojené způsoby odmítání návykových látek - zná a dovede jednat podle zásad první pomoci - umí zjistit telefonní číslo linky důvěry, krizového centra - je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení - zná a dodržuje pravidla bezpečné práce při manipulaci s běžnými elektrickými přístroji 	<p>Péče o zdraví, zdravá výživa</p> <p>Návykové látky a zdraví</p> <p>Osobní bezpečí</p> <p>První pomoc</p> <p>Situace hromadného ohrožení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy ve škole a v rodině) <p>Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti při řešení problémů a rozhodován z hlediska sociální role žáka) 	
<ul style="list-style-type: none"> - ví, jaké má postavení v rodině a ve škole - zná svoje základní práva a povinnosti - dodržuje pravidla pro soužití mezi lidmi - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - je schopen se dohodnout na společném postupu a řešení se spolužáky 	<p>Lidé kolem nás</p> <p>Rodina</p> <p>Právo na spravedlnost</p> <p>Chování lidí</p> <p>Soužití lidí</p> <p>Základní globální problémy</p>	<p>VDO</p> <p>Občanská společnost a škola</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňování demokratických vztahů ve škole <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> - přijímat odpovědnost za své postoje a činy - znát svá práva a povinnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> - zná jednoduché stroje a jejich praktické využití - zná princip a užití parního stroje a spalovacího motoru, zná jejich význam v technickém pokroku - zná různé druhy energie a jejich využití - má základní poznatky o využití elektrické energie - seznámí se základním postupem výroby skla, papíru, plastů - chápe význam třídění odpadů a využívání druhotných surovin - využívá informace z různých informačních zdrojů, uvědomuje si význam informací pro rozvoj lidské společnosti 	<p>Člověk a technika</p>		

5.4.3 Vlastivěda

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Realizuje se ve 4. a 5. ročníku. Navazuje na předmět prvouka, který se vyučuje v 1. až 3. ročníku. Výuka probíhá převážně učebně.

V předmětu Vlastivěda by měl učitel docílit, aby slovo „vlast“ nebylo pro žáka prázdným pojmem. Citlivě podané vyprávění o české zemi a její minulosti, o slavných osobnostech našich dějin by mělo v žácích vzbudit zdravou národní hrdost a pocit příslušnosti k vlastnímu národu, touhu být v budoucnu užitečným členem lidské společnosti. V 5. ročníku vlastivědné učivo přesahuje hranice vlasti, žáci získávají první zeměpisné poučení o Evropě.

Důraz je kladen na aktivní činnosti. Cílem je dovést žáky k tomu, aby od memorování a opakování přešli k jiným způsobům učení (např. reprodukce s pomocí poznámek, vypravování na základě vlastních zkušeností z cestování, ..). Využívá potřebné učební pomůcky, filmy, exkurze, návštěvy muzeí a veřejných knihoven, obrazové materiály z vlastních cest.

Předmět Vlastivěda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je rozčleněn do pěti tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy.

- **Místo kde žijeme** – žáci poznávají region svého domova, příslušnost k větším územním celkům, rozvíjí se jejich praktické poznávání místních a regionálních skutečností, probouzí se jejich národní cítění a vztah k naší zemi a kultuře
- **Lidé kolem nás** – žáci si postupně osvojují a upevňují základy chování a jednání mezi lidmi, seznamují se ze základními právy a povinnostmi a s problémy ve společnosti a světě, získávají prvotní poznatky a dovednosti občana demokratického státu
- **Lidé a čas** – žáci se učí orientovat v dějích a čase, učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase, učitel se snaží u žáků vyvolat zájem o minulost a kulturní bohatství země, o samostatné vyhledávání informací z dostupných zdrojů

Předmětem prolínají tato průřezová témata: OSV, VDO, MuV, VMEGS.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

- *Kompetence občanské*
  - učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě se zvláštním zřetelem ke krajině a přírodě svého domova
  - žák se učí vnímat hodnoty zdraví v životě člověka a osvojuje si způsoby chování jimiž může své zdraví upevňovat
  - žák se učí předcházet osobnímu ohrožení (šikana, týrání, sexuální obtěžování)

-
- žák si je vědom svých práv a povinností ve škole a v rodině, učí se tolerantnímu chování
  - žák uplatňuje dopravní znalosti a dovednosti jako cyklista a chodec
  - žák si uvědomuje nutnost kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení
  - *Kompetence k učení*
    - učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
    - žáci se učí samostatně vyhledávat informace o regionu z dostupných zdrojů
    - učí se začlenit svou obec do regionu
    - učitel využívá exkurzí, návštěv muzeí a veřejných knihoven k probuzení zájmu žáků o minulost
    - učitel rozvíjí u žáků jejich praktické poznávání místních a regionálních skutečností (s využitím map, obrazového materiálu, exkurzí, ..)
  - *Kompetence k řešení problémů*
    - žáci se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti
    - žáci si uvědomují zodpovědnost za svá rozhodnutí s využitím příkladů významných postav našich dějin
    - žák se učí v hodinách a v přípravě na hodiny využívat odbornou literaturu, encyklopedie, internet apod.
  - *Kompetence komunikativní*
    - žáci se učí výstižně vyjádřit o krajině různých oblastí správnou terminologií
    - žák rozlišuje děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
    - žáci naslouchají promluvám jiných lidí a svých spolužáků
    - žáci srozumitelně vypravují pověst či vlastní zážitky z cestování
  - *Kompetence sociální a personální*
    - žáci odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
    - žák se učí pracovat ve skupině (heterogenní pracovní skupiny)
    - učitel vytváří žákům příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
    - žák rozlišuje vztahy mezi jednotlivci a národy
    - učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
    - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
  - *Kompetence občanské*
    - učitel na příkladech významných postav našich dějin vede žáky k respektování názorů druhých lidí, k vytrvalosti, obětavosti,..
    - žáci jsou vedeni k úctě k předkům, k ochraně památek a tradic
    - učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
  - *Kompetence pracovní*
    - žák uplatňuje elementární poznatky lidské společnosti, soužití a spolupráci, na příkladech porovnává minulost a současnost
    - učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
    - učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

- *Kompetence digitální*
  - žáci vytvoří společné pravidla chování ve třídě včetně pravidel při práci s digitálními technologiemi a jsou vedeni k jejich dodržování
  - žáci jsou vedeni k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč.
  - žáci jsou vedeni k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí, hudby a jiných informací
  - žáci jsou vedeni ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení
  - žáci jsou motivováni ke vhodnému využívání digitálních map a navigací

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje hlavní orgány státní moci - zná jméno prezidenta a premiéra - seznámí se se státním uspořádáním ČR - zdůvodní základní význam ochrany kulturních památek - zná významná místa a kulturní památky našeho regionu - orientuje se v základních formách vlastnictví - rozpozná ve svém okolí porušování demokratických principů 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnictví - soužití lidí 	<p>Občan, společnost a škola – škola jako model demokratického společenství</p> <p>Formy participace občanů v politickém životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - demokratické volby 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná současné a minulé - zná vybrané osobnosti, události a památná místa našich zemí - zná vybrané postavy ze Starých pověstí českých - chápe dějiny jako časový sled událostí - seznámí se s časovou přímkou - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - zná a umí vyprávět některé regionální pověsti 	<p>Lidé a čas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - současnost a minulost v našem životě - orientace v čase a časový řád - regionální památky - báje, mýty, pověsti - nejstarší osídlení naší vlasti - Velkomoravská říše, Cyril a Metoděj - Staré pověsti české - Přemyslovci - České království za vlády Lucemburků, Karel IV. - Husitství, Jiří z Poděbrad - nástup Habsburků - Bílá hora, třicetiletá válka, J.A. Komenský 	<p>Vv – ilustrace k pověstem</p> <p>Čj – četba pověstí, reprodukce textu</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět : Vlastivěda

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na mapě ČR - zná názvy krajů a jejich krajská města - umí charakterizovat oblasti ČR podle mapy - zná regionální zvláštnosti - - umí vysvětlit význam glóbu a mapy - umí najít a ukázat poledníky a rovnoběžky - umí charakterizovat podnebí v Evropě (vnitrozemské, oceánské) - seznámí se s časovými a klimatickými pásy - orientuje se na mapě Evropy a polokouli - určí světové strany na mapě - vyhledá na mapě vybrané státy a města - umí na mapě Evropy ukázat ČR - ukáže a vyjmenuje sousední státy a jejich hlavní města - vyhledá na mapě Evropy jednoduché údaje o přírodních podmínkách (vodstvo, nížiny, hory) - porovnává s pomocí mapy přírodní podmínky, průmysl, zemědělství, hustotu osídlení - zná pojmy tundra, tajga, step, subtropy - poznává rostliny a živočichy různých částí Evropy - vyhledá typické zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích 	<p>Místo, kde žijeme</p> <p>Česká republika</p> <p>- regiony ČR, hlavní město Praha</p> <p>Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování</p> <p>Mapy obecně zeměpisné a tematické</p>	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jsme Evropané - evropská integrace, EU - Evropa a svět nás zajímá - zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé v Evropě - Objevujeme Evropu - naše vlast a Evropa, státní a evropské symboly 	
<ul style="list-style-type: none"> - zná státy EU, členství ČR v EU, společný „evropský dům“ 	<p>Lidé kolem nás</p> <p>Soužití lidí</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - učí se rozpoznávat problémy přírodního prostředí, problémy konzumní společnosti 	<p>Základní globální problémy</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - rozeznává současné a minulé - orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - zná vybrané osobnosti, události a památná místa v našich zemích - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů pochopení mezi ději a jevy - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - zdůvodní základní význam ochrany nemovitých i movitých kulturních památek - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p>Lidé a čas Současnost a minulost v našem životě (proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby) České země - součást Rakouska, vliv tereziánských a josefínských reforem, rozvoj průmyslu, dopravy, obchodu, rozvoj vědy a techniky, významné osobnosti národního obrození, zrušení nevolnictví a roboty, sociální proměny, kulturní život 1. světová válka Vznik ČSR 2. světová válka Období komunistické vlády Totalita a demokracie Vznik ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád (letopočet, generace, dějiny jako časový sled událostí) - regionální památky 	<p>Český jazyk – literární zpracování vybraných významných osobností našich dějin</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních formách vlastnictví - uplatňuje principy demokracie při soužití ve škole, v rodině, obci - využívá příkladů osobností našich dějin k upevnování lidských a mravních hodnot - zná základní lidská práva a práva dítěte - uvědomuje si nutnost právní ochrany občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot 	<p>Lidé kolem nás Vlastnictví (soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek) Soužití lidí Chování lidí Právo a spravedlnost</p>	<p>MV Kulturní diference - člověk jako součást etnika, Lidské vztahy - udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní či sociální příslušnost, Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur</p>	

5.5 Člověk a společnost

Vzdělávací oblast v sobě zahrnuje předměty:

- Dějepis
- Výchova k občanství

5.5.1 Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období vývoje lidstva a našeho národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které mají význam i pro orientaci v současnosti. Výběr učiva vychází z chronologického pojetí, které je funkčně kombinováno s tematickým. Důraz je kladen na dějiny národní, ovšem v souvislosti se světovými. Předmět se vyučuje od 6. do 9. ročníku (v 6., 7. a 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodinu týdně).

K nejčastějším formám práce patří výklad, práce s učebnicí a s historickými mapami, dále práce s přístupnějšími historickými dokumenty, odbornou literaturou, internetem, ukázkami uměleckých děl, dobovými reáliemi. Žáci se učí historické údaje nejen přijímat, ale v rámci samostatné, skupinové nebo domácí práce také vyhledávat, třídit, uspořádat, předávat, zaujímat k nim své stanovisko. Využívají přitom poznatky a schopnosti získané v jiných předmětech, například orientaci na mapě ze zeměpisu, znalost uměleckých principů, slohů a děl z výtvarné, hudební a literární výchovy, vědecké a technické údaje z fyziky, matematiky, přírodopisu a chemie, informace právní a správní z občanské výchovy, manuální zručnost z pracovních činností, přičemž základy jim byly dány v hodinách vlastivědy. Přijímání informací, schopností a postojů ve škole je příležitostně podporováno návštěvami místních i okolních, na školních výletech i vzdálenějších muzeí, galerií, archivů a stavebních památek. K celkovému formování historického vědomí žáků přispívají i informace a postoje získané mimo školu, například na rodinných výletech, z četby, televizních dokumentů.

Takto pojaté vyučování vede žáky k tomu, aby:

- poznali, jak a proč se měnil a mění způsob života lidí
- se orientovali v národních a světových dějinách a uměli zařazovat události do chronologické následnosti
- chápali souvislosti dění regionálního s děním národním, evropským, světovým
- si uvědomovali vztahy mezi hospodářskou, politickou, společenskou a kulturní oblastí života člověka, jejich vzájemnou závislost
- byli schopni vysvětlit příčiny a následky jevů
- uměli a cítili potřebu zaujímat k minulým i současným událostem vlastní postoje a rozeznávat pozitivní hodnoty od záporných
- historická fakta přijímali nejen racionálně, ale i emocionálně

- získali povědomí jak o obecných jevech, tendencích, obdobích, tak konkrétních reáliích všedního dne našich předků

Specifické možnosti výuky dějepisu ukazuje následující prolínání průřezových témat a jejich tematických okruhů:

- *Výchova demokratického občana (VDO)*: Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- *Multikulturní výchova (MKV)*: zejména Multikulturalita; Kulturní diference; Etnický původ; dále Lidské vztahy; Princip sociálního smíru a solidarity
- *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)*: zejména Jsme Evropané
- *Environmentální výchova (EV)*: Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- *Mediální výchova (MV)*: Fungování a vliv médií ve společnosti; Vnímání autora mediálních sdělení
- *Osobnostní a sociální výchova (OSV)*: Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - předkládat žákům rozmanité informační zdroje
  - zadávat atraktivní referáty, například týmové, s nabídkou informačních pramenů, s možností zpracovávat je částečně ve vyučovací hodině
  - zavádět do vyučovacích hodin prvek hry a dramatizace
  - vést žáky k zájmu o účast na dějepisných olympiádách
  - motivovat žáky vyprávěním, například příhod ze zákulisí velkých událostí, příběhů reálně odrážejících běžný život minulých epoch
- *Kompetence k řešení problémů*
  - navádět žáky k vlastním řešením složitých dějinných situací, a to samostatně i týmově, příležitostně i plánovaně, s odkazy na dřívější podobné situace i bez nich
  - zadávat úkoly podporující rozvoj kreativity
  - při zpracovávání úloh poskytovat žákům různorodé informační prameny s požadavkem jejich porovnávání
- *Kompetence komunikativní*
  - přivádět žáky k různým informačním zdrojům, odborným i zábavným, současným i dřívějším, neutrálním i citově zabarveným
  - klást otázky vyžadující souvislejší výpovědi o historických událostech a fenoménech
  - vytvářet podmínky k diskusi
  - podporovat skupinové formy práce, dohlížet na činnost žáků ve skupinách

-
- zadávat referáty na zajímavá témata
  - představovat dějiny jako výsledek lidské komunikace a vůle k ní
  - *Kompetence sociální a personální*
    - podtrhávat výchovné momenty v životě významných osobností
    - za dobrou práci žáky dostatečně chválit
    - při skupinové práci dbát na střídání rolí
    - nabízet možnosti spolupráce soutěžemi, hrami, skupinovými pracemi, referáty, společným zpracováváním textů
    - dávat příležitosti k žakovským otázkám a sdělením, k diskusi
    - ukazovat dějiny jako projev lidské spolupráce
  - *Kompetence občanské*
    - v dějepisném učivu podtrhávat momenty formování občanských společností a příkladných občanských postojů v oblasti politické, kulturní, ekologické
    - zaujímat kritické postoje v případech dějinného útlaku a násilí
    - vést žáky k pochopení důležitosti a smyslu právních norem
    - při návštěvě dějepisných institucí a kulturních památek vyžadovat od žáků adekvátní chování
  - *Kompetence pracovní*
    - usilovat o dobrou pracovní morálku žáků, vyžadovat přípravu na hodiny, dodržování pravidel a povinností
    - vytvářet situace, při nichž jsou žáci nuceni adaptovat se na jinou roli, jiný styl práce
    - spojovat pozitivní hodnoty civilizace s nutností kvalitní práce a radostí tvořit
  - *Kompetence digitální*
    - žáci jsou vedeni k volbě a účelnému využívání digitálních technologií při práci s digitálními historickými zdroji, prameny a aplikacemi
    - učitel klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, vede je k odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět: Dějepis****Ročník: 6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se orientuje v historickém čase, člení dějiny na hlavní období - chápe důležitost dějepisných institucí – muzeí, archivů, galerií - uvědomuje si specifčnost vědního oboru historie, způsobu jeho práce s údaji - umí porovnat mýtický výklad světa s vědeckým 	<p>Historický čas Historické prameny Smysl poznávání minulosti</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - v rámci vývoje člověka si uvědomuje vzájemné souvislosti mezi změnami fyzickými, psychickými, společenskými, ekonomickými - na mapě ukáže významná archeologická naleziště a centra pravěkého vývoje 	<p>Vývoj člověka ve starší době kamenné</p>	<p>MKV-Etnický původ</p>	<p>Ukázky z knih Štorcha a Augusty</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí důležitost přechodu člověka k zemědělské obživě a následný rozvoj řemesel a obchodu - objasní přednosti a nevýhody základních pracovních materiálů – kamene a kovu 	<p>Vznik zemědělství jako hlavního způsobu obživy v mladší a pozdní době kamenné Změny v organizaci společnosti Vznik řemesel Kovy</p>	<p>EV-Ekosystémy; Základní podmínky života</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vztahy mezi rozvojem starověkých států a jejich přírodními podmínkami - objasní vliv způsobu a úrovně hospodářství starověkých států na jejich uspořádání společnosti, kulturu, náboženství - vyjádří přínos starověkých kultur, zejména antické, pro další vývoj světa a naši současnost 	<p>Sumerové Babylónské a další mezopotamské říše Starověký Egypt Starověká Indie Starověká Čína</p>	<p>MKV-Kulturní diference; Multikulturalita EV-Ekosystémy; Základní podmínky života</p>	<p>Videofilm o starověkých civilizacích</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu mýtus, chápe jeho roli v náboženském životě starověkého člověka, vidí jeho odezvy v kultuře a umění - orientuje se na mapě starověkých států 	<p>Umění a vzdělanost starověkých orientálních států Antika</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše rozdíly mezi jednotlivými formami uspořádání antických společností a řízení antických států, zdůvodní změny a přechody - objasní podstatu antické demokracie - objasní podstatu křesťanství, vysvětlí důvody jeho vývoje v antickém Římě 	<p>Kréta a Mykény Řecká kolonizace Městské státy, Sparta a Atény Řecko-perské války Říše Alexandra Makedonského Řecká kultura Osídlení Apeninského poloostrova Římské království Římská republika Římské císařství Křesťanství Krise římského impéria Římská kultura</p>	<p>VMEGS-Jsme Evropané EV-Ekosystémy VDO; MKV-Princip soc. smíru a solidarity MKV-Multikulturalita</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše podstatné změny v Evropě po pádu Říma - charakterizuje proces vzniku nových evropských států v raném středověku včetně na našem území - vysvětlí pojem feudalismus, charakterizuje jednotlivé společenské vrstvy, jejich roli ve společnosti, propojení s vrstvami ostatními - odliší role církve ve středověku a dnes - porovná základní rysy kultury křesťanské a islámské 	<p>Nové osídlování Evropy po pádu západořímské říše Jediné evropské říše raného středověku – byzantská a franská Křesťanství ve středověku, role církve Arabové a islám</p>	<p>VMEGS-Jsme Evropané MKV-Lidské vztahy; Kulturní diference</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - určí základní prvky románského a gotického slohu - ohodnotí všestranný přínos byzantské misie na Moravě 	<p>Románský a gotický sloh</p> <p>Sámova říše Velkomoravská říše, Počátky českého státu - Přemyslovci</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny a důsledky obnovení role měst - charakterizuje postavení šlechty, její ambice a kulturu - charakterizuje klíčová období českého království, zdůvodní jejich důležitost 	<p>Města: kolonizace, vznik měst ve středověku, nárůst jejich vlivu s rostoucí nezávislostí</p> <p>Šlechta a rytíři, rytířská kultura</p> <p>Křížové výpravy</p> <p>Stoletá válka</p> <p>České království za Přemyslovců</p> <p>Lucemburkové, Karel IV.</p> <p>Husitství: Jan Hus</p> <p>Vláda Jiřího z Poděbrad</p> <p>Jagellonci na českém trůnu</p>	<p>VDO - Formy participace občanů v polit. životě;</p> <p>EV - Ekosystémy</p> <p>MKV - Multikulturalita</p>	<p>Literární ukázky: Vita Caroli – životopis Karla IV. /Karlštejn/</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny, předpoklady a význam zámořských objevů, s pomocí mapy popíše nejdůležitější objevné cesty - vysvětlí kulturní, ideové, ekonomické a společenské důvody nástupu renesance - uvede příčiny reformace a náboženských válek 16. století po stránce náboženské, politické, ekonomické, popíše jejich průběh - vysvětlí základní rozdíly mezi křesťanstvím katolickým a evangelickým - představí zásadní hospodářské změny v Evropě, ozřejmí pojem kapitalismus v protikladu k feudalismu - popíše vývoj vztahů mezi Habsburky a Čechy - charakterizuje osobnost a dílo Komenského 	<p>Zámořské objevy a počátky kolonizace Ameriky a Asie</p> <p>Renesance a humanismus</p> <p>Reformace</p> <p>Anglie za vlády Alžběty I.</p> <p>Boj Nizozemí za nezávislost</p> <p>Nástup Habsburků na český trůn: Ferdinand I., první stavovské povstání</p> <p>Rudolf II., Majestát</p> <p>Druhé stavovské povstání: bitva na Bílé hoře</p> <p>Tricetiletá válka</p> <p>J. A. Komenský</p>	<p>VMEGS-Objevujeme Evropu a svět;</p> <p>MKV; EV-Ekosystémy</p> <p>VDO-Občan, občanská společnost a stát; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>	<p>Videoprojekce k probíranému tématu</p> <p>Návštěva Prahy: Pražský hrad (prohlídka – prolínání architektonických stylů)</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět: Dějepis****Ročník: 8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná oba základní způsoby řízení a organizace společnosti v novověku – absolutismus a budování občanské společnosti, ukáže rozdíly nejen na úrovni politické, ale i kulturní, náboženské, ekonomické - objasní příchod barokní kultury v kontextu doby 	<p>Občanská válka v Anglii: konstituční monarchie Absolutismus ve Francii Ruský absolutismus Absolutismus v Prusku Absolutismus v habsburské monarchii Baroko</p>	VDO-Občan, občanská společnost a stát	Ukázky barokní hudby
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje snahy osvícenství, představí jeho vliv na smýšlení společnosti a panovníků 	Osvícenství Osvícenský absolutismus: reformy Marie Terezie a Josefa II.		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vztahy mezi prosperujícími americkými osadníky a kolonizátorskou Anglií jako příčinu války za nezávislost Unie - rozumí událostem Francouzské revoluce jako pokračování střetu mezi absolutistickými feudálními strukturami a formováním občanských společností - vysvětlí záměry Napoleona I., ozřejmí vliv jeho dobovacích válek na Evropu, představí je na mapě 	Boj anglických osad v Severní Americe za svobodu Francouzská revoluce Vídeňský kongres Revoluční hnutí 1. pol. 19. století.		Výtvarné umění Napoleonovy doby, architektura
<ul style="list-style-type: none"> - popíše změny ve výrobě 19. století, vyvodí jejich vliv na rozvoj dopravy, obchodu, vědy a techniky, dělnického hnutí, měst, nastíní pozitivní očekávání společnosti - porovná vyjadřovací prostředky uměleckých slohů 19. století 	Průmyslová revoluce Klasicismus a romantismus Realismus, historismus, secese	EV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Základní podmínky života	Návštěva Prahy: Obecní dům- secese Národní divadlo - historismus
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí mechanismy spuštění procesu národního obrození a zákonitosti jeho průběhu 	Příčiny a předpoklady národního obrození	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá	

- objasní význam národního obrození a roli největších buditelů	Jazyková otázka Rozvoj českého umění, společenského života, české politiky, vědy	MKV – Česko-německé vztahy MV - Fungování a vliv médií ve společnosti	
- představí nejdůležitější světové události 2. poloviny 19. století s ohledem na jejich vliv na další vývoj Evropy a světa	Sjednocení Itálie a Německa Rozklad osmanské říše Občanská válka v USA	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vystihne předválečnou situaci světových válek, vyzdvihne jejich klíčové momenty, doloží jejich ničivost - představí nové způsoby boje ve světových válkách, na jejich příkladu demonstuje zneužití techniky - prokáže orientaci na mapě bojišť - charakterizuje situaci českého a slovenského národa v době 2. světové války, posoudí rozsah a význam odbojové činnosti 	<p>1. světová válka: Trojspolek a Dohoda, sarajevský atentát, zákopová válka, nové zbraně, západní a východní fronta, vstup USA do války, versailleská jednání</p> <p>2. světová válka: přepadení Polska, obsazení západní Evropy, Velká vlastenecká válka, válka v Africe a Tichomoří, vylodění spojenců v Normandii, svržení atomových pum na japonská města Protektorát Čechy a Morava, domácí a zahraniční odboj</p>	<p>VDO-Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS-Jsme Evropané MKV MV-Vnímání autora mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	<p>Ohlas války v literatuře :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Remarque: Na západní frontě klid - Židovské muzeum v Praze - exkurze - videoprojekce filmu s válečnou tematikou

<ul style="list-style-type: none"> - ohodnotí roli domácího a zahraničního odboje v procesu vzniku Československa - demonstruje všeobecný rozvoj meziválečného Československa na příkladech politických, ekonomických, kulturních, sportovních - určí základní principy meziválečných uměleckých směrů, posoudí podíl českých umělců na procesu jejich vzniku a vývoje 	<p>Vznik ČSR: postoje české společnosti k osamostatnění, Československá národní rada, Národní výbor ČSR ve 20. letech 20. století Moderní umělecké směry: expresionismus, kubismus, dadaismus, surrealismus, abstraktní malířství</p>	<p>VDO VMEGS-Naše vlast a Evropa</p>	<p>Moderní umělecké směry - ukázky, reprodukce, fotografie jako nový umělecký fenomén</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí mechanismus vzniku a trvání světové hospodářské krize, popíše její následky, nastíní způsoby jejího překonávání - vysvětlí pojmy totalita, fašismus, komunismus - zdůvodní nástup totalitních režimů a ideologií v době hospodářské krize, ohodnotí jejich cíle a praktiky, porovná jejich tehdejší podobu se současnou 	<p>Světová hospodářská krize Totalitní režimy fašismus a komunismus Agresivní domácí a zahraniční politika fašistického Německa Ruské revoluce, vznik SSSR Boj demokratických sil v ČSR proti totalitním ideologiím Mnichovská dohoda, druhá republika</p>	<p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět MKV; MV-Vnímání autora mediálních sdělení VDO</p>	<p>Projekce dokumentárních videofilmů z období totalitního režimu</p> <p>Použité zkratky: ČR –Česká republika ČSR- Československo</p>

5.5.2 Výchova k občanství

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Výchova k občanství směřuje k postupnému formování občanského rozměru žáků; seznamuje je s významnými okolnostmi společenského života a s postavením jednotlivců v rámci společenských vztahů, utváří jejich vztahy ke skutečnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života, pozitivní hodnotové orientace a žádoucí modely chování, rozvíjí odpovědnost za vlastní život, za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce, za úroveň mezilidských vztahů a životního prostředí.

Obsah předmětu je členěn do tematických celků, do nichž vyučování v průběhu 6. až 9. třídy vstupuje zpravidla několikrát – nejprve si vybírá látku přijatelnější pro nižší ročníky, kterou pak připomene a rozvine v ročnicích vyšších. Kromě úrovně poznávacích schopností žáků se přihlíží také ke konkrétním místním podmínkám. **Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.**

Předmět výchova k občanství je vhodný k uplatňování aktivizujících forem výuky. Široký záběr a povaha jeho témat umožňuje pracovat s rozmanitými informačními zdroji nebo i v terénu v okolí školy, dává příležitosti ke skupinovým pracím, projektům, dramatizacím.

Vyučování usiluje o to

- aby si žáci vytvořili představu o mravních a právních předpokladech společenského soužití, o hospodářském životě společnosti, o demokratických postupech při řízení státu, o globálních problémech civilizace a způsobech jejich řešení
- aby žáci získali základy pro orientaci v rozmanitých situacích osobního, rodinného, pracovního a občanského života **a rozvíjeli orientaci ve světě financí**
- **aby se orientovali v problematice peněz a cen a směřovali k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci**
- aby si žáci osvojili dovednosti komunikace a společenského styku, schopnost vyjadřovat své názory a respektovat názory druhých, kriticky vnímat veřejné záležitosti
- aby žáci poznali cesty, jak se projevovat jako odpovědný občan demokratické společnosti **posilovali vědomí solidarity včetně kolektivní obrany**
- aby si žáci uvědomili sounáležitost s vlastním regionem a národem
- aby žáci získali vhled do vlastního psychického života, poznali možnosti jeho pozitivního ovlivňování se zřetelem k volbě své profese a založení rodiny
- **aby přiblížilo žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády a ukázalo možnosti** způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.
- **aby žáci získali orientaci v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, rozvíjeli zájem o veřejné záležitosti**

Specifickou tematickou šíří předmětu dokládá přehled zapojených průřezových témat:

- **Výchova demokratického občana (VDO):** Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- **Osobnostní a sociální výchova (OSV):** Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygienu; Kreativita; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika
- **Multikulturní výchova (MKV):** Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):** Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané
- **Environmentální výchova (EV):** Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí
- **Mediální výchova (MV):** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení; Vnímání autora mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti; Tvorba mediálních sdělení

Předmět se vyučuje od 6. do 9. třídy jednu vyučovací hodinu týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - předkládat žákům rozmanité informační zdroje
  - zadávat atraktivní referáty a jiné domácí úkoly
  - zavádět do vyučovacích hodin prvek hry, umožňující tvořivě uskutečňovat vlastní nápady
- *Kompetence k řešení problémů:*
  - předkládat k řešení situace z běžného života
  - navádět žáky k vlastním řešením domácích i mezinárodních otázek z různých oblastí života a vytvářet jim k tomu v hodinách prostor
  - v rámci projektů a týmových prací zadávat úkoly podporující rozvoj kreativity
  - nabízet žákům možnost publikování svých úvah ve školním časopise
  - vyzývat žáky k hledání řešení v různých informačních zdrojích
- *Kompetence komunikativní:*
  - klást otázky vyžadující souvislejší výpovědi
  - vytvářet podmínky k diskusi, dodržovat při nich komunikační pravidla
  - podporovat skupinové formy práce, dohlížet na činnost žáků ve skupinách
  - ukázat žákům smysl lidské komunikace, její různorodé podoby, psychologická východiska, upozornit na neverbální sdělování

-
- podporovat dobré vztahy jako předpoklad zájmu komunikovat
  - vést žáky k přiměřené komunikaci
  - ke komunikaci využívat školní časopis
  - *Kompetence sociální a personální:*
    - za dobrou práci žáky dostatečně chválit
    - při skupinové práci dbát na střídání rolí
    - nabízet možnosti spolupráce soutěžemi, hrami, skupinovými pracemi, referáty
    - dávat příležitosti k žákovským otázkám a sdělením, k diskusi
    - vyžadovat respektování dohodnutých pravidel
    - usilovat o přátelskou atmosféru v kolektivech, vyžadovat odpovídající reakce v případě vytváření negativních vztahů
    - přivádět žáky k uvědomění si své vlastní osobnosti a snaze ji utvářet, k pochopení svých rolí ve společnosti
  - *Kompetence občanské:*
    - seznamovat žáky s demokratickými principy naší společnosti a vytvářet v nich odpovědnost za jejich upevnování
    - podporovat v žácích formování vlastenectví, zdůrazňovat jeho emotivní rozměr
    - zaujímat kritické postoje k útlaku a násilí
    - vést žáky k pochopení důležitosti a smyslu právních norem
    - vyžadovat respektování a dodržování školního řádu
    - při návštěvě kulturních míst vyžadovat od žáků adekvátní chování
    - využívat nabídek CHKO Český ráj k prohlubování ekologického myšlení a citění
  - *Kompetence pracovní:*
    - usilovat o dobrou pracovní morálku žáků, vyžadovat dodržování pravidel a povinností
    - vytvářet situace, při nichž jsou žáci nuceni adaptovat se na jinou roli, jiný styl práce
    - spojovat pozitivní hodnoty civilizace s nutností kvalitní práce a radostí tvořit
    - poskytovat dostatečné služby žákům při výběru profese a dalšího studia
    - seznamovat žáky se základními skutečnostmi pracovního života
  - *Kompetence digitální*
    - vést žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
    - vést žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
    - podporovat utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doloží důležitost sledování cyklického času a změn v přírodě, jež přináší, pro naše předky - uvede způsoby časové orientace a jejich změn jako projev lidského pozorování, důmyslu, touhy po řádu - orientuje se v současném uspořádání kalendářního roku 	<p>Člověk ve společnosti Lineární a cyklické vnímání času: cyklus roku, roční období Měření času dříve a dnes: liturgický kalendář Vnímání času a zemědělský život předků: odraz vztahu v lidové slovesnosti</p>	<p>MKV-Kulturní diference EV-Ekosystémy</p>	<p>Cyklus roku - pranostiky v průběhu celého školního roku</p>
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s pojmem zlomek - vyzná se v příbuzenských vztazích své rodiny, umí své blízké pojmenovat odpovídajícími příbuzenskými pojmenováními - vysvětlí důležitost prožívání a zachovávání rodinných svátků a zvyků - chápe emotivní smysl obdarování - 	<p>Příbuzenstvo Rodinné svátky a tradice, obdarování</p>	<p>OSV-Sociální rozvoj</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si četnost a rozdílnost svých kontaktů s okolím jako projev svého začlenění do společnosti - objasní význam dodržování zásad společenského styku - rozlišuje projevy nepřiměřeného chování, popíše možné následky - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - 	<p>Rozmanitost lidských kontaktů, setkávání a jejich smysl Slušnost v morálce a v pravidlech slušného chování Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny</p>	<p>OSV - Sociální rozvoj</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří, co nás spojuje v národ - vysvětlí pojem vlast, rozliší vlastenectví od nacionalismu 	<p>Významná místa naší země Původ národa, staré pověsti</p>	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p>	<p>Obec, region země – procházka, místní</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady významných míst, událostí, osobností a zvyků národních, regionálních, obecních - uvede, co je typické pro naši obec a náš region, čím se liší od regionů jiných - 	<p>Hlavní město Praha Naše obec a náš region: minulost a současnost</p>	<p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě; EV - Ekosystémy; lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>pověsti, osobnosti regionu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - podá příklady pozitivních hodnot přinášejících lidskou práci - objasní, jaké místo mají peníze a majetek mezi dalšími životními hodnotami - porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání svých financí - vysvětlí smysl a způsoby spoření na různých úrovních - vysvětlí ekonomický význam ohleduplnosti k majetku a šetření energetickými zdroji - státní rozpočet, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní - představí, z čeho vzniká rodinný rozpočet a jaké jsou hlavní rodinné výdaje, úspory, investice, úvěry, splátkový kalendář, leasing, 	<p>Stát a hospodářství Příjemnosti a nepříjemnosti lidské práce, její význam, vztah k ní Peníze v životě dětí: kapesné, spoření Domácí rozpočet</p>	<p>OSV - Sebezpznání a sebezpečení; Seberegulace a sebeorganizace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje rub a líc technického rozvoje a zvyšování životní úrovně - uvědomuje si nebezpečí vzniku závislosti na technických vymoženostech - uvede důvody rozdílného přístupu k ochraně životního prostředí v době minulé a současné - objasní roli ekologických organizací - popíše způsoby vlastního zapojení do ochrany životního prostředí, příležitostné i každodenní - vysvětlí ekologický aspekt šetrného zacházení s energetickými zdroji - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - ochrana člověka za mimořádných událostí –klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování 	<p>Mezinárodní vztahy, globální svět Vynálezy: přínos a nebezpečí technického rozvoje Životní prostředí a ekologie dříve a dnes Ekologické organizace a ekologické myšlení Šetření energetickými zdroji Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví Ochrana člověka za mimořádných událostí</p>	<p>OSV - Mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV MV - Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	<p>Ekologie – Den Země</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná, v jakých společenských vztazích je osobně začleněn - vysvětlí funkce rodiny, blíže představí funkci výchovnou - popíše harmonické rodinné prostředí, upozorní na složité životní situace přinášející riziko disharmonie, podtrhne pozitivní faktor překonávání překážek - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost;, promiskuita; - bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení 	<p>Člověk ve společnosti Rodina a jiné společenské skupiny, životní role, význam rodiny, výchovná funkce rodiny: deprivace, výchovné styly, harmonické a disharmonické rodinné prostředí: překonávání složitých životních situací a únik z nich Sexuální dospívání a reprodukční zdraví Bezpečné chování</p>	VDO-Občan, občanská společnost a stát	Ukázky, fotografie, videoprojekce
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu světec, rozliší dřívější převažující náboženskou roli svatých od současné dominující role kulturní - vysvětlí základní pravidla ikonografie, dá příklady atributů - vysvětlí smysl přechovávání památky velkých Čechů, demonstruje ho na příkladech 	Čeští světci, jejich význam dříve a dnes: legendy, ikonografie, patronát Významné osobnosti národa		
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje pojem kultura a její základní složky a roviny - uvědomuje si mnohoznačnou hodnotu kulturních statků - popíše kulturní život své obce, rodiny - uvede příklady důležitých kulturních institucí, sdělí, které z nich pracují v okolí - vysvětlí základní principy evropských uměleckých slohů, demonstruje je na příkladech 	Kultura: umění, vzdělanost, zábava, chování Hodnota kulturních statků a památek Kulturní instituce Umělecké slohy Stavební prvky a inventář chrámů		

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních funkcích nejčastějších historických staveb, jejich částí a vybavení - objasní nebezpečí působení masové kultury na člověka 	<p>Pomocné vědy historické: heraldika</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví - představí výhody i nebezpečí vyplývající z bohatství - vysvětlí podstatu dobročinnosti, uvede její různé formy, názvy organizací a akcí, podá příklady potřebných lidí ve společnosti - uvede druhy rozpočtu, jejich smysl, příjmy a výdaje, - orientuje se v problematice bank a bankovních služeb- aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění pro investování a pro získávání prostředků 	<p>Stát a hospodářství Různé formy bohatství: hmotné a duševní, ekonomické, přírodní a kulturní Majetek a vlastnictví: výhody a úskalí movitosti Charita Druhy rozpočtu</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí pojem stát, odliší jej od pojmů podobných, například země, vlast, obrana státu - zdůvodní význam symbolů suverenity státu - rozliší rysy režimů demokratických od autokratických, vymezí pojem republika a monarchie - popíše základní principy demokratického řízení státu, vysvětlí význam základních státoprávních pojmů - objasní rozdíly v činnosti výkonných, zákonodárných, soudních a správních orgánů - objasní význam a pravidla voleb, uvede příklady nejdůležitějších politických stran s jejich programy, vyjádří význam komunálních voleb pro obec - popíše význam a strukturu Ústavy ČR - kriticky přistupuje k mediálním informacím - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<p>Stát a právo Česká státnost, státní symboly Druhy států Principy parlamentní demokracie Rozdělení státní moci Ústava</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam dodržování lidských práv - zdůvodní sociální nerovnost lidí - objasní význam úpravy lidských práv v dokumentech - uvede základní práva dítěte a základní lidská práva - pojmenuje nejdůležitější organizace zabývající se ochranou lidských práv - uvede příklady nejčastějšího ohrožování lidských práv a svobod - popíše příklady možných způsobů domáhání se lidských práv 	<p>Rovnost a nerovnost lidí Ochrana lidských práv: dokumenty, organizace Úmluva o právech dítěte Všeobecná deklarace lidských práv</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu 			
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí mnohostranný užitek plynoucí z šetrně spravované krajiny - rozliší pojmy krajina a příroda - uvědomuje si složitost budování lidských sídel, nutnost účelného, estetického a zdravého propojení četných oblastí 	Mezinárodní vztahy, globální výchova Přírodní bohatství, význam krajiny: ekonomika, estetika, zábava a sport, zdraví a odpočinek Urbanismus, městská krajina		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět: Výchova k občanství****Ročník: 8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady nejčastějších porušování základních lidských práv a svobod, zamyslí se nad jejich příčinami a možnými důsledky, naznačí způsoby jejich potírání - uvede nejdůležitější národnostní menšiny v ČR - odlišuje šikanu od ostatních agresivních projevů, vysvětlí její předpoklady a příčiny, představí možná řešení - objasní důležitost role kolektivu v případech šikany 	Člověk ve společnosti tolerance a nesnášenlivost, současné podoby rasismu: etnické menšiny, příčiny xenofobie šikana: prostředí, příčiny, role kolektivu	VDO-Občan, občanská společnost a stát EV-Ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV-Fungování a vliv médií ve společnosti Př – biologie člověka D – státní útvary	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje známky tělesné, duševní, citové a sociální proměny člověka v hlavních etapách života - rozlišuje kladné a záporné vlivy vrstevnických skupin - rozpozná možné následky nesprávné osobní volby pro vlastní život - na příkladech popíše, jak se ve vzájemných vztazích odráží ohled k postojům a potřebám druhého člověka 	Člověk jako jedinec sociální vývoj: změny ve vztahu k rodičům a vrstevníkům v období dospívání hledání přátelství a partnerství		Videoprojekce k tématu-Volba povolání Návštěva Pracovního úřadu v Berouně Sledování odpovídajících rubrik v tisku

<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní důležitost jednání na základě mravních hodnot a význam mravní odpovědnosti - sexuální dospívání a reprodukční zdraví problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt - rozliší příklady morálního a nemorálního jednání - na příkladech ze života objasní úlohu svědomí - odliší mravní a právní normu - stručně charakterizuje základní psychické vlastnosti a procesy - na příkladech ukáže odlišnost lidského prožívání důležitých životních situací - vnímá rozdíl mezi citovou odolností a cynismem - zdůvodní význam vůle při překonávání překážek - popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek - vyloží, které okolnosti a podmínky jsou rozhodující pro volbu vhodné profese - vysvětlí, co všechno by měl uchazeč o zaměstnání vědět, jak by si měl ve styku s potencionálním zaměstnavatelem počínat a chovat se 	<p>charakter: morálka, mravní hodnoty, svědomí, změny charakteru v období dospívání</p> <p>sexuální dospívání a reprodukční zdraví , poruchy pohlavní identity, prevence rizikového chování</p> <p>psychické vlastnosti a procesy: temperament, emoce, myšlení, vnímání, fantazie, paměť, schopnosti, vůle</p> <p>výchova a sebevýchova: sebezpozorování, sebezpoznávání, sebehodnocení, sebeláska</p> <p>sebezpoznání jako východisko k volbě povolání: přání, zájmy, vlastnosti, schopnosti</p> <p>první kontakty se zaměstnavatelem: konkurz, pohovor, telefonování, dopis, životopis</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní způsoby získávání profesních informací - uvede důležité pracovní úřady v okolí bydliště a vysvětlí, jaké problémy pomáhají řešit - popíše pozitivní možnosti nezaměstnaných osob - objasní vliv dodržování pracovní kázně na kvalitu práce a její ohodnocení - uvede základní povinnosti a práva zaměstnanců, představí způsoby získávání informací o pracovněprávních vztazích 	<p>Stát a hospodářství</p> <p>informační zdroje k volbě povolání: instituce, tisk, internet, akce</p> <p>péče státu o zaměstnanost</p> <p>pracovní poměr, pracovní proces, zákoník práce, odměňování</p>		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - vysvětlí, za jakých podmínek může člověk uzavřít manželství - uvede možné důsledky předčasně založené rodiny - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - uvede, jaká práva mohou rodiče uplatňovat vůči sobě navzájem a jaké povinnosti mají ke svým dětem, popíše základní práva a povinnosti nezletilých v rodině - objasní význam mravní a právní ochrany dítěte v případě rozvodu rodičů - vysvětlí význam náhradní rodičovské péče pro děti vyrůstající mimo vlastní rodinu - uvede příklady činnosti předmanželských a manželských poraden 	<p>Člověk ve společnosti manželství předčasná manželství, poradny rodiče a děti rozvod náhradní výchova dětí cesty přenosu nákaz a jejich prevence Základy první pomoci</p>	<p>OSV-Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygienu; Sociální rozvoj; Morální rozvoj VDO-Občan, občanská společnost a stát EV-Ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV-Fungování a vliv médií ve společnosti MKV-Lidské vztahy; princip sociálního smíru a solidarity D- vývoj státu v dějinách Pc- trh práce</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - jak funguje trh zboží a trh práce, rozlišuje pojmy nabídka a poptávka - vede příklady významných výrobních a nevýrobních odvětví národního hospodářství - objasní význam daní - zdůvodní význam finanční podpory pro činnost institucí zabývajících se sociální péčí 	<p>Stát a hospodářství tržní hospodářství podnikání hospodářská politika státu, státní rozpočet tvorba ceny, inflace sociální politika státu</p>		aktuální sociální dávky

	<p>hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní</p> <p>banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem právní stát a význam právní úpravy různých oblastí společenského života - vysvětlí význam dodržování právních norem a objasní možné důsledky jejich nedodržování, uvede příklady nejzávažnějších protispoločenských jevů - uvede, za jakých okolností vzniká způsobilost člověka k právním úkonům - rozlišuje, ve kterých oblastech společenského života se uplatňuje právo občanské, pracovní, rodinné, trestní, ústavní - rozlišuje přestupek od trestného činu - objasní význam a úkoly soudů, prokuratury, advokacie, notářství - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít 	<p>Stát a právo</p> <p>právní vztahy</p> <p>právní řád</p> <p>právní ochrana</p> <p>trestní právo</p> <p>-</p>		<p>zákony na internetu</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 			
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti - uvede základní práva a povinnosti občanů - uvede dokumenty obsahující informace o občanskoprávních vztazích - vysvětlí význam dodržování pravidel občanského soužití, rozlišuje případy jejich porušování - rozlišuje účel vybraných typů smluv - vysvětlí význam různých druhů pojištění a sociálního zabezpečení 	<p>Občanství, občanské právo, občanský zákoník pojištění zdravotní a sociální péče</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - představí ekonomické, politické a kulturní sbližování světa v procesu globalizace, nastíní jeho přínosy i rizika - charakterizuje nejzávažnější planetární problémy současnosti a způsoby jejich řešení - rozlišuje, které projevy konzumního chování jednotlivce lze považovat za nevhodné 	<p>Mezinárodní vztahy, globální výchova Domov, Země, globalizace globální společenské problémy konzumní společnost Ochrana člověka za mimořádných událostí</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - ochrana člověka za mimořádných událostí –základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí 			
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady činnosti významných mezinárodních společenství - objasní význam společného řešení nastalých problémů, uvede významné formy zapojení ČR do mezinárodních iniciativ - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - na příkladech ze současnosti popíše funkci OSN a NATO při zajišťování kolektivní bezpečnosti - vysvětlí proces sjednocování Evropy, představí základní instituce Evropské unie a jejich funkci - charakterizuje postavení ČR v Evropské unii, vyloží výhody i nevýhody našeho členství v ní - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru - 	<p>Mezinárodní společenství potřeba spolupráce Evropská unie mezinárodní spolupráce ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení</p>		<p>Materiály k EU</p>

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 2 hodiny týdně. Vyučovací předmět je posílen 1 disponibilní hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování

Žáci jsou poučeni o dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů.

Předmět Fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti:

- Člověk a příroda:
- Chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- Přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor
- Zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (VMEGS)

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení:*

Učitel vede žáky:

  - k vyhledávání, třídění a propojování informací
  - k používání odborné terminologie
  - k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
  - k nalézání souvislostí mezi získanými daty
- *Kompetence k řešení problémů*
  - učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat
- *Kompetence komunikativní*
  - práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
  - učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- *Kompetence sociální a personální*
  - využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
  - učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
  - učitel vede žáky k ochotě pomoci
- *Kompetence občanské*
  - učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
  - učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)
- *Kompetence pracovní*
  - učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- *Kompetence digitální*
  - učitel vede žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
  - učitel vede žáky k využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
  - žáci jsou vedeni k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Fyzika****Ročník: 6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné, plynné - nalezne společné a rozdílné vlastnosti kapalin, plynů a pevných látek - uvede příklady využití vlastností látek - popíše alespoň jeden jev, kterým se nepřímo přesvědčujeme, že částice, z nich jsou složeny látky, jsou neustále v neuspořádaném pohybu - vysvětlí některé rozdílné vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek pomocí rozdílu v jejich částicové stavbě - změří délku předmětu vhodně zvoleným měřidlem, objem tělesa odměrným válcem a hmotnost tělesa na vahách - vzájemně převádí běžně používané jednotky téže veličiny - určí hustotu látky měřením hmotnosti a objemu tělesa, a výpočtem pomocí vztahu $\rho = m:V$ - zjistí hustotu látky tabulkách - vypočte hmotnost tělesa z jeho objemu a hustoty látky, ze které je těleso - odhadne a změří dobu trvání děje - převádí údaje o čase v různých jednotkách - uvede příklad změny délky nebo objemu tělesa při změně teploty - vysvětlí princip měření teploty teploměrem - určí rozdíl teplot naměřených hodnot <p>změří změny teploty (kapaliny, vzduchu) s časem a zaznamenává je tabulkou a grafem</p>	<p>Vlastnosti látek a těles</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělesa a látky - vlastnosti pevných, plyných, kapalných látek - částicová stavba látek <p>Měření fyzikálních veličin</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření délky - měření objemu - měření hmotnosti - hustota - měření času - měření teploty 	<p>ČSV – provádí jednoduché pokusy, u známých látek určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti</p> <p>Z- příliv a odliv</p> <p>EV – koloběh vody v přírodě</p> <p> </p> <p>D – historie měření fyzikálních veličin</p> <p>ČSP – výroba modelů hodin</p> <p>M – tabulkou nebo grafem vyjádří funkční vztah</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - změří sílu např. tahovou sílu ruky, nebo gravitační sílu země - v konkrétné situaci rozhodne, která dvě tělesa na sebe vzájemně působí silou, a jaký je účinek vzájemného působení - změří velikost síly siloměrem - znázorní sílu graficky - určí gravitační sílu jakou Země působí na tělesa určité hmotnosti - prokáže experimentem účinky gravitačního pole - určí výslednici sil působící v jedné přímce - rozhodne, zda dvě síly jsou v rovnováze - graficky určí výslednici dvou různých sil - odhadne polohu těžiště - experimentem určí těžiště, např. desky, tyče - rozhodne, zda je těleso v poloze stabilní nebo nestabilní - v jednoduchých případech kvalitativně předpoví, jaký bude pohyb tělesa nebo jeho změna, když zná sílu nebo výslednici sil, které na těleso působí - zdůvodní, proč je v konkrétní situaci těleso v klidu nebo v pohybu rovnoměrném, přímočarém a určí síly působící na těleso, které jsou při tom v rovnováze - na příkladech ukáže, že silové působení těles je vždy vzájemné, že síly akce a reakce vznikají a zanikají současně, mají stejnou velikost a působí na různá tělesa - posuvné účinky síly na těleso vědomě spojuje vždy se změnou rychlosti pohybu tohoto tělesa - rozhodne, zda je páka otáčivá kolem pevné osy v rovnovážné poloze - experimentem nebo výpočtem určí sílu nebo rameno síly tak, aby se páka dostala do rovnovážné polohy - uvede příklady užití páky v praxi - objasní výhodnost použití páky v daném případě - určí podmínku rovnováhy na kladce pevné a volné - uvede příklady využití kladek v praxi a ukáže jejich výhody 	<p>Síla a skládání sil</p> <ul style="list-style-type: none"> - síla, gravitační síla - vzájemné působení těles - síla a její měření - - gravitační síla - - gravitační pole - - znázornění síly - - skládání sil stejného a opačného směru - - rovnováha sil - - skládání různoběžných sil <p>Posuvné účinky síly a pohybové zákony</p> <ul style="list-style-type: none"> - posuvné účinky síly na těleso a jejich souvislost s velikostí působící síly a hmotností tělesa - zákon setrvačnosti - zákon vzájemného působení těles <p>Otáčivé účinky síly</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnováha sil na páce - moment síly - užití páky <p>Deformační účinky síly</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlaková síla - tlak 	<p>ČSV – měří sílu siloměrem</p> <p>Tv – poznává význam změny polohy těžiště při sportech</p>	
---	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - předpoví jak se změní deformační účinky síly při změně velikosti síly nebo obsahu plochy na kterou působí - porovná tlaky vyvolané různými silami - určí tlak vyvolaný silou působící kolmo na určitou plochu - v jednoduchém případě změří třecí sílu - porovná třecí síly působící mezi tělesy při různé tlakové síle, drsnosti ploch nebo obsahu stykových ploch - uvede příklady působení klidové třecí síly - objasní působení klidové třecí síly při chůzi člověka nebo při jízdě auta - rozhodne, zda v dané situaci, je tření užitečné nebo škodlivé a navrhne vhodný způsob jeho zmenšení nebo zvětšení 	<p>Tření</p> <ul style="list-style-type: none"> - třecí síla - měření třecí síly - třecí síly v praxi 		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá v porozumění při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problému a úloh - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice 	<p>Pohyb tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - klid a pohyb tělesa - popis pohybu - druhy pohybu - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný - rychlost rovnoměrného pohybu - dráha rovnoměrného pohybu - průměrná rychlost - <p>Světelné jevy</p>	<p>M – řeší úlohy na pohyb těles</p> <p>Tv – změří průměrnou rychlost v běhu spolužáka, sleduje světové rekordy v různých odvětvích sportu</p> <p>I– učí se vyhledávat optimální spojení dopravními prostředky, orientuje se v jízdních řádech</p>	

<p>- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů a předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdroje světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - přímočaré šíření světla - měsíční fáze - stín - zatmění Měsíce a Slunce - zákon odrazu světla - zobrazení rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem - lom světla - rozklad světla optickým hranolem - barva těles <p>Mechanické vlastnosti kapalin</p> <ul style="list-style-type: none"> - přenos tlaku v kapalině - hydraulická zařízení - hydraulický tlak - vztlaková síla - Archimédův zákon - potápění, plování, vznášení se těles v kapalině <p>Mechanické vlastnosti plynů Atmosférický tlak a jeho měření</p>	<p>Vv – využití stínů a barev ve výtvarném projevu a v uměleckých dílech</p> <p>D – historie vzniku fotografie</p> <p>Př – přizpůsobení vodních živočichů životu v hloubce potápění lidí a jejich výbava krevní tlak a jeho měření</p>	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Fyzika****Ročník: 8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností - sestaví správně podle schéma elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - Sestaví správně podle schematu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí. 	<p>Práce, Výkon</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce - - výkon - účinnost <p>Pohybová a polohová energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - polohová energie - přeměna polohové a pohybové energie <p>Elektrický náboj, Elektrické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrování těles třením - elektrický náboj - vodič a izolant v elektrickém poli - siločáry elektrického pole <p>Elektrický obvod</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický proud - vodiče el. proudu, elektrické izolanty - tepelné účinky el. proudu - magnetické pole elektrického proudu - rozvětvený el. obvod - bezpečné chování s elektrickými přístroji a zařízeními 	<p>D-využití jednoduchých strojů k usnadnění práce dříve a dnes Tv- příklady konání práce v různých sportech M- úprava rovnic s písmeny</p> <p>EV- využívá energie, zná způsoby šetření energií</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - elektrický proud v kovech a vodných roztocích solí a kyselin - měření el. proudu - měření el. napětí - zdroje el. napětí - Ohmův zákon - Elektrický odpor - Závislost odporu na vlastnostech vodiče 		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<p>Vnitřní energie, Teplo</p> <ul style="list-style-type: none"> - částicové složení látek - vnitřní energie - změna vnitř. Energie konáním práce - vnitřní energie tepelnou výměnou - teplo - měrná tepelná kapacita látky - určení tepla přijatého nebo odevzdaného - tepelná výměna prouděním - tepelné záření 	<p>ČSV - sleduje a zapisuje změny teploty</p> <p>Tv - volí vhodné oblečení podle ročního období, podle účelu</p> <p>M - úprava rovnic s písmeny I - vyhledává informace o aktuálních možnostech zlepšení tepelné izolace domů nebo o využití energie slunečního záření k vytápění</p> <p>ČSV- skupenství vody pevné, kapalné, plynné</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností - očekávané výstupy ze všech tematických celků	<ul style="list-style-type: none"> - využití energie slunečního záření <p>Změny skupenství látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - tání a tuhnutí - vypařování - var - kapalnění - pístové spalovací motory <p>Počasí kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - meteorologie - atmosféra Země - základní meteorologické jevy a jejich měření - problémy znečišťování atmosféry <p>Zvukové jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje zvuku - šíření zvuku prostředím - rychlost šíření zvuku - výška tónu - ucho jako přijímač zvuku - rezonance, barva tónu - odraz zvuku, ozvěna - ochrana před nadměrným hlukem <p>Země a vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sluneční soustava - Naše Galaxie - kosmonautika	<ul style="list-style-type: none"> - oběh vody v přírodě <p>M- čte údaje z grafu, sestrojí graf</p> <p>EV- způsoby ochrany před hlukovým znečištěním</p> <p>D - vývoj kosmologických představ ČSV - Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru, dělení času a střídání ročních období</p>	
---	---	---	--

5.6.2 Chemie

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s matematikou (např. Zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, Přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, Fyzika – vlastnosti látek, Matematika – chemické výpočty).

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení:*

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

- *Kompetence k řešení problémů:*

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

- *Kompetence komunikativní:*

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

- *Kompetence sociální a personální:*

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

- *Kompetence občanská:*

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

- *Kompetence pracovní:*

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

- *Kompetence digitální:*

Učitel:

- vede žáky ke kritické práci s informacemi, k využívání digitálních technologií při pozorování chemických pokusů
- vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení
- seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vede žáky, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Chemie****Ročník: 8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace) - rozliší fyzikální a chemický děj - určí společné a rozdílné vlastnosti látek 	Látky, jejich vlastnosti (hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek), skupenství, chemické děje	F –6. ročník	Ukázky, fotografie, videoprojekce
<ul style="list-style-type: none"> - zná zásady bezpečné práce - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - na základě piktogramů posoudí nebezpečnost - dovede poskytnout 1. pomoc - zná telefonní číslo záchranné služby, umí přivolat pomoc - objasní nejefektivní jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek 	Bezpečnost práce v laboratoři i běžném životě, pozorování pokus Nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	OSV – zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje směsi a chemické látky - vysvětlí pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený - popíše vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlost rozpouštění - zná příklady z praxe - vypočítá hmotnostní zlomek složek směsi a %koncentraci, připraví prakticky roztok daného složení 	Směsi různorodé a stejnorodé roztoky, složení roztoků, nasycený a nenasycený roztok		

<ul style="list-style-type: none"> - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi 	<p>Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)</p>	<p>EV – likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší různé druhy a význam vod podle užití, výskytu a znečištění - uvede hygienické požadavky na pitnou vodu - uvede hlavní znečišťovatele pitné vody, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění 	<p>Voda – destilovaná, pitná, odpadní Výroba pitné vody Čistota vody</p>	<p>EV – význam vody a vzduchu jako základní podmínky života MDV – kritický přístup k inf. z médií k probl. čistoty vody a vzduchu EGS – čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva dotace EU na projekty ochrany a čištění vody a ovzduší význam trop. deštných pralesů a zeleně obecně význam korálů a planktonu OSV – osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede procentový obsah hlavních složek vzduchu - vysvětlí význam vzduchu jako průmyslové suroviny - uvede hlavní znečišťovatele vzduchu, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění - vysvětlí vznik a význam inverze a smogu 	<p>Vzduch – složení Čistota ovzduší Ozónová vrstva</p>	<p>MDV – kritický přístup k informacím z médií k problematice. čistoty vody a vzduchu EGS – čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva dotace EU na projekty ochrany a čištění vody a ovzduší OSV – osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech, vysvětlí pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo, hmotnostní číslo - zná vztahy mezi počty protonů, elektronů a neutronů v atomu - s PSP umí nakreslit schéma atomu - umí odvodit vznik kationtů a aniontů z atomu 	<p>Atom, molekula, ionty</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - zná české názvy a značky prvků H, Li, Na, K, Be, Mg, Ca, a, Ra, V, Cr, Mo, W, Mn, Fe, Os, Co, Ni, Pt, Cu, Ag, Au, Zn, Cd, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, P, As, Sb, O, S, F, Cl, Br, I, He, Ne, Ar 	Chemické prvky – názvy, značky, vlastnosti	OSV – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a živ. prostředí EV – nebezpečí poškození životního prostředí některými prvky a jejich slouč. (těžké kovy, baterie z mobilních tel., součástky PC v odpadu apod.) EGS – znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva	
<ul style="list-style-type: none"> - pomocí PSP umí přiřadit protonové číslo prvku a naopak - orientuje se v uspořádání prvků v PSP - zařadí prvek do skupiny a periody PSP - vyhledá prvek podle skupiny a periody PSP - vysvětlí periodický zákon - rozpozná vybrané kovy, nekovy 	Periodická soustava prvků (PSP) – skupiny a periody, protonové číslo		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny, pojmy užívá ve správných souvislostech - určí počet atomů ve vzorci 	Chemické sloučeniny		
<ul style="list-style-type: none"> - zná pojem elektronegativita - vyhledá elektronegativitu prvku v PSP - určí charakter chemické vazby podle elektronegativity 	Chemická vazba		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam symbolů v chemické rovnici - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí - zapíše slovně popsany chemický děj chemickou rovnicí - zapíše jednoduché rovnice (hoření C, S apod.) 	Chemické reakce – klasifikace, slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí Chemie a elektřina		
<ul style="list-style-type: none"> - zformuluje zákon zachování hmotnosti - opraví špatně vyčíslenou rovnici 	Zákon zachování hmotnosti Látkové množství		

<ul style="list-style-type: none"> - vyčíslí jednoduchou rovnici 	Molární hmotnost		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem halogenid - vysvětlí pravidla názvosloví halogenidů - vytvoří vzorec z názvu a naopak - popíše význam a užití NaCl 	<p>Jednoduché anorganické sloučeniny</p> <p>Halogenidy – názvosloví, vlastnosti, použití, vliv na životní prostředí</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem oxid - vysvětlí pravidla názvosloví oxidů - vytvoří vzorec z názvu a naopak - popíše význam a užití CO, CO₂, SO₂, SO₃, NO, NO₂, CaO - 	Oxidy – názvosloví, vlastnosti, použití, vliv na životní prostředí		
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na stupnici pH - zná rozmezí pH kyselin a zásad - vysvětlí pojem pH indikátor - změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - popíše barevné přechody lakmusu, fenolftaleinu a univ. indikátoru - vysvětlí vznik kyselých dešťů a vliv v přírodě - 	Kyselost a zásaditost roztoků, pH	EV – vliv pH na život ve vodě (mrtvá jezera v Kanadě, řeky u nás)	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem kyselina - vysvětlí pravidla názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých - vytvoří vzorec z názvu a naopak - zná vzorec, vlastnosti, význam a užití HCl, H₂SO₄, HNO₃ - vysvětlí zásady bezpečné práce s kyselinami - popíše postup ředění H₂SO₄ konc. - popíše postup poskytnutí první pomoci při poleptání 	Kyseliny – názvosloví, vlastnosti, použití, vliv na životní prostředí	OSV – osobní zodpovědnost při práci se žíravými kyselinami a hydroxidy, poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému EV – nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů	

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem hydroxid (zásada) - vysvětlí pravidla názvosloví hydroxidů - vytvoří vzorec z názvu a naopak - zná vzorec, vlastnosti, význam a užití NaOH, KOH, NH₄OH, Ca(OH)₂ - vysvětlí zásady bezpečné práce s hydroxidy - popíše postup poskytnutí první pomoci při poleptání 	Hydroxidy – názvosloví, vlastnosti, použití, vliv na životní prostředí		
<ul style="list-style-type: none"> - pozná reaktanty a produkty neutralizace (obecně) - ze zadání konkrétních reaktantů určí názvy a vzorce produktů - uvede příklady užití neutralizace v praxi 	Neutralizace		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem sůl - vysvětlí pravidla názvosloví solí - vytvoří vzorec z názvu a naopak - popíše vybrané metody přípravy solí - uvede příklady použití solí z praxe - hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápenec - popíše chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna - vysvětlí princip tvrdnutí malty 	Soli – názvosloví, vlastnosti, použití, vliv na životní prostředí	OSV – osobní zodpovědnost při užívání chem. látek (hnojiva apod.) EV – nebezpečí nadměrného hnojení um. hnojivy (stav plodin, ohrožení zdrojů pitné vody, poškození půdy apod.)	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Chemie****Ročník: 9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy oxidace, redukce, redox reakce - určí oxidační číslo prvku ve sloučenině - pozná redox. reakci - popíše princip výroby surového železa a oceli - vysvětlí princip koroze a způsob ochrany kovů před korozi - vysvětlí děje na elektrodách při elektrolýze NaCl - popíše princip galvanického článku - uvede příklady užití elektrolýzy v praxi - uvede příklady užití galv. článku v praxi - 	Redoxní reakce	EV – význam sběru starého železa a ost. kovů jako prům. suroviny, hosp. ztráty způsobené korozi Fe	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí - iřídí paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a zná příklady z praxe - vysvětlí rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie - popíše pravidla bezpečnosti práce s topnými plyny - umí poskytnout první pomoc při popáleninách - popíše způsoby hašení požáru, typy a užití hasicích přístrojů - uvede vliv produktů spalování na životní prostředí - vysvětlí význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhlí 	Energie	<p>OSV – vlastní zodpovědnost za bezp. práci s topnými plyny a palivy</p> <p>EV – CO₂, CH₄ jako skleníkové plyny, SO₂ jako vedl. produkt spalování uhlí – kyselá dešť</p> <p>význam obnovitelných zdrojů energie</p> <p>MV – nebezpečí zneužití přírodního bohatství zemí 3. světa</p> <p>Z - těžba ropy, uhlí, plynu</p> <p>EGS – záv. sv. hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžebních, dopravních a zpracovatelských provozů ropy a plynu před teror. útoky</p>	

		EV – nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy MDV – inf. o haváriích tankerů	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku - rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený - popíše obecné vlastnosti uhlovodíků - vyjmenuje homologickou řadu uhlovodíků C1 -C10 - zná pojmy alkan, alken, alkin, aren - napíše molekulové, racionální a strukturní vzorce C1 -C10 - sestaví model uhlovodíků C1 -C10 - zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb - zná vzorec, význam, užití metanu, etanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu - popíše pravidla bezpečnosti práce s org. rozpouštědly 	Uhlovodíky	OSV – osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky (zemní plyn, acetylen, benzen atd.)	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek - odvodí obecný vzorec derivátů uhlovodíků - zařadí derivát podle charakteristické skupiny 	Deriváty uhlovodíků	OSV – osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpouštědla, ředidla, barvy)	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše význam freonů - popíše vlastnosti a užití teflonu 	Halogenderiváty uhlovodíků		
<ul style="list-style-type: none"> - zná vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu - vysvětlí pojem vícesytný alkohol - vysvětlí rozdíl líh (etanol) - denaturovaný líh - vysvětlí podstatu alkoholového kvašení - popíše princip výroby destilátů - popíše důsledky působení metanolu a etanolu na člověka 	Alkoholy, fenoly	OSV – poškození zdraví užíváním alkohol. nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu VDO – zákony o výrobě, prodeji a užívání alkohol. nápojů MDV – výsledky průzkumu KHS o užívání alkohol. nápoj nezletilými, vlastní anketa ve třídě	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vzorec, význam, užití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu - popíše karcinogenní účinky formaldehydu a acetonu - vysvětlí pravidla bezpečné práce 	Karbonylové sloučeniny	OSV – osobní zodpovědnost při práci s acetonem (karcin. látka) EV – nakládání se zbytky org. rozp., acetonu aj.	

<ul style="list-style-type: none"> - napíše vzorec, význam, užití kys. mravenčí, kys. octové - vysvětlí pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny - zapíše obecné schéma neutralizace karb. kyseliny a obecné schéma esterifikace - rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny 	Karboxylové kyseliny		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy monomer, polymer, makromolekula 	Makromolekulární chemie		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rovnici a podmínky fotosyntézy - vysvětlí rozdělení sacharidů (mono-, oligo-, poly-) - popíše obecné vlastnosti mono- a polysacharidů - zařadí glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, popíše jejich výskyt a význam - popíše podstatu diabetes - provede důkaz glukózy a škrobu 	Přírodní sloučeniny Sacharidy	Př - zelené rostliny Z - pěstování cukrovky a cukrové třtiny, bavlníku OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu, nadměrný příjem cukru	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší tuky podle původu, zná příklady z praxe - rozliší tuky a oleje, zná příklady z praxe - zná schéma rovnice vzniku tuků - popíše zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu - popíše princip a význam ztužování tuků - vysvětlí princip zmýdelnění - vysvětlí rozdíl v užitných vlastnostech mýdel a saponátů a vliv na životní prostředí 	Tuky	OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu – nadměrný příjem tuků, cholesterol EV – znečištění odpadní vody saponáty VMEGS – znečištění odpadních vod saponáty jako globální problém lidstva	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam - popíše princip trávení bílkovin a princip jejich vzniku v organismu - vysvětlí význam DNA, RNA - popíše faktory poškozující bílkoviny - vyjmenuje některé z funkcí bílkovin - popíše význam enzymů, hormonů, vitamínů A, B, C, D, E - vyjmenuje zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě - vysvětlí zásady zdravé výživy 	Bílkoviny	OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu MV – inf. o nových poznacích a výzkumu dědičnosti	

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska užitečných vlastností a vlivu na životní prostředí - popíše rozdělení plastů podle vlastností - vysvětlí běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS), jejich vlastnosti a užití - vysvětlí význam recyklace plastů 	Plasty a umělá textilní vlákna	<p>EV – plasty v odpadech, význam recyklace</p> <p>VMEGS – plasty jako globální problém lidstva</p> <p>VDO – zákony a předpisy o odpadech, recyklaci plastů</p> <p>OSV – osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje významné chemické závody v ČR - vysvětlí pravidla bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti - lepidla, barvy, laky, čisticí prostředky, ředidla atd. - vysvětlí pojmy léčiva, analgetika, antipyretika, analgetika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny - uvede příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání - popíše schéma výroby cukru, papíru, piva, skla, porcelánu a keramiky - vysvětlí význam hnojiv, rozdělení podle původu a složení - popíše názvy běžně užívaných hnojiv - uvede běžně užívané stavební materiály a pojiva 	Chemie v životě člověka	<p>OSV – osobní zodpovědnost při práci s chemickými látkami v domácnosti, zaměstnání</p>	

5.6.3 Přírodopis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku. V 6. – 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně. V 7. a 8. ročníku je výuka posílena jednou disponibilní hodinou.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie : ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Předmětem prolínají průřezová témata:

- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí (VDO)
- revoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulační jednání (OSV)
- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MV)
- evropská a globální dimenze v základech ekologie (VMEGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie

Žák:

- se učí samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- umí nalézat souvislosti

- *Kompetence k řešení problémů*

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení,

Žák:

- dochází samostatně k závěrům a vyhodnocuje získaná fakta

- *Kompetence komunikativní*

Učitel:

- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Žák:

- učí se práci ve skupině
- učí se komunikaci a je veden respektování názorů druhých

- *Kompetence sociální a personální*

Učitel:

- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Žák:

- využívá skupinového vyučování
- učí se spolupráci při řešení problémů

- *Kompetence občanské*

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Žák:

- se učí základům poskytnutí pomoci, dodržuje bezpečnost a hygienu práce

- *Kompetence pracovní*

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami

Žák:

- se učí práci samostatně organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

- *Kompetence digitální*

Učitel:

- vede žáky ke kritické práci s informacemi, k využívání digitálních technologií při pozorování chemických pokusů
- vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení
- seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vede žáky k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů

Žák:

- žáci se učí spolupráci, komunikaci a sdílení informací s důrazem na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy - uvede příklady rozmanitosti přírody - popíše buňku, popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií, objasní funkci základních organel - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát - vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů - rozliší základní projevy a podmínky života, uvede jejich význam, orientuje se v daném přehledu vývoje organismu - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - vysvětlí rozdíl mezi bakterií a virem, uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka, na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent - popíše nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci, zná význam řas a vybrané zástupce - popíše jednotlivé části hub 	<p>Rozmanitost přírody Uspořádání živého světa Vznik a vývoj života, názory na vznik života</p> <p>Buňka rostlinná a živočišná Základní struktura života – buňky, pletiva, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy</p> <p>Nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost</p> <p>Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení Význam a zásady třídění organismů Viry a bakterie – výskyt, význam, praktické využití</p>	<p>EV - rozmanitosti přírody, význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise potravní řetězec, zachování rovnováhy</p> <p>VMEGS - pandemie nemocí, očkování, problémy 3.světa</p> <p>Ch8-oxidace</p> <p>Vv – kresba lastur, ulit</p>	<p>Vycházky do přírody</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou - rozpozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi, porovná je podle charakteristických znaků - vysvětlí způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - pozná lišejník zeměpisný a objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků , - vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů, porovná stavbu těla , rozlišuje vnitřní a vnější parazity - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - podle charakteristických znaků rozliší plže, mlže, hlavonožce - vysvětlí vývojové zdokonalení stavby těla - rozliší vodní a suchozemské druhy - pozná vybrané zástupce (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie) - zná jejich význam a postavení v přírodě - popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - vysvětlí význam žížaly v přírodě - popíše vnější i vnitřní stavbu těla členovců - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu, rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu 	<p>Jednobuněčné organismy: - rostliny houby živočichové</p> <p>Mnohobuněčné organismy: nižší rostliny</p> <p>houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy</p> <p>houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoci při otravě houbami</p> <p>lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam</p> <p>nižší živočichové (bezobratlí) žahavci ploštěnci hlísti</p> <p>měkkýši kroužkovci členovci pavoukovci korýši, hmyz</p>		
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Přírodopis****Ročník: 7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam a zásady třídění organismů - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů - rozdělí zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí pozná vybrané zástupce ryb rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka - pozná vybrané zástupce obojživelníků - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí - pozná vybrané zástupce plazů - seznámí se s exotickými druhy plazů a možnostmi jejich chovu v teráriích - zná význam plazů v potravním řetězci - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.) - přizpůsobení prostředí - zná zástupce tažných a přezimujících ptáků - vysvětlí vývoj rostlin - dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - zná příklady výtrusných rostlin - vybrané zástupce rozlišuje na mechrostry a kaprad'orostry 	<p>Třídění organismů Strunatci: podkmen obratlovci třídy – kruhoústí</p> <p>ryby</p> <p>obojživelníci</p> <p>plazi</p> <p>ptáci</p> <p>Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš Vyšší rostliny Rostliny výtrusné Mechrostry</p>	<p>EV - zamořené vodní plochy, ekologické havárie VMEGS - mezinárodní smlouvy o rybolovu D – rybníkářství v Čechách Z – cesty ptáků Ch – insekticidy</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - popíše příklady a využití kulturních plodin 	<p>Kaprad'orosty - plavuně, přesličky, kapradiny Nahosemenné rostliny</p> <p>Stavba rostlinného těla, význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování Krytosemenné rostliny Význam rostlin a jejich ochrana</p>		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztrídí vybrané zástupce - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) - pozná vybrané zástupce 	<p>Savci</p>	<p>MKV - rasy, národnostní menšiny</p> <p>VDO - tolerance k odlišnostem</p> <p>D - vývoj člověka</p> <p>Tv - význam posilování, udržování kondice</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému - zařadí člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu - vysvětlí vývoj člověka - popíše lidské rasy a jejich charakteristické znaky - vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - popíše stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla - vysvětlí význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb - pojmenuje základní kosti a svaly - vysvětlí, jak tělo získává energii - popíše části tráv. soustavy a zná jejich funkci - popíše příčiny nemocí tráv. soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - popíše části dých. soust. - vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži - popíše příčiny nemocí dých. s., prevence, zásady první pomoci - popíše složení krve a funkci jednotlivých částí krve - vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy - popíše příčiny nemocí oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci - popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy - popíše příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci - popíše význam a stavbu kůže - popíše příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci - 	<p>Vývoj člověka</p> <p>Buňky, tkáně, orgány</p> <p>Soustava opěrná a svalová</p> <p>Energie Trávicí soustava</p> <p>Dýchací soustava</p> <p>Tělní tekutiny Oběhová soustava</p> <p>Soustava vylučovací</p> <p>Soustava kožní</p>	<p>Ch - aerobní procesy, oxidace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu nervové soustavy - popíše činnost nervové soustavy - popíše části mozku a jejich význam - popíše příčiny nemocí nerv. s., jejich prevence a zásady první pomoci 	<p>Nervová soustava</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - popíše příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci - vyjmenuje nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu - popíše stavu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí způsob oplození - vysvětlí nebezpečí přenosu pohlavních chorob - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - popíše vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka - popíše návykové látky a jejich nebezpečí - objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu 	<p>Smyslové orgány</p> <p>Žlázy s vnitřní sekrecí</p> <p>Rozmnožování Pohlavní soustava</p> <p>Vývoj jedince Člověk a zdraví – nemoci, úrazy, prevence, epidemie Životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka</p> <p>Genetika</p>		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí teorii vzniku Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - rozliší prvky souměrnosti krystalu 	<p>Země, vznik, stavba</p> <p>Mineralogie - nerost, hornina, krystal</p>	<p>MV – přírodní katastrofy, zeměměřeni</p> <p>EV - principy udržitelného rozvoje</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - vysvětlí význam některých důležitých nerostů (rudy) - rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - popíše význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice) - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů - popíše druhy zvětrávání - popíše vlivy erozí ve svém okolí (skalní města) - porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy - rozliší hlavní půdní typy a půdní druhy - uvede význam vlivu počasí a podnebí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<p>Třídění nerostů Petrologie - horniny</p> <p>Geologické děje vnitřní Geol. děje vnější</p> <p>Pedologie – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace</p> <p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka</p> <p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p>	<p>F - terminologie, rozpustnost</p> <p>VMEGS – ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí teorii o vzniku a vývoji života na Zemi - rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů 	<p>Vznik a vývoj života na Zemi</p> <p>Éry vývoje Země – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí</p> <p>Geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty</p>		

5.6.4 Zeměpis

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6.- 9. ročníku. V 6., 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně. V 7. a 8. ročníku je výuka posílena 1 disponibilní hodinou.

Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis (geografie) v RVP ZV.

Vzdělávání v předmětu Zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- **chemie:** znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, ...
- **fyzika:** sluneční soustava, vesmír, ...
- **přírodopis:** rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, ...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- **matematika:** měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...
- **ICT:** zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- **dějepis:** kultura národů, historie států, ...

Předmětem prolínají průřezová témata:

- **VDO:** občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie, ohleduplnost a ochota pomáhat slabším (pobyt v přírodě, cestování, turistika)

- **OSV:** rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; vytváření mezilidských vztahů ve třídě, schopnost komunikace a týmové práce; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje
- **EV:** ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí, možnosti ohrožení
- **MDV:** kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu
- **EGS:** orientace na mapě světa, objevování Evropy, světa; příčiny a důsledky globálních problémů
- **MKV:** kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*

Žáci:

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

- *Kompetence komunikativní*

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

- *Kompetence k řešení problémů*

Žáci:

- jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení

- se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

- *Kompetence sociální a personální*

Žáci:

- spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

- *Kompetence občanské*

Žáci:

- respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednájí v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

- *Kompetence pracovní*

Žáci:

- jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

- *Kompetence digitální*

Žáci:

- jsou seznámeni s pravidly chování při práci s technologiemi a jsou vedeni k jejich dodržování
- jsou motivováni ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
-

Učitel vede žáky:

- k vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a k jejich dodržování
- k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak o sobě zveřejňovat a proč
- k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí, informací ...
- ke vhodnému využívání digitálních map, navigací, výukových aplikací.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Zeměpis****Ročník: 6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy - charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce - aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso - orientuje se na hvězdné obloze - rozumí pojmům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, Mléčná dráha, cizí galaxie 	<p>Planeta Země Postavení Země ve vesmíru</p>	<p>EV – základní podmínky života MDV – snímky z kosmu OSV – komunikace, naslouchání Fyzika – sluneční soustava, skupenství látek Český jazyk – Galaxie x galaxie Přírodopis – život ve vesmíru Dějepis – stáří kosmu, existence lidstva Matematika – jednotky vzdáleností, porovnávání velikosti planet</p>	<p>rozvoj představivosti a fantazie dětí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země - orientuje se v přírodě podle Slunce - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi - vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období - vysvětlí podstatu polárního dne a noci - dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi 	<p>Tvar a pohyby planety Země</p>	<p>EGS – důsledky pohybů Země pro život lidí na světě OSV – otázka vlastního názoru na tvar, pohyby Země v minulosti Matematika – porovnávání rozměrů Slunce, Měsíce, Země Fyzika – gravitační síla Země Dějepis – vývoj poznání o tvaru Země Přírodopis – roční období – změny v přírodě, život na Měsíci</p>	<p>Pro žáka v 6. ročníku je velmi těžké pochopit pohyby Země, a proto by měl být důraz kladen na názorné pomůcky</p>
<ul style="list-style-type: none"> - používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu 	<p>Glóbus Měřítka glóbu</p>	<p>EGS – model Země OSV – spolupráce při měření, výpočtech Matematika – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - používá různé druhy plánů a map (plán měst, katastrální mapa, turistická a tématická mapa), umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek - seznámí se se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách - prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky, hloubnic - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících 	<p>Různé druhy plánů a map, jejich měřítko Obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) Orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám Přepočet vzdáleností Práce s atlasem</p>	<p>MDV – zdroj informací – mapy, aktuality OSV – týmová spolupráce EGS – pohled na svět, ve kterém žiji Matematika – práce s měřítkem, převody jednotek, poměr</p>	<p>Lze zařadit zeměpisnou vycházku, kde žák určuje světové strany podle busoly, kompasu i jinými způsoby, pohybuje se v terénu podle azimutu, vytváří jednoduché náčrtky a plánky okolní krajiny K měření vzdáleností využívat i mapy, které žáci potřebují v životě - turistické mapy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě absolutní (matematickou) geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi - dokáže stanovit místní čas - rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová hranice 	<p>Poledníky Rovnoběžky Zeměpisné souřadnice Zeměpisná síť Určování absolutní (matematické) geografické polohy Určování časových pásem</p>	<p>EGS – časová pásma Matematika – polokružnice, určování času</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem krajinná sféra - orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry - rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry - objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů - posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností - s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře 	<p>Přírodní obraz Země Stavba zemského tělesa Krajinná sféra Země a její složky Pevninské a oceánské tvary zemského povrchu Význam jednotlivých přírodních složek na Zemi Jak se mění povrch Země Ovzduší (atmosféra) Podnebí, podnebné pásy</p>	<p>Přírodopis - vznik krajinných sfér, endogenní, exogenní děje, horniny a nerosty, rozmístění fauny a flóry na Zemi, rozmanitost organismů, živá složka půdy, člověk v různých životních podmínkách, ekosystémy, fotosyntéza Fyzika – teplota, tlak, hustota, změny skupenství Matematika – nadmořská výška</p>	<p>Žák by měl být dostatečně motivován k poznávání krajinné sféry naší planety, měl by pochopit potřebnost poznání přírodních podmínek pro život člověka</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je - pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště - seznámí se s rozložením vody na Zemi - porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže - popíše proces vzniku horského ledovce nad sněžnou čarou, pevninský ledovec - popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojmem mateční hornina, humus, eroze půdy - vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě - objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - vymezí geografická šířková pásma na Zemi - seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí - dokáže na příkladech charakterizovat znaky jednotlivých přírodních krajin (dešť. lesů, pralesů, savan, pouští, subtropů, stepí lesů mírného pásu, tunder a polárních oblastí) - dokáže vyvodit závislosti změny krajin se změnou nadmořské výšky 	<p>Počasí Hydrosféra Oceány a moře Ledovce Pedosféra</p>	<p>Dějepis – časová představa o pohybu kontinentů ENV – klimatické změny, ekosystémy, význam vody, kvalita ovzduší, podmínky pro život EGS – propojení složek přírodní sféry, oteplování, rozšiřování pouští OSV – zájem o okolí, rozvoj kritického myšlení, řešení problémů</p>	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Zeměpis****Ročník: 7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí 	<p>Regionální zeměpis - Amerika, Asie, Afrika, Austrálie a Oceánie, Antarktida</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzickogeografická sféra - socioekonomická sféra, regionalizace - charakteristika států 	<p>ENV – stav životního prostředí, další vývoj, ochrana, možnost změny</p> <p>VDO – prvky demokracie, forma vlády, orientace ve světě</p> <p>OSV - komunikace s jinými národy, rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení, diskuze nad problémy</p> <p>EGS – život v evropském i mezinárodním prostoru, integrace, spolupráce zemí, postavení ČR, vliv globálních problémů, cestování</p> <p>MKV – kultura a tradice, rasismus, návštěvy v zahraničních rodinách</p> <p>MDV - aktuality, zdroj informací, obrazového materiálu</p> <p>Přírodopis – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, hlad, HIV</p> <p>Dějepis – nejstarší osídlené oblasti, vznik prvních měst, vývoj</p>	<p>Ukázky, fotografie, videoprojekce</p>

		<p>urbanizace, průmyslová revoluce – významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam zemědělství v historii, význam objevných plaveb, obchod s cizími zeměmi v minulosti, rozvoj služeb, kláštery a univerzity jako centra vzdělanosti v minulosti</p> <p>Výchova k občanství – lidská práva, pokrok lidstva, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, zdravý životní styl, rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa</p> <p>Matematika – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy</p> <p>Chemie – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení výfukových plynů, katalyzátory</p> <p>Fyzika – typy elektráren, rychlost dopravních prostředků</p> <p>Pracovní činnosti – suroviny pro přípravu pokrmů</p> <p>Informatika – zdroj informací, zpracování samostatných úloh</p>	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Zeměpis****Ročník: 8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí geografickou polohu Evropy - porovná rozlohu Evropy s rozlohou ostatních světadílů - posoudí výškovou členitost povrchu - porovná podnebí v jednotlivých oblastech - vyhledá v mapách vybrané řeky a jezera - vyhledá v mapách nejhustěji a řídkce osídlené oblasti - charakterizuje fyzickogeografické a socioekonomické poměry v příslušných oblastech Evropy 	<p>Regionální zeměpis – Evropa Fyzickogeografická sféra Socioekonomická sféra Regionalizace Charakteristika států</p>	<p>EGS – objevujeme Evropu a svět ENV – vztah člověka k prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - určí absolutní geografickou polohu České republiky - vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií - porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tématických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo - zhodnotí stav životního prostředí, vymezi NP a CHKO a pochopí jejich důležitost 	<p>Česká republika: Absolutní geografická poloha (poloha v zeměpisné síti), relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky</p>	<p>ENV – stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje EGS – poloha státu na mapě světa, orientace Přírodopis – geologická stavba, ochrana přírody Matematika – porovnávání rozlohy Fyzika – atmosférické prvky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice - vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory - srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy 	<p>Rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky</p>	<p>OSV – jednání s lidmi jednotlivých národů, vlastní názor, naslouchání, , národnostní menšiny, rasismus, xenofobie EGS – vzájemné vztahy mezi národy Informatika – zdroj informací, obrazových materiálů, aktuality MKV – kultura a tradice</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá aktuální demografické údaje týkající se své obce, zpracovává je, vyhodnocuje a pokouší se o prognózu dalšího vývoje 		<p>Český jazyk – nářečí Matematika – hustota obyvatelstva. Přírodopis- vliv osídlení na krajinu Dějepis - vznik prvních měst, vývoj urbanizace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice - hospodářství České republiky charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky 	<p>Rozmístění hospodářských činností České republiky</p>	<p>ENV – vliv hospodářství na životní prostředí - těžba, průmyslové závody, doprava, cestování OSV – vytvoření názoru na stav hospodářství EGS – postavení hospodářství v rámci EU a světa, rozvoj služeb MDV – reklama Informatika – zdroj informací, aktuality, referáty Chemie – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie Dějepis – historie průmyslu Přírodopis- obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, Fyzika – typy elektráren</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<p>Hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - zjistí historii, statistické údaje vztahující se k obci - popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a jejich možné perspektivy 	<p>Místní region České republiky Zeměpisná vycházka v místní krajině</p>	<p>ENV – stav životního prostředí, krajiny VDO – život v regionu</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu - na základě pozorování a šetření v místní krajině dokáže stanovit závěry v socioekonomické sféře 		<p>EGS – postavení oblasti v rámci regionu, evropská spolupráce MDV - sběr, třídění, hodnocení hospodářských údajů, hodnocení podle jednotlivých kritérií OSV – řešení problémů místní oblasti Dějepis – historie regionu Chemie – průmysl regionu Český jazyk – významné osobnosti Matematika – práce s daty</p>	
---	--	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje základní rozdíly mezi nezávislým státem, autonomním a závislým územím - dokumentuje vývoj a rozpad koloniálních říší - vzájemně srovnává státy podle fyzicko-geografických kritérií (rozloha, geografická poloha, členitost pobřeží) a podle společensko-hospodářských kritérií (počet a původ obyvatel, hustota zalidnění, správní členění,...) - objasní pojem státní hranice a rozlišuje její pevninský, mořský a vzdušný průběh - popíše funkci hraničních přechodů a pobřežních vod 	<p>Politická mapa dnešního světa Poloha, rozloha, lidnatost států Průběh a tvar státních hranic Státní zřízení, způsob vlády Správní členění Stupeň rozvoje států světa</p>	<p>VDO - stát a právo; právní základy státu MdV- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Výchova k občanství – stát a právo: státní správa a samospráva, principy demokracie, lidská práva, státní zřízení, forma vlády,</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - uvádí rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení (republika, konstituční a absolutní monarchie) - určí charakter ústavní role prezidenta ČR, srovná jeho pravomoci s prezidenty jiných zemí - uvádí příklady přežívajících totalitních režimů ve světě, základní znaky mezi demokratickým a totalitním systémem - rozlišuje mezi unitárním a federativním státem - uvádí příklady rozdělení (členění) státu na menší územně správní celky (v ČR, v jiném vybraném státě EU), uvádí rozdíly v pravomocích států a menších územně správních celků - pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti států světa a člení podle nich státy světa - vyjádří svou představu o vysoké a nízké životní úrovni a vyspělosti státu - uvede názvy hlavních mezinárodních politických organizací, jejich cíle a členské státy - načrtne hlavní strukturu OSN - objasní obecné příčiny ozbrojených konfliktů - zhodnotí význam a úlohu mezinárodních organizací při řešení ozbrojených konfliktů, uvede konkrétní příklady postupů - vyjádří osobní postoj k průvodním jevům ozbrojených konfliktů, jakými jsou genocida a terorismus - zdůvodní vznik velkého množství nových nezávislých států po roce 1990 - srovnává současnou politickou mapu s mapami před 10 a 15 lety - objasní pojem referendum a jeho funkci v demokratickém státě a při vzniku nových států 	<p>OSN Ohniska neklidu v současném světě Nové státy na mapě světa</p>	<p>principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek, možnosti řešení konfliktů, mezinárodní spolupráce, mezinárodní vztahy a globální svět, evropská integrace, mezinárodní spolupráce</p> <p>EGS – objevujeme Evropu a svět: příčiny a důsledky politických, náboženských, hospodářských a kulturních rozporů globální svět: evropská integrace, mezinárodní spolupráce, globalizace – projevy: klady a zápory</p> <p>MV – lidské vztahy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na politické mapě světa - uvede aktuální počet států současného světa, vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy - rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, - státního zřízení a formy vlády, správního členění - uvádí příklady různé míry demokracie ve světě - lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě - uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení 	<p>Státy světa Hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení Státní zřízení, způsob vlády Demokracie a diktatura EU, NATO</p>	<p>Matematika – zpracování statistických údajů</p> <p>Dějepis – vznik států v minulosti, vývoj počtu států</p> <p>MdV- fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>EGS- objevujeme Evropu a svět</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení 	<p>Globální problémy současného světa</p>	<p>ICT – zdroj informací Přírodopis – problémy životního prostředí, Chemie – skleníkový efekt, kyselá dešť, složení atmosféry, ozón, oteplování, výfukové plyny, ropné havárie, nerostné suroviny, jiné zdroje energie, pitná voda – znečištění Dějepis – rozvoj společnosti, změny krajiny, života lidí v průběhu času Fyzika – alternativní zdroje energie, rozvoj techniky Výchova k občanství – mezinárodní spolupráce, pokrok lidstva, šetření surovinami ENV – vývoj přírodního obrazu světa, EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje aktivně s tématickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku - rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech - orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele - popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací - argumentuje proti rasistickým názorům a teoriím - rozlišuje mezi pojmy národ a národnost - zařazuje hlavní světové jazyky do jazykových skupin, lokalizuje na mapě - vymezuje základní rozdíly světových náboženství 	<p>Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa Obyvatelstvo světa a jeho početní růst Rozmístění obyvatelstva na Zemi Územní pohyb obyvatelstva, rozmístění lidských ras, národů a jazyků</p>	<p>Přírodopis – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, Dějepis – nejstarší osídlené oblasti, zvyšování tempa růstu obyvatelstva od 19. st. – demografická revoluce,</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vysvětlit a spočítat přirozený a mechanický přírůstek či úbytek, vyznačit státy s jejich hodnotami - rozlišuje sídla podle velikosti a uvádí konkrétní příklady z místního regionu - dokáže vyvodit závislost ve vybavení sídla k jeho velikosti - uvádí a hodnotí kritéria pro porovnání hospodářské a společenské vyspělosti zemí - určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství - porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství - vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu - uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje - posoudí význam zemědělství pro výživu lidstva a jeho propojení s ostatními složkami a jeho propojení a ostatními složkami hospodářství - znázorní schématicky základní členění průmyslu na jednotlivá odvětví - navrhuje cvičně úsporná opatření a nahrazování některých surovin jinými látkami - objasní s porozuměním pojmy dopravní uzel, dopravní síť, dopravní komunikace - vymezí a lokalizuje i na mapě hlavní druhy dopravy, dopravních tahů - rozlišuje mezi výrobními a nevýrobními službami, mezi službami poskytovanými státem a službami soukromými - hodnotí zaměstnanost obyvatel ve službách - dokáže zdůvodnit četnost služeb v závislosti na velikosti sídel 	<p>Územní aspekty náboženství ve světě Struktura obyvatelstva Lidská sídla Světové hospodářství Hospodářské globalizační procesy, globální nerovnost Světové zemědělství Světová průmyslová výroba Těžba a dobývání nerostů Úloha dopravy v hospodářství Služby</p>	<p>vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce – významné technické objevy, průmyslový pokrok, význam zemědělství v historii, vývoj dopravy, význam objevných plaveb, obchod s cizími zeměmi v minulosti, rozvoj služeb, kláštery a univerzity jako centra vzdělanosti v minulosti Výchova k občanství – lidská práva, pokrok lidstva, konzumní způsob života, šetření surovinami, bezpečnost dopravy, význam vzdělání pro člověka, volba povolání, zdravý životní styl, rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa Matematika – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy Chemie – chemizace v zemědělství chemický průmysl, petrochemie, Pracovní činnosti – suroviny pro přípravu pokrmů ICT – zdroj informací MKV – historie, tradice, kultura a rozmanitost různých etnik</p>	
--	--	---	--

		OSV – vztahy mezi lidmi, zodpovědné řešení problémů, diskuse na dané téma, skupinová práce ENV – vztah k přírodě, vliv hospodářství na krajinu a životní prostředí, ochrana přírody EGS – život v mezinárodním prostoru MDV – zdroje informací, aktuality	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady - posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu a na životní prostředí - zhodnotí jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a v čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné a záporné příklady - zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni - objasní na konkrétních příkladech funkce a role velkoplošných i maloplošných chráněných území přírody v ČR, v Evropě i mimoevropských regionech - navrhne možná řešení problematiky životního prostředí - provede prostorové rozmístění hlavních ekosystémů - porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj 	<p>Krajina – prostředí, krajinná sféra, typy krajin Společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí Krajinotvorní činitelé složky životního prostředí Vliv jednotlivých činností člověka na krajinu Ochrana přírody</p>	<p>ENV – ochrana přírody, trvale udržitelný rozvoj MDV – kritické vyhodnocení informací EGS – globální úroveň životního prostředí – možnosti zlepšení OSV - osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí ENV – vztah k přírodě, vliv hospodářství na krajinu a životní prostředí, ochrana přírody Př – životní prostředí, ekologie, vliv prostředí na zdraví lidí, život v přírodní a kulturní krajině</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a s dalšími materiály při vyhledávání informací - aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě a jednání při mimořádných událostech 	<p>Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině – orientační body, pomůcky a přístroje, světové strany,</p>	<p>Matematika – měřítko, poměr Chemie – živelné pohromy, chemické složení bojových plynů</p>	

	<p>pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů, panoramatické náčrtky, schématické náčrtky pochodové osy Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí</p>	<p>Přírodopis – příroda v místní krajině – stav, ochrana, ohrožení zdraví a života člověka Výtvarná výchova – náčrtky, plánky VDO – orientace v terénu, práce s mapou MDV – sběr, třídění, zpracování informací ENV – pohyb v přírodě EGS – živelné pohromy, nebezpečí terorismu</p>	
--	--	--	--

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem.

Vzdělávací oblast Umění a kultura se realizuje ve vyučovacích předmětech:

- **Hudební výchova**
- **Výtvarná výchova**

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu.

5.7.1 Hudební výchova – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 1.- 5. ročníku.

Hudební výchova je předmětem vzdělávací oblasti Umění a kultura a jejím nejdůležitějším úkolem je seznámit žáky s hudebním uměním našich i světových skladatelů a jeho historickým vývojem. Umět rozpoznat jednotlivé prvky děl a také se na hudebním umění podílet a získávat tak zkušenosti např. s hrou na hudební nástroj, zpěvem, atd.

V tomto předmětu se na prvním stupni žáci seznamují se základními pravidly správného zpěvu, hlasová hygiena, správná práce s hlasem, správné držení těla, a učí se již rozlišovat zvuk a tón, doprovázet písničky na hudební nástroje a vnímat tak rytmus. Všímají si, že písničky jsou zapsány jinou abecedou, než se používá při psaní textů, snaží se o její zápis a při poslechu určité melodie se učí tancem a pohybem ztvárnit slyšené tóny. Rozeznají hudbu vážnou i moderní a začínají zjišťovat svoje sympatie pro určité styly a žánry.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

- **vokální činnost** – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- **instrumentální činnost** – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- **hudebně pohybová činnost** – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- **poslechová činnost** – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Žáci využívají audiovizuální techniku a různé dostupné vyučovací pomůcky, učebnice a zpěvníky.

Průřezová témata: EGS, MKV, EV, MDV.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

- *Kompetence k řešení problémů*

Žák:

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu
- znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Učitel:

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

- *Kompetence komunikativní*

Žák:

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Učitel:

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

- *Kompetence sociální a personální*

Žáci:

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

- *Kompetence občanská*

Žák:

- je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

- *Kompetence pracovní*

Žák:

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel:

- sleduje při hodině pokrok všech žáků a vede je k užívání různých nástrojů a vybavení
- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů

- *Kompetence digitální*

Žák:

- je motivován k zaznamenávání, snímání, přenosu, prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

-

-

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 1. - 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, pozná vyšší a nižší tón 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - v každém ročníku alespoň 10 písní lidových i umělých - ve 2/4, 3/4, a 4/4 taktu, v durových i mollových tóninách - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozščiřování hlasového rozsahu - vícehlas - kánon 	<p>M – délka not v taktu TV – dýchání ČJ – obsah textů lidových písní PRV – místopisné zařazení písní, písně podle ročních období MV – písně jiných národů EV – písně o vodě, o přírodě</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, foukacích harmonik apod. - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) 	<p>ČJ – zhudebnění básní a říkadel TV – rytmické činnosti při hudbě</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 	<p>TV –</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - pozná hudební nástroje zrakem i sluchem - pozná hudbu k slavnostním příležitostem - vyjádří slovem, kresbou, pohybem zážitek z poslechu. 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvality tónu - délka, síla, barva, výška - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry, hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. - interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) 		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 4. a 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasé v durových i mollových tóninách - při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - v každém ročníku alespoň 10 písní lidových i umělých - hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4, a 4/4 taktu, v durových i mollových tóninách - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. 	<p>M – délka not v taktu TV – dýchání ČJ – obsah textů lidových písní PRV – místopisné zařazení písní, písně podle ročních období MV – písně jiných národů EV – písně o vodě, o přírodě</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, kytar, keyboardů apod. 	<p>ČJ – zhudebnění básní a říkadel</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry, jednodílná písňová forma (a –b) 	TV – rytmické činnosti při hudbě	
<ul style="list-style-type: none"> - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje a některé z užitých hudebních výrazových prostředků - upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - pozná hudební nástroje zrakem i sluchem - pozná hudbu k slavnostním příležitostem - vyjádří slovem, kresbou, pohybem zážitek z poslechu. 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvality tónu - délka, síla, barva, výška - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, barva, kontrast 		

	<p>a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry, hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. - hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace - interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)		
--	---	--	--

5.7.2 Hudební výchova – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 6- 9. ročníku.

Hudební výchova je předmětem vzdělávací oblasti Umění a kultura a jejím nejdůležitějším úkolem je seznámit žáky s hudebním uměním našich i světových skladatelů a jeho historickým vývojem.

Cílem předmětu je vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti, porozumění jejím jednotlivým složkám, tvořícím mnohdy tak působivý celek, a vědomosti o její historii i současnosti.

Žáci se učí vnímat hudbu prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit. Cílem předmětu je chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace, pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností, získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti a rozvoj celkové hudebnosti žáků.

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Škola také během roku zajišťuje, dle možností, různé hudební akce.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- **VDO:** slušnost, tolerance, aktivita, samostatnost
- **EV:** vztah člověka k přírodě
- **VMEGS:** Jme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- **OSV:** Poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace
- **MV:** schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*

Žáci:

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

- *Kompetence k řešení problémů*

Žáci:

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují,
- hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

- *Kompetence komunikativní*

Žáci:

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

- *Kompetence sociální a personální*

Žáci:

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

- *Kompetence občanské*

Žáci:

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel:

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

- *Kompetence pracovní*

Žáci:

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel:

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

- *Kompetence digitální*

Žák:

- je motivován k zaznamenávání, snímání, přenosu, prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná rozdíl mezi vokální a instrumentální hudbou - orientuje se v lidovém dvojhlasu a ve dvojhlasu se zadržným tónem - umí vyjmenovat základní intervaly - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu - délka, síla, výška, barva tónu - dokáže intonovat podle dynamiky a tempa - zná všechny důležité dynamická znaménka - ví, co je to tempo, zná některá tempová označení - zná všechny důležité posuvky a jejich principy - umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou - pozná hudební nástroje, dokáže je zařadit do skupin - rozpozná pěvecké hlasy a sbory - má základní znalosti o akordech - umí rozlišit lidovou a umělou píseň, melodram, muzikál, operu a operetu. - rozliší skladbu vokální a instrumentální. 	<p>Hudební teorie Lidová píseň - vokální instrumentální skladba - lidový dvojhlas - intervaly Hudební výrazové prostředky - melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva, kontrast, gradace Hudební nástroje v lidové hudbě Posuvky Hudební uskupení - sólo, duo, trio, kvarteto Stupnice Hudební nástroje Ženské a mužské hlasy Hudební variace Akord Píseň - hudební forma - proměny ve staletích Hudba na jevišti - opera, opereta, muzikál, hudební revue Hudba a tanec - balet, pantomima Hudba a slovo</p>	<p>TV – hudebně pohybové činnosti</p> <p>D - historická období</p> <p>ČJ - literární předlohy hudebních děl</p> <p>Vv - výtvarné ztvárnění not a hudebních nástrojů</p> <p>VMEGS – vnímání evropské hudeb. kultury, emotivnost, prožitek</p> <p>OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita, hodnocení práce ve skupině, diskuse nad uměleckým dílem</p> <p>EV - citový vztah k přírodě</p> <p>MKV - rozvoj mezilidských vztahů, uvědomování si své vlastní kultury, tradic</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s vybranými skladbami. - sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách - přede hry, mezihry a dohry. - umí zpívat dvojhlasé kánony - dokáže dodržet rytmus, tempo, reaguje na dynamiku. - umí správně dýchat při zpěvu - správně artikuluje při zpěvu - dokáže pohybem vyjádřit obsah písně. - zapamatuje si jednoduchý pohybový celek a k písni ho předvede. - uskuteční dramaturgii písně. - předvede podle svých představ pantomimu. - předvede hru na tělo a jednoduchý pohybový celek 	<p>- melodram, scénická hudba, hudba filmová</p> <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslechové skladby k výuce <p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy <p>Instrumentální a pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramaturgii písní - pantomima - tvoření jednoduchých partitur pro Orfovy nástroje - rytmická hra na tělo 		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje lidové písně podle funkce (ukolébavky, verbuňk, písně milostné, pracovní, obřadní, svatební, křesťanské) - seznámí se s písní zlidovělou a hudbou národnostních menšin - pozná lidský hlas z hlediska funkčního, zpěvné hlasy - osvojí si správné pěvecké návyky v souvislosti s hlasovou hygienou - pozná stupnice podle kvintového a kvartového kruhu - orientuje se v pojmech: polyfonie, kánon, fuga, koncert, sonáta, sonátová forma, symfonie, symfonická báseň, duchovní a světská hudba, kantáta a oratorium - seznámí se s lidskými nešvary v hudbě (hudba jako kulisa, hudba a drogy) - rozpozná některé z tanců různých stylových období (pantomima, lidový tanec, balet, společenské tance) - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu - umí taktovat dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt. - dokáže intonovat podle dynamiky a tempa - pozná hudební nástroje - seznámí se s pojmy fonograf, gramophone, gramofónová deska, walkman, magnetofon, digitální záznam, přehrávání zvuku - orientuje se v muzikálové tvorbě (historie, současnost, autoři) - seznámí se s postupem tvorby skladatele, skladatelskými technikami, vlivem nadání a dědičnosti na tvorbu skladatele 	<p>Hudební teorie Lidové písně podle funkce Písně zlidovělé Hudba národnostních menšin Lidský hlas, hlasová hygiena</p> <p>Stupnice durová, mollová Polyfonie, kánon a fuga (J. S. Bach) Koncert jako hudební forma Nešvary a hudba Sonáta a sonátová forma (L. van Beethoven) Tanec - pantomima, lidový tanec, balet, společenské tance Symfonie, symfonická báseň (J. V. Stamic, B. Smetana) Duchovní a světská hudba, Kantáta a oratorium Taktování - dirigent, tempo, střídání taktu v písni, dynamika v písni Hudební přehrávače a nosiče Muzikál Skladatel a interpret díla</p>	<p>TV – hudebně pohybové činnosti</p> <p>D - historická období</p> <p>ČJ - literární předlohy hudebních děl</p> <p>I - hudební přehrávače a nosiče</p> <p>VMEGS – vnímání evropské hudeb. kultury, emotivnost, prožitok</p> <p>OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita, hudba jako prostředek komunikace</p> <p>EV - citlivý přístup k okolní krajině, vnímání krásy přírody</p> <p>MKV - lidové písně jiných národů, poznávání kulturních tradic</p> <p>MV - vnímání obrazu a zvuku v televizi, rozhlase</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s vybranými skladbami. - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách - přede hry, mezihry a dohry. - umí zpívat vícehlasé kánony. - provádí jednoduché hudební improvizace - dokáže dodržet rytmus, tempo, reaguje na dynamiku. - umí správně dýchat při zpěvu - správně artikuluje při zpěvu - zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a předvede jednoduchou pohybovou vazbu - uskuteční dramaturgii písničky. - předvede podle svých představ pantomimu. - zvládne základní taneční kroky 	<p>Poslechové činnosti - poslechové skladby k výuce</p> <p>Vokální činnosti - výběr písničky podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy</p> <p>Instrumentální a pohybové činnosti - dramaturgii písničky - pantomima - tvoření jednoduchých partitur pro Orfovy nástroje - rytmická hra na tělo</p>		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává nejstarší hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí - orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích, stylech - pozná nejvýznamnější autory podle hudby a portrétu - zná nejdůležitější informace o životě a díle známých autorů - orientuje se v proudu znějící hudby a vnímá výrazové prostředky - vnímá dílo jako logicky utvářený celek 	<p>Hudební dějiny Původ hudby, pravěk a starověk Tradicional, blues, dixieland, swing, ragtime Středověk - gotika v hudbě, trubadúři Renesance, vokální polyfonie 50. léta v USA - rock and roll, country and western Baroko, instrumentální polyfonie, koncert, kantáta, oratorium, opera 60. léta - v populární hudbě - Anglie, rock Klasicismus - Haydn, Mozart, Beethoven, sonátová forma, symfonie Romantismus - návaznost na národní lidovou hudbu, symfonická báseň 20. století - pozdní romantismus, impresionismus, expresionismus, novoklasicismus 70. a 80. léta v moderní, populární a rockové hudbě Nové možnosti umělé hudby 2. poloviny 20. století</p>	<p>TV – hudebně pohybové činnosti</p> <p>D - historická období</p> <p>Z - počátky hudebních stylů</p> <p>ČJ - literární předlohy hudebních děl</p> <p>OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita, hodnocení práce ve skupině, diskuse nad uměleckým dílem</p> <p>EV - citový vztah k přírodě</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - hudba národů Evropy</p> <p>MKV - etnický původ, rovnocennost všech kultur</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - se seznámí s vybranými skladbami. - zařadí slyšenou hudbu do stylového období - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách - dokáže dodržet rytmus, tempo, reaguje na dynamiku. - dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - uskuteční dramaturgii písně - dokáže pohybem vyjádřit obsah písně. - zapamatuje si jednoduchý pohybový celek a k písni ho předvede. - sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat.	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslechové skladby k výuce hudebních dějin <p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy <p>Instrumentální a pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramaturgie písní - spojení pohybu s hudbou - taneční styly		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává nejstarší české hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí - orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích, stylech - pozná nejvýznamnější autory podle hudby a portrétu - zná nejdůležitější informace o životě a díle známých českých autorů <ul style="list-style-type: none"> - zná durové a molové stupnice - ví, co je to tempo, zná některá tempová označení - umí pracovat s hudebním materiálem - délka, síla, výška, barva tónu - má základní znalosti o akordech tónika, dominantu, subdominanta 	<p>Hudební dějiny Počátky hudebních dějin v Čechách Česká populární hudba - národní obrození - šantány, kabarety, písně K. Hašlera - jazz, J. Ježek, Osvozené divadlo, swing - tramská píseň, lidovka - 50. léta - 60. léta - 70.-80. léta - 90. léta Česká vážná hudba - Hudební renesance - Hudební baroko - Hudební klasicizmus - Hudební romantizmus - 20. století v české vážné hudbě</p> <p>Hudební teorie - stupnice - rytmus, metrum, tempo - harmonizace</p>	<p>TV – hudebně pohybové činnosti D - historická období ČJ - literární předlohy hudebních děl</p> <p>OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita, hodnocení práce ve skupině, diskuse nad uměleckým dílem</p> <p>MV - vliv médií na kulturu, vývoj médií a jejich přínos v oblasti kultury a umění</p> <p>EV - citový vztah k přírodě</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - se seznámí s vybranými skladbami. - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách - dokáže dodržet rytmus, tempo, reaguje na dynamiku. - dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - uskuteční dramtizaci písně - dokáže pohybem vyjádřit obsah písně. - zapamatuje si jednoduchý pohybový celek a k písni ho předvede. - sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat. 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslechové skladby k výuce hudebních dějin <p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr písní podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy <p>Instrumentální a pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramtizace písní - spojení pohybu s hudbou - taneční styly - hudební nástroje historické a současné 		
--	---	--	--

5.7.3 Výtvarná výchova – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je předmětem vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vyučuje se jako samostatný předmět s časovou dotací 1 hodinu týdně v 1. - 3. ročníku a 2 hodiny týdně ve 4. a 5. ročníku.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata: VDO, EGS, EV, MDV.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - žáci jsou vedeni ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
  - učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
  - žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
  - žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření
- *Kompetence k řešení problémů*
  - učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
  - žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
  - žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
  - žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě
- *Kompetence komunikativní*
  - žáci se zapojují do diskuse
  - respektují názory jiných
  - žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření

-
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
  - *Kompetence sociální a personální*
    - žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
    - učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
    - žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu
  - *Kompetence pracovní*
    - žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
    - žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
    - učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi
  - *Kompetence občanské*
    - žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
  - *Kompetence digitální*
    - motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
    - poskytujeme žákům prostor ke sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 1. – 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s materiály a nástroji pro malbu a kresbu a učí se s nimi zacházet - seznámí se s pravidly bezpečnosti a hygieny při práci - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) - ovládá základní technické dovednosti - správně užívá techniku malby, míchá barvy - je schopen se výtvarně vyjádřit k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření - 	<ul style="list-style-type: none"> - Základní návyky a postupy při malbě a kresbě - Bezpečnost při práci - - Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření - rozlišování tvarů, barev a struktur - uspořádání objektů do celků – - - - vyjadřování vlastních prožitků, vjemů a postojů pomocí barev - rozvíjení svého vlastního pozorování, vyjadřovací schopnosti a výtvarného vyprávění - - pozorování přírody i svého okolí, - - vyhledávání a dotváření přírodnin, - - rozvíjení pozorovací schopnosti a paměti, - paměti, 	<p>HV – výtvarné zpracování hudebních motivů</p> <p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné a grafické vyjádření učiva – výtvarné zpracování četby <p>OSV – osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí, kreativita</p>	

	- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická médiá, reklama)		
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, - uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - učí se využít perspektivu ve svém výtvarném zpracování – rozmístění postav na ploše, velikost objektů - umí zachytit postavu v pohybu (prozatím bez proporčních vztahů) - pracuje s ilustrací - poznává obrázky dětských ilustrátorů - umí rozlišit pojmy – hračka -loutka, školní potřeba - rozvíjí vlastní estetické cítění 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro vyjádření emocí, pocitům, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama - estetické cítění 	MV - reklama	
<ul style="list-style-type: none"> - odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin (ve škole i mimo školu) 		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - ovládá základní technické dovednosti - správně užívá techniku malby, míchá barvy - umí využít perspektivu ve svém výtvarném zpracování – rozmístění postav na ploše, velikost objektů - je schopen se výtvarně vyjádřit k lidovým tradicím, zvykům a svátkům 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – 	<p>Hudební výchova – výtvarné zpracování hudebních motivů</p> <p>Český jazyk</p>	

	umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama		
<ul style="list-style-type: none"> - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností - zobrazí vlastní fantazijní představy - dokáže přesněji výtvarně vyjádřit proporce lidské postavy - podle výrazových prostředků pozná díla některých dětských ilustrátorů - rozliší hračky současné a lidové - řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše (symetrická, asymetrická řešení) - rozlišuje užitkovou, materiální, technickou a estetickou stránku předmětů a chápe vzájemný vztah mezi nimi 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) 	<p>Český jazyk – literatura</p> <p>Informatika Mediální výchova</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci – odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich 	<p>Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, kreativita</p>	<p>Návštěvy galerií, výstav, regionálních památek a zajímavostí, využití k besedám</p>

	<p>porovnání s vlastní interpretací</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření –v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu), vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění 		
--	---	--	--

5.7.4 Výtvarná výchova – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 1. ročníku 4 hodiny a v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně a v 8. a 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách nebo mimo budovu školy (práce v plenéru). Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
  - žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací strategie
  - učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
  - učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost
- *Kompetence k řešení problémů*
  - žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
  - při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
  - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- *Kompetence komunikativní*
  - při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

- učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, ...)
- *Kompetence sociální a personální*
  - učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
  - učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
  - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
  - učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- *Kompetence občanské*
  - při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
  - žáci respektují názor druhých
  - žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
  - učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů
- *Kompetence pracovní*
  - při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
  - žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
  - žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
  - učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
  - učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů
- *Kompetence digitální*
  - motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
  - poskytujeme žákům prostor ke sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- **EV** - vztah člověka k přírodě, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- **VMEGS** - jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- **OSV** - poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- **MV** - práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení
- **MV** - lidské vztahy, multikulturalita
- **VDO** - principy demokracie

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže užívat vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností - zvládá užívání vizuálně obrazných vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem - umí vybírat a kombinovat výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - rozvíjí se v estetickém cítění – využívá dekorativních postupů - umí zobrazovat vlastní fantazijní představy a kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi - dokáže interpretovat vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení smyslové citlivosti - souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (hmat – reliéfní autoportrét, plastická tvorba – papír, hlína, drát, těsto, sádra..) - práce s uměleckým dílem, teoretické práce na příkladech konkrétních výtvarných děl - záznamy autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek 	<p>Hudební výchova – výtvarné zpracování hudebních motivů</p> <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>Dějepis</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření - umí správně užívat techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy - dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření - osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše - orientuje se v grafických technikách 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - komplementární barvy – textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. - Kontrast (barevný, světelný) - práce v plenéru. Krajínomalba, frotáž. Nauka o perspektivě, 	<p>MDV – tvorba mediálního sdělení</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže užívat k tvorbě některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií – počítačová grafika, fotografie, video, animace, atd. 	<p>umístění postav na plochu, velikost objektů. Lineární perspektiva – úběžníková, sbíhavá</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s netradičními materiály (přírodniny, kombinace různých materiálů...) 		
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vytvářet společné kompozice v prostoru – instalace své představy dokáže převést do objemových rozměrů 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - společná práce – komunikace. Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn. 	<p>OSV – komunikace EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá užívání vizuálně obrazných vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem - umí vybírat a kombinovat výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originalit 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení smyslové citlivosti - záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek - souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (hmat – reliéfní autopořet, plastická 	<p>Hudební výchova – výtvarné zpracování hudebních motivů</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání (sebezpoznaní, sebezpojetí)</p>	

	tvorba – papír, hlína, drát, těsto, sádra..)		
<ul style="list-style-type: none"> - umí správně užívat techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací - dokáže užívat prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, ve vývoji a vztazích - využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění - orientuje se v grafických technikách 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - barevné vyjádření - odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly – využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru..) - událost – originální dokončení situace – vyprávění výtvarnými prostředky - užitá grafika, písmo – styly a druhy písma - tématické práce – Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic.. 	<p>Dějepis</p> <p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Č - literatura</p> <p>MDV, ČJ – tvorba mediálního sdělení</p> <p>ČJ – literatura</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří společné kompozice v prostoru - instalace - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených viz. obr. vyjádření v sociálních vztazích – nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - architektura - vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn 	<p>OSV – osobnostní rozvoj kreativita</p>	<p>Návštěvy galerií, výstav, regionálních památek a zajímavostí, využití k besedám</p>

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže se rozvíjet v estetickém cítění – využívá dekorativních postupů - správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor - umí zobrazit vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi - správně užívá techniku malby, využívá texturu, mísí a vrství barvy 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - tématické práce – Vánoce, Velikonoce – jak se slaví v jiných zemích - písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky - zdokonalování technik kresby – způsoby stínování, kontrast - práce s netradičními materiály - objemové vyjádření námětu barvami 	<p>EGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSV – kooperace a kompetice</p> <p>OSV – sebepoznání a sebepojetí</p> <p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - umí vybrat a samostatně vytvořit bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, uplatňuje osobitý přístup k realitě - orientuje se v grafických technikách - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - užívá perspektivních postupů - umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promínání,..) - kresebné etudy - linoryt, tisk z koláže - práce s uměleckým dílem, teoretické práce – na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování 	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p> <p>ČJ, D</p> <p>EGS – jsme evropané</p> <p>OSV – řešení problémů</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - lineární perspektiva – sbíhavá, úběžníková - správná technika malby – zvládnutí větší plochy - technika akvarelu, pastel, krajinářské školy 19. století 		
<ul style="list-style-type: none"> - k tvorbě umí užívat některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s internetem, vyhledávání www stránek - orientace 	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti	Návštěvy galerií, výstav, regionálních památek a zajímavostí, využití k besedám

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí vybrat a samostatně vytvořit bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě - užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniky kresby – tužka, perko, uhel, rudka - dynamická kresba – např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy,.. - reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly - převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí 	<p>EV – vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV – sebepoznání a sebepojetí</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření - rozlišuje obsah viz. obr. vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění - zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - skicování 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - komplementární barvy- textura - symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami - kontrast (barevný, světelný) - práce s uměleckým dílem - práce v plenéru, krajinomalba, frotáž 	<p>EGS – jsme evropané D</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - užívá viz. obr. vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích. - k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie, video, animace- a učí se s nimi zacházet 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - společná práce – komunikace - vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn - animovaný film – spolupráce, komunikace - reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály) 	<p>OSV – komunikace</p> <p>MDV – práce v realizačním týmu</p>	<p>Návštěvy galerií, výstav, regionálních památek a zajímavostí, využití k besedám</p>

5.8 Člověk a zdraví

Do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je zařazen vyučovací předmět Tělesná výchova.

5.8.1 Tělesná výchova – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova má časovou dotaci 2 hodiny týdně pro 1. – 5. ročník. Současně se dbá i na tělesné a hygienické aktivity během celého týdne (správné držení těla).

Vzdělávací obsah je dle RVP rozčleněn na několik tematických okruhů:

- **Činnosti ovlivňující zdraví:** organizace, cvičení a bezpečnost při Tv, hygiena, bezpečnost při přípravě a úklidu náradí a náčiní, vhodné oblečení a obutí, pohybový režim, odhad vlastních možností, význam zátěže a relaxace pro organismus, zranění a první pomoc při Tv.
- **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností:** průpravná cvičení, u nadaných jedinců, i zvládnutí atletických, gymnastických, akrobatických a rytmických cvičení, cvičení na náradích a s náčiními, druhy běhu, skoků, odrazů, hodů míčem, základy atletických, míčových a dalších sportovních her, rytmická cvičení, turistika, plavání, zimní sporty, jízda na kole, dopravní výchova, zimní sporty
- **Činnost podporující pohybové učení:** jednání fair play, názvosloví, signály a povely, úcta k pohlaví a individuálním možnostem ostatních, organizace Tv ve škole, význam OH a dalších sportovních soutěží ve škole i regionu, spolupráce v týmu, měření a testy výkonů, zdroje informací

Škola soustřeďuje žáky z několika okolních obcí. Má k dispozici tělocvičnu. V hodinách Tv se dbá na dostatečnou přípravu organismu na následující cvičební úkony a pohybové dovednosti, žáci jsou vedeni ke spolupráci a organizování, k hodnocení výkonu svých i ostatních. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

V předmětu Tv realizujeme průřezová témata: OSV, VDO, VMEGS, MKV, EV, MV.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - žáci užívají znalostí z mezipředmětových vztahů, zejména v oblasti měření, porovnávání výkonů

-
- snaží se hodnotit výkony své i ostatních podle dohodnutých pravidel, ví, kde získat informace
  - *Kompetence k řešení problémů*
    - žáci si uvědomují pravidla her a soutěží, při problémech jsou vedeni ke klidné diskusi, které se účastní i učitel, s žáky se hovoří o nesporném chování a jeho důsledky, učitel dodává žákům zdravou sebedůvěru
  - *Kompetence komunikativní*
    - žáci reagují na smluvené povely a signály, tvoří si vlastní při týmových soutěžích
    - snaží se o vlastní zorganizování sportovních činností
  - *Kompetence sociální a personální*
    - žáci si uvědomují rozdílnost výkonů spolužáků a respektují je, uvědomují si rozdílnost pohlaví ve výkonnosti i výběru sportů
    - jsou vedeni ke spolupráci ve skupině, spolužáci i učitel kladně hodnotí každé zlepšení jedince i týmu
  - *Kompetence občanská*
    - žáci si uvědomují význam sportu a zdravé životosprávy pro sebe a tím i pro své okolí
    - ví o nebezpečí zneužívání návykových látek
    - jsou vedeni k ohleduplnosti k ostatním i mimo sport
  - *Kompetence pracovní:*
    - žáci ve spolupráci s učitelem upravují sportoviště, náradí i náčiní
    - snaží se posuzovat bezpečnost
  - *Kompetence digitální*
    - žáci jsou motivováni k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
    - žáci získávají informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
    - jsou vedeni k provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 1. – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti - dbá na správné dýchání - uplatňuje zásady pohybové hygieny - je vybaven vhodným oblečením a obutím pro pohybové aktivity - - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - je veden k bezpečné přípravě a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příprava organismu <p>Zdravotně zaměřené činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygiena při TV <p>- bezpečnost při pohybových činnostech</p>	<p>MKV – lidské vztahy – multikulturalita</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)</p> <p>Přírodověda – přírodovědné vycházky, orientace v terénu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - 	<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností pohybové hry</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - učí se šplhat na tyči - zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad - přejde kladinku bez dopomoci - učí se techniku odrazu z můstku při cvičení na koze a na trampolíně - zvládá pohybové aktivity na lavičkách, se švihadlem a obručí - provádí kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem - učí se základům estetického pohybu - vyjadřuje melodii a rytmu pohybem - zvládá jednoduché tance - provádí silová cvičení – přetah a přetlak - rozvíjí různé formy rychlosti, vytrvalosti, síly a koordinace pohybu - učí se manipulovat s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti - spolupracuje ve hře - účastní se utkání podle zjednodušených pravidel minisportů - ovládá přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůzi v terénu - pobývá v terénu za účelem různých aktivit (táboření) - 	<p>základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičením s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <p>Průpravné úpoly</p> <p>Základy atletiky – hod na cíl, běh – rychlý, štafetový, v terénu</p> <p>Základy sportovních her – míčové hry a pohybové hry</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě</p>		
---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - - zná pravidla přehazované, malé kopané a řídí se jimi - vytváří varianty osvojených pohybových her - umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje 			
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje hygienu plavání - adaptuje se na vodní prostředí - učí se základním plaveckým dovednostem - zvládá jeden plavecký způsob - seznamuje se s prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu <p>- provádí hry na sněhu</p>	<p>Plavání – základní plavecká výuka</p> <p>Zimní sporty</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností , tělocvičného nářadí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - jedná v duchu fair-play - seznámí se a dodržuje herní pravidla (hry, závody, soutěže) - seznámí se se základní organizací prostoru a činností ve známém prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - Činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV - zásady jednání a chování - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - organizace při TV 		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - zařazuje do pohybového režimu korektní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti - dbá na správné dýchání - uplatňuje zásady pohybové hygieny - používá vhodné oblečení a sportovní obuv - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - dbá na bezpečnou přípravu a ukládání náradí, náčiní a pomůcek - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - je seznámen se zásadami první pomoci - dbá na ochranu zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívá osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech 	<p>MKV – lidské vztahy – multikulturalita</p> <p>Přírodověda – výchova ke zdraví</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - provádí průpravná cvičení - učí se šplhat na tyči - zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad, stoj na hlavě s dopomocí - provádí cvičení na švédské bedně - přejde kladinku bez dopomoci - zdokonaluje správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu - ke cvičení používá náčiní a nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti - - provádí kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem - dokáže vyjádřit melodii a rytmus pohybem - zvládá jednoduché tance - - provádí silová cvičení – přetah a přetlak - - zná techniku hodu kriketovým míčkem - zná princip štafetového běhu - uběhne 400 m a 800 m - zná taktiku při běhu – k metě, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami - sprintuje 60 m - umí skákat do dálky - nacvičí správnou techniku skoku z místa - rozvíjí různé formy rychlosti, vytrvalosti, síly a koordinace pohybu - - umí přihrávky jednoruč, obouruč - zná vedení míče driblinkem, nohou - rozlišuje míč na basketbal a volejbal - učí se ovládat hru s basketbalovým míčem - nacvičuje střelbu na koš - používá herní náčiní odpovídající velikosti a hmotnosti 	<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <p>průpravné úpoly</p> <p>základy atletiky– rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem</p> <p>základy sportovních her – manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p>	<p>Český jazyk – sloh, literatura</p>	
---	---	---------------------------------------	--

<ul style="list-style-type: none"> - zná zjednodušená pravidla minisportů a řídí se jimi - vytváří varianty osvojených pohybových her - umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - zvládá základní pravidla chování v terénu a v dopravních prostředcích - dodržuje zásady ochrany přírody - - provádí průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích - zvládne jízdu vpřed, změnu směru, zastavení 	<p>turistika a pobyt v přírodě</p> <p>bruslení - pohyb po ledu, jízda vpřed, změna směru jízdy, zastavení</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)</p>	<p>Pouze v případě vhodných klimatických podmínek – dostatečně zamrzlý rybník</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností , tělocvičného nářadí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - adekvátně reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci - jedná v duchu fair-play - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti - respektuje zdravotní handicap - zná význam sportování pro zdraví - dokáže objektivně hodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště 	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV - organizace při TV - zásady jednání a chování - měření a posuzování pohybových dovedností - zdroje informací o pohybových činnostech 	<p>Matematika – měření délky, času, bodové hodnocení</p> <p>MDV – fungování a vliv médií ve společnosti</p>	

5.8.2 Tělesná výchova – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován v 6. a 7. ročníku 3 hodiny týdně a 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pohybem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví
- osvojování dovedností jim předcházet nebo řešit
- rozvoj komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování
- pravidla pohybových činností

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

V tomto předmětu jsou realizována následující průřezová témata: VDO, OSV, MV, EV.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*

Žáci:

- jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
- změří základní pohybové výkony porovnávají je s předchozími
- orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

- *Kompetence k řešení problému*

Žáci:

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

- *Kompetence komunikativní*

Žáci:

- jsou vedení ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají
- zorganizují jednoduché pohybové soutěže a jejich varianty.

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci

- *Kompetence sociální a personální*

Žáci:

- jsou vedení k jednání v duchu fair-play
- dodržují pravidla, označí přestupky
- respektují opačné pohlaví
- zvládají pohybové činnosti ve skupině

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

- *Kompetence občanská*

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- spojují svou pohybovou činnost se zdravím
- zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- jsou vedení ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení
- učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel:

- žákům umožňuje, aby se podílel na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

- *Kompetence pracovní*

- žáci jsou vedení učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné náradí a náčiní.

- *Kompetence digitální*

- žáci jsou motivováni k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky

- Žáci získávají informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- jsou vedeni k provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 6. – 9. hoši

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vstupuje aktivně do organizace svého pohybového režimu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost, poskytne první pomoc - dbá na ochranu zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívá osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí - uplatňuje bezpečné chování v silničním provozu - zná dopravní značky - předchází rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích - orientuje se v krizových situacích, služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, 	<p>Význam pohybu pro zdraví Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí Hygiena a bezpečnost Ochrana člověka za mimořádných událostí, klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva,, evakuace, prevence vzniku mimořádných událostí, požáry Integrovaný záchranný systém Základy první pomoci Dopravní výchova Dopravní značky, pravidla silničního provozu</p>	<p>OSV-rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO-zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým-projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně v realizačním týmu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatnit i vůli - zvládá techniku nové atletické disciplíny - i další náročnější techniky - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy 	<p>Atletika Běh vytrvalostní na 1500 m, běh na 300a 600m Rychlý běh na 100 m a 60 m Štafetový běh</p>	<p>Přírodopis Fyzika</p>	<p>Výběr disciplín je závislý na možnostech školy</p>

	<p>Skok daleký skok vysoký Hod granátem-jen na dálku Vrh koulí-zlepšování techniky Hod míčkem-jen na dálku</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá přemet vpřed,cvičební prvky na hrazdě i - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond 	<p>Gymnastika Akrobacie-kotouly vzad, stoj na ruce, Hrazda-toč vzad-náskok do vzporu,výmyk,přešvihy únožmo do vzporu Švédská bedna nadél-kotoul,roznožka Šplh-bez přírazu,s obměnami Koza- skrčka, roznožka(našir i nadél)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech,dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků 	<p>Sportovní hry basketbal, volejbal, fotbal, florbal, stolní tenis, badminton</p>		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 6. – 9. dívky

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vstupuje aktivně do organizace svého pohybového režimu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť,přírody,silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost, poskytne první pomoc - dbá na ochranu zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívá osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí - uplatňuje bezpečné chování v silničním provozu - zná dopravní značky - předchází rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích - orientuje se v krizových situacích, služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, - 	<p>Význam pohybu pro zdraví Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí Hygiena a bezpečnost Ochrana člověka za mimořádných událostí, klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva,evakuace, prevence vzniku mimořádných událostí, požáry Integrovaný záchranný systém Základy první pomoci Dopravní výchova Dopravní značky, pravidla silničního provozu</p>	<p>OSV-rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO-zásady slušnosti, odpovědnosti,tolerance, angažovaný přístup k druhým-projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně v realizačním týmu</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatnit i vůli - zvládá techniku nové atletické disciplíny - i další náročnější techniky - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy 	<p>Atletika Běh vytrvalostní na 1500 m, běh na 300a 600m Rychlý běh na 100 m a 60 m Štafetový běh</p>	<p>Přírodopis Fyzika</p>	<p>Výběr disciplín je závislý na možnostech školy</p>

	<p>Skok daleký skok vysoký Hod granátem-jen na dálku Vrh koulí-zlepšování techniky Hod míčkem-jen na dálku</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá přemet vpřed,cvičební prvky na hrazdě i - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond 	<p>Gymnastika Akrobacie-kotouly vzad, stoj na ruce, Hrazda-toč vzad-náskok do vzporu, výmyk, přešvihy únožmo do vzporu Švédská bedna nadél-kotoul, roznožka Šplh-s přírazem Koza-skrčka, oznožka(našíř i nadél)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků 	<p>Sportovní hry basketbal, volejbal, fotbal,, stolní tenis, badminton</p>		

5.9 Člověk a svět práce

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáka.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce naplňuje vyučovací předmět Pracovní činnosti.

5.9.1 Pracovní činnosti – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti má na 1. stupni časovou dotaci 1 hodinu týdně 1. – 5. ročník

Žáci se v Pracovních činnostech učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i při práci ve skupinách.

Praktické činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do několika tematických okruhů:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů
- Práce s technickými materiály

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*
  - žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
  - učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
  - učitel pozoruje pokrok u všech žáků
- *Kompetence k řešení problémů*
  - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
  - žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
  - učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů
- *Kompetence komunikativní*
  - žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
  - učitel vede žáky k užívání správné terminologie
- *Kompetence sociální a personální*
  - učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
  - žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- *Kompetence občanské*
  - učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
  - učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
  - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- *Kompetence pracovní*
  - učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
  - učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
  - učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
  - žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami
- *Kompetence digitální*
  - učitel seznamuje žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
  - učitel vede žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 1. – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí rozlišit běžně užívané druhy papíru - dovede papír přeložit, odtrhnout označenou část, vystříhnout nakreslený tvar,...(zhotovit výrobek z papíru) - dokáže z přírodního materiálu vyrobit jednoduchý výrobek - umí bezpečně zacházet s nástroji - rozlišuje pracovní nástroje, umí je pojmenovat - vytváří z modelovacích hmot výrobky, dovede o nich hovořit, - dokáže navléknout nit, přišít knoflík - udržuje pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky - pracuje podle slovního návodu i předlohy 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu a jeho užití - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla 	<p>Český jazyk – sloh, literatura</p> <p>Výtvarná výchova</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí - vytváří několik výrobků z konstruktivní stavebnice 	<p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavebnice - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - montáž a demontáž jednoduchých předmětů 		
<ul style="list-style-type: none"> - provádí pozorování přírody, v jednotlivých ročních obdobích a umí popsat výsledky pozorování - pečuje o nenáročnou rostlinu v bytě, ve třídě i na zahradě - umí naaranžovat do vázy suché i rostlé květiny 	<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - pěstování pokojových rostlin 	<p>Přírodověda</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - upraví stůl pro jednoduché stolování - upeče pod dohledem učitele drobné cukroví - připraví ovocný nápoj - umí se vhodně chovat při stolování 	Příprava pokrmů <ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - potraviny - stolování - bezpečná obsluha spotřebičů 	Český jazyk - sloh	
--	---	--------------------	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vytváří složitějšími pracovními operacemi a postupy různé výrobky z daného materiálu na základě své představivosti - seznamuje se s prvky lidových tradic - volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - zná zásady první pomoci 	Práce s drobným materiálem <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla 	Český jazyk – sloh, literatura Výtvarná výchova	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	Konstrukční činnosti <ul style="list-style-type: none"> - stavebnice, sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem 		
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - ošetřuje a pěstuje náročnější pokojové rostliny podle daných zásad 	Pěstitelské práce <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, - půda a její zpracování 	Přírodověda	

<ul style="list-style-type: none"> - náčiní, pomůcky a nástroje volí samostatně podle druhu pěstitelských činností - zná základní podmínky pro pěstování rostlin - sleduje změny v přírodě podle ročních období, sleduje změny počasí a umí je zaznamenat pomocí jednoduchých symbolů - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - výživa rostlin - osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako droby, alergie 		
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - provede jednoduchou úpravu stolu - zná zásady zdravé výživy, sestaví jednoduchý jídelníček - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni - umí pojmenovat a učí se používat spotřebiče v kuchyni 	<p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni 	<p>Český jazyk - sloh</p>	

5.9.2 Pracovní činnosti – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti na 2. stupni budou vyučovány obory:

6. ročník: Pěstitelství a chovatelství
Práce s technickými materiály
7. ročník: Příprava pokrmů
8. ročník: Svět práce
Design a konstruování
Pěstitelství a chovatelství
9. ročník. Svět práce
Pěstitelství a chovatelství
Design a konstruování

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je vyučována jednu hodinu týdně v 6. 7. 8. a 9. ročníku. Jedna z hodin je disponibilní. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

V předmětu pěstitelské práce se prolínají průřezová témata :

- **Výchova demokratického občana** – zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání, řešení problémů samostatně a odpovědně, společně komunikovat, podporovat aktivitu a kooperovat.
- **Osobnostní a sociální výchova** – orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí.
- **Environmentální výchova** – pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí.
- **Mediální výchova** – schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisku, rozhlasu, televize, internetu
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní
- **Multikulturní výchova** – zlepšovat klima třídy a školy, harmonizovat mezilidské vztahy, zlepšovat vztahy žák-žák, žák-učitel, učitel- rodič.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení*

Žák:

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel:

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

- *Kompetence k řešení problémů*

Žák:

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel:

- se zajímá o náměty
- klade otevřené otázky

- *Kompetence komunikativní*

Žák:

- se učí správnému postupu při práci
- při komunikaci používá správné názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel:

- zadává úkoly při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

- *Kompetence sociální a personální*

Žáci:

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel:

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

- *Kompetence občanské*

Žáci:

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění

- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

- *Kompetence pracovní*

Žáci:

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nářadí
- dodržuje správný pracovní postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití nářadí
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

- *Kompetence digitální*

- učitel seznamuje žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- učitel vede žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce**Vyučovací předmět: Pracovní činnosti - Příprava pokrmů****Ročník: 6. – 9. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí se orientovat v základním vybavení kuchyně, používá základní kuchyňský inventář - umí manipulovat s jednoduchými pomůckami a elektrickými spotřebiči - připraví tabuli pro jednoduché stolování - používá jednoduché zdobné prvky a květiny - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - - připraví samostatně jednoduchý pokrm - určí zdravé pokrmy, zná zásady zdravé výživy - - snaží se udržovat pořádek a čistotu na pracovních stolech - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - umí poskytnout první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví význam pohybu pro zdraví Základní vybavení kuchyně Technika v kuchyni-historie a význam Jednoduchá úprava stolu Aranžování květin Zásady správného stolování Výběr, nákup a skladování potravin Příprava jednoduchých pokrmů (saláty, pomazánky, polévky, rizoto....) Vaření v přírodě Úklid pracovních ploch a celé kuchyně Hygiena a bezpečnost práce v kuchyni První pomoc při zranění v kuchyni</p>	<p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – mezinárodní kuchyně</p> <p>VkO – rodinné oslavy</p> <p>Př; – základní složky výživy, sestavování jídelníčku</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti – Pěstitelské práce, chovatelství

Ročník:6. - 9.ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí složení půdy - rozdělí půdy podle fyzikálních vlastností - zná význam zpracování půdy - orientuje se v nejznámějších druzích zeleniny, jejich významu a pěstování, pozná i méně známé druhy - umí jednotlivé druhy zeleniny sklídit a skladovat - umí množit různé druhy pokojových rostlin - dovede pojmenovat nejznámější druhy pokojových rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - orientuje se v nejznámějších druzích ovoce, jejich významu a pěstování - volí vhodné způsoby pěstování - pozná nejznámější polní plodiny a zná i podmínky jejich pěstování - ví jak se polní plodiny dále využívají 	<p>Základní podmínky pro pěstování Půda a její zpracování, fyzikální vlastnosti Výživa rostlin Ochrana rostlin a půdy Zelenina Druhy zeleniny Pěstování zeleniny Skladování zeleniny Pěstování pokojových rostlin Množení pokojových rostlin Přesazování Druhy pokojových rostlin Výzdoba interiéru Plevele a jejich likvidace Ovocné rostliny Druhy ovocných rostlin Způsob pěstování, uskladnění a zpracování Polní plodiny Druhy polních plodin Pěstování polních plodin Další využití polních plodin Léčivé rostliny, koření Pěstování vybrané rostliny Rostliny a zdraví člověka</p>	<p>EV – péče o životní prostředí MKV – využití zeleniny u jiných národů Př obilí</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - prokáže znalost chovu užitkových zvířat – skotu, prasat a koní - prokáže znalost chovu domácích zvířat - prokáže znalost zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - dodržuje kázeň, zásady bezpečnosti a hygieny - poskytne první pomoc, včetně úrazu způsobeného zvířaty 	<p>Léčivé účinky rostlin Rostliny jedovaté Rostliny jako drogy a jejich zneužívání Alergie Chovatelství Chov užitkových a domácích zvířat (chov drůbeže, králíků, koní, skotu, prasat, koz, ovcí) Chov domácích zvířat (chov koček, psů, akvaristika) Podmínky chovu Hygiena a bezpečnost chovu Kontakt se známými a neznámými zvířaty Pracovní pomůcky a nářadí Hygiena a bezpečnost práce</p>		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti – Práce s technickými materiály

Ročník:6. - 9.ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen s řádem učebny, bezpečností a hygienou práce - zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu - umí se orientovat v jednoduchém plánu výrobku - umí zhotovit jednoduchý náčrtek výrobku - zvládá základní postupy při opracování dřeva, kovu a plastu - - - - - - dokáže zhotovit jednoduchý výrobek z těchto materiálů - - - ovládá údržbu nářadí používaného v dílně 	<p>Bezpečnost práce První pomoc Technický výkres -čtení technických výkresů</p> <p>Opracování dřeva, kovů a plastů</p> <ul style="list-style-type: none"> - orýsování - řezání - pilování - broušení - spojování - povrchová úprava <p>Zhotovení výrobku dle předlohy Údržba nářadí</p> <ul style="list-style-type: none"> - drobné opravy - čištění 	<p>EV – péče o životní prostředí M - geometrie</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce**Vyučovací předmět: Pracovní činnosti –Design a konstruování****Ročník: 6. – 9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se orientuje v jednoduchém náčrtu, plánku, návodu, schématu, programu - zvládne podle jednoduchého náčrtu, plánku, návodu, schématu, programu sestavit jednoduchý model, el.obvod, a ověří jeho funkčnost - ovládá běžnou údržbu nářadí používaného v dílnách a umí je používat - provádí montáž a demontáž jednoduchých zařízení a jejich údržbu - dokáže provést drobné opravy jízdního kola, seřízení brzd, sedla, výměna a oprava duše, nastavení řidítek.... - umí vyměnit nebo opravit zámek u dveří - umí vyměnit vadnou žárovku v bytě - zvládne výměnu vadného těsnění u kapajícího kohoutku - umí poskytnout první pomoc při úrazu 	<p>Papírové vystřihovánky a konstrukční stavebnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - plánky - schémata - návody - <p>Údržba nářadí</p> <ul style="list-style-type: none"> - kladivo - metr - pila - úhelník - pilník - šroubovák - klíče - kleště - posuvka <p>Montáž a demontáž jednoduchých zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> - opravy jízdního kola - - oprava zámku - výměna žárovky - oprava vodovodního kohoutku - První pomoc - poskytnutí první pomoci 	<p>M- geometrie</p> <p>OSV-péče o pracovní nářadí v návaznosti na jeho funkčnost</p> <p>OSV-osobní zodpovědnost v kritickém okamžiku</p> <p>ENV- kultura prostředí ENV-ochrana přírody</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - zná zásady dodržování bezpečnosti práce a hygieny v dílnách, vhodně je aplikuje 	Bezpečnost práce <ul style="list-style-type: none"> - dodržování pracovních postupů - vhodné oblečení - kontrola náradí - údržba pracoviště - hygiena na pracovišti 	VDO- osobnostní zodpovědnost dodržovat a respektovat předpisy	
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti - Svět práce

Ročník: 8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák se</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pracovních činnostech vybraných oblastí - posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace - využije profesní informace pro výběr vhodného vzdělávání - zná důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - uplatňuje zásady efektivní komunikace. - zvládá problém rozumovým procesem. 	<ul style="list-style-type: none"> - možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby - zaměstnání a způsoby hledání, informační základna pro volbu povolání - problémy nezaměstnanosti, úřady práce - psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele - poznávání lidí (co lze na člověku poznávat, vzájemné - poznávání se ve skupině, pozornost k odlišnostem) 	OSV- stanovení osobních cílů a naplánování cesty k jejich dosažení, sebepoznání a sebehodnocení VDO-občan, občanská společnost Vko – školská soustava Č - životopis	Burza škol Úřad práce- informační a poradenské středisko. Dny otevřených dveří Exkurze v podnicích a středních školách Praktické seznámení s tradičními řemesly, zemědělskými profesemi -dle aktuálních možností školy

	<ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy (tolerance - a pohled na svět očima druhého) sociální chování - dovednosti směřující k - pozitivní změně vzájemných vztahů. 		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti - Svět práce
Ročník: 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá fantazii v procesu rozvoje osobnosti, - je schopen vidět věci z různých úhlů - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí. - plánuje práci, úkoly, činnosti., dovede odpočívat, uvolnit se, relaxovat - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - uplatňuje zásady efektivní komunikace. - zvládá problém rozumovým procesem. - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání. - uvědomuje si to podstatné na druhém člověku. - zvládá chyby v hodnocení partnera v komunikaci. - orientuje se v základních aspektech práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentace své osoby při vstupu na trh práce - Úřad práce, inzerce, pracovní agentury, internet, - způsob hledání zaměstnání, inzerát, životopis, pohovor, - pracovní smlouva. - druhy a struktura podnikatelských subjektů. - -kooperace - individuální dovednosti pro kooperaci - -seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu - dovednost - odstoupit od vlastního nápad dovednost navazovat 	<p>OSV : rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje, praktická etika, seberegulace a sebeorganizace</p> <p>VDO: občanská společnost a škola , občan, občanská společnost a stát</p> <p>MV : kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním skupině</p> <p>ČJ (9. ročník): Mediální výchova; Souhrnné poučení o slohu; Mluvené jazykové projevy</p>	<p>Burza škol</p> <p>Úřad práce- informační a poradenské středisko.</p> <p>Dny otevřených dveří na jednotlivých středních školách</p> <p>Exkurze v podnicích a firmách, seznámení s různým pracovním prostředím</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - na druhé, rozvíjet vlastní linku, - - podřízení se vedení - a organizování práce skupiny - plnění různých kooperativních úkolů - podnikatelský záměr - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovní prostředky - a objekty, druhy pracovních činností, osobnostní, - kvalifikační a zdravotní požadavky.		
--	--	--	--

5.10 Volitelné předměty

5.10.1 Seminář z českého jazyka

Seminář z českého jazyka navazuje na vyučovací předmět český jazyk. Jeho základním obsahem je upevňovat a prohlubovat očekávané výstupy předmětu český jazyk.

Výuka bude probíhat většinou v kmenové třídě nebo počítačové učebně.

Klademe důraz na rozvoj kultivovaného a srozumitelného vyjadřování a vystupování. Plníme a prohlubujeme výstupy zadané pro příslušný ročník předmětu český jazyk. Učivo bude přizpůsobeno skladbě žáků v konkrétní skupině a bude vycházet z individuálních potřeb a zájmů žáků. Upevňujeme znalost základního učiva formou procvičování, rozšiřování slovní zásoby a komunikačních dovedností.

Metody práce zaměřujeme na tvořivé činnosti, práci s texty a uplatnění dovedností podle možností žáka.

Konkrétní učivo bude specifikováno v tematických plánech pro jednotlivé roky.

Klíčové kompetence shodné s výukou předmětu Český jazyk.

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět : Seminář z českého jazyka

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje útvary českého jazyka - správně třídí a určuje slovní druhy - rozlišuje mluvnické významy u skloňování a časování - správně píše velká písmena - rozlišuje věty podle postoje mluvčího - dodržuje zásady tvoření slov - uvědomuje si vztah mezi jednotlivými větnými členy - rozlišuje větu hlavní a vedlejší - ovládá interpunkci v souvětí 	<p>Rozdělení českého jazyka Rozdělení slovanských jazyků Určování slovních druhů Skloňování a časování ohebných slovních druhů Vyjmenovaná a příbuzná slova Neohebné slovní druhy Psaní velkých písmen Druhy vět podle postoje mluvčího Tvoření slov Věta jednoduchá a souvětí Základní a rozvíjející větné členy Věta hladní a vedlejší Všeobecné větné rozborů Všestranné větné rozborů</p>		

5.10.2 Seminář z matematiky

Cílem předmětu je především řešení úkolů z praxe, které odpovídají učivu daného ročníku. Zadanými úkoly se snažíme dosáhnout prohlubování úrovně logického myšlení a podporujeme samostatné uvažování žáků. Úkoly jsou řešeny převážně skupinovou prací, která podporuje spolupráci mezi dětmi, komunikativní dovednosti k vnímání a toleranci ostatních žáků ve skupině. Učivo bude přizpůsobeno skladbě žáků v konkrétní skupině a bude vycházet z individuálních potřeb a zájmů žáků.

Konkrétní učivo bude specifikováno v tematických plánech pro jednotlivé roky.

Klíčové kompetence shodné s výukou předmětu matematika.

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty**Vyučovací předmět : Seminář z matematiky**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák podle svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - řeší situace, ve kterých využívá dělitelnost přirozených čísel - pracuje s měřítkem plánů a map - řeší úlohy na procenta - určuje přímou a nepřímou úměrnost 	<p>Číslo a proměnná Desetinná čísla Početní výkony s desetinnými čísly Násobek přirozených čísel Základní věty o dělitelnosti, znaky dělitelnosti Slovní úlohy Základní početní operace se zlomky Měřítko plánu a map Jednoduché slovní úlohy Slovní úlohy z praxe</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - při řešení úloh využívá a zdůvodňuje vlastnosti základních rovinných útvarů - odhaduje a počítá obsahy a obvody základních rovinných útvarů - ve středové a osové souměrnosti načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru, určí útvar středově a osově souměrný - odhadne a vypočte objem a povrch tělesa 	<p>Geometrie v rovině a prostoru Konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu Čtyřúhelníky - vlastnosti, úlohy z praxe Obvod a obsah rovnoběžníku, trojúhelníku, lichoběžníku Osově a středově souměrné obrazce Konstrukce obrazu daného útvaru v osové souměrnosti Objem kvádra a krychle Jednotky obsahu a objemu Jednoduché slovní úlohy</p>		

5.10.4 Konverzace v anglickém jazyce

Konverzace v anglickém jazyce navazuje na vyučovací předmět anglický jazyk. Jeho základním obsahem je upevňovat a prohlubovat očekávané výstupy předmětu anglický jazyk.

Výuka bude probíhat v kmenové třídě nebo počítačové učebně.

V předmětu konverzace v anglickém jazyce plníme a prohlubujeme výstupy zadané pro příslušný ročník předmětu anglický jazyk. Učivo bude přizpůsobeno skladbě žáků v konkrétní skupině a bude vycházet z individuálních potřeb a zájmů žáků. Upevňujeme znalost základního učiva formou procvičování, rozšiřování slovní zásoby a komunikačních dovedností.

Metody práce zaměřujeme na tvořivé činnosti, práci s texty a uplatnění dovedností podle možností žáka.

Konkrétní učivo bude specifikováno v tematických plánech pro jednotlivé roky.

Klíčové kompetence shodné s výukou předmětu Anglický jazyk.

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty**Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce****Ročník: 7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dorozumí se v běžných každodenních situacích - umí stručně převyprávět obsah přiměřeně náročného textu - umí přednést krátkou zprávu - postihne hlavní smysl sdělení - tvořivě se zapojí do rozhovoru - vyjádří svůj postoj - při mluvení dbá na správnou výslovnost i přízvuk - rozumí autentickém materiálu - rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči - prohlubuje své poznatky o anglicky mluvících zemích - dodržuje slovosled anglické věty - umí využívat dvoujazyčný slovník - vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - - porovná svůj způsob života teď a před nějakou dobou - pojmenuje a popíše hlavní etapy svého života a zeptá se na kamaráda na ty jeho - zeptá se kamaráda, co dělal o víkendu a jaký měl z něho pocit - představí nového kamaráda/spolužáka ostatním - sdělí, jaké činnosti dělá rád ve volném čase a jaké nerad, na totéž se zeptá kamaráda - pozve kamaráda na nějakou akci - popíše svoji rodinu, charakterizuje jejich členy - pojmenuje vesmírná tělesa a základní astronautické přístroje - sdělí svůj názor na úroveň poznání a dobývání vesmíru 	<p>Komunikační situace Pozvání Oblíbené a neoblíbené činnosti Vyprávění o svém životě Úvahy o podobě života v budoucnosti nabídka pomoci reakce na informace a události v běžných situacích Ptaní se na cestu, popis cesty Interview se známou osobností Rady na řešení běžných problémů Diskuse o pravidlech ve škole</p> <p>Témata slovní zásoby Životní etapy Rodina Vesmír Domov a pracoviště Přírodní katastrofy Bydlení a domy Místa ve městě Zážitky Problémy Škola</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic</p> <p>MKV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV – Poznávání lidí, mezilidské vztahy</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje místa, která jsou spojována s bydlením a místa spojována s prací - nabídne pomoc blízké osobě při běžné místa, která jsou spojována s bydlením a místa spojována s prací - nabídne pomoc blízké osobě při běžné činnosti - pojmenuje přírodní katastrofy - simuluje rozhovor reportéra a svědka přírodní katastrofy - popíše průběh neobvyklé události a přidá varování - pojmenuje místnosti v domě a jejich vybavení - zeptá se na cestu a na stejný dotaz odpoví - pojmenuje běžná, lehká onemocnění a zdravotní obtíže - zeptá se kamaráda, jaké má zdravotní problémy - popíše prostředí, ve kterém se běžně pohybuje - popíše svůj každodenní režim, své zájmy, oblíbené i neoblíbené činnosti a věci - vypráví zážitky z prázdnin - vypráví o Velké Británii a jeho hlavním městě 	<p>Reálie Velká Británie Londýn</p>		
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět : Konverzace v anglickém jazyce

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dorozumí se v běžných každodenních situacích - umí stručně převyprávět obsah přiměřeně náročného textu - umí přednést krátkou zprávu - postihne hlavní smysl sdělení - tvořivě se zapojí do rozhovoru - vyjádří svůj postoj - při mluvení dbá na správnou výslovnost i přízvuk 	<p>Komunikační situace Vyprávění o svém životě Pracovní zkušenosti Nakupování, obchod U lékaře Objednávání si jídla v restauraci Klimatické změny</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic</p> <p>MKV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí autentickém materiálu - rozumí jednoduché, pečlivě vyslovované řeči - prohlubuje své poznatky o anglicky mluvících zemích - dodržuje slovosled anglické věty - umí využívat dvoujazyčný slovník - vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - představí nového kamaráda/spolužáka ostatním - sdělí, jaké činnosti dělá rád ve volném čase a jaké nerad, na totéž se zeptá kamaráda - zeptá se kamaráda, jak se jeho život změnil oproti minulosti a na podobné otázky odpoví - simuluje se spolužáky rozhovor v obchodě - vede diskusi o možnostech ICT a jak je běžně využíváme - popíše návštěvu u lékaře - simuluje s kamarádem návštěvu u lékaře - zeptá se kamaráda na jeho stravovací návyky a na podobné otázky odpoví - vymění si s kamarádem názory a rady, jak své stravovací návyky zlepšit - užívá vhodné hovorové výrazy v rozhovoru s číšníkem při objednávání jídla - požádá jiné osoby o službu a na podobnou žádost vhodně reaguje - diskutuje s kamarády o problémech životního prostředí - diskutuje o problémech jiných a formuluje radu, jak tyto problémy řešit - vypráví o historii Anglie, legendy - vypráví o historii a současnosti Austrálie - - diskuse o názorech lidí na EU 	<p>Ochrana zvířat a péče o ně Přátelé, generační rozdíly</p> <p>Témata slovní zásoby rodina volný čas materiály, oblečení počítačová terminologie části těla zdravá výživa, vitamíny, minerály významné sportovní události životní prostředí</p> <p>Reálie Historie Anglie Legendy (Robin Hood) Austrálie Evropská unie</p>	<p>ICT – počítačová terminologie</p> <p>Biologie – Význam vitamínů a minerálů pro naše zdraví, diskuse o zdravé výživě</p> <p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí v našem okolí</p>	
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty**Vyučovací předmět : Konverzace v anglickém jazyce****Ročník: 9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Poslech s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí a reaguje na pokyny učitele <p>Mluvení Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - při konverzaci používá osvojená pravidla mluvnice (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - zná některé reálie a pohovoří o nich v jednoduchých větách - rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím <p>Čtení s porozuměním Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - používá dvojjazyčný slovník 	<p>Komunikační situace Žádost o objasnění Rozebírání problému Na večírku Objednání se k lékaři Varování a rady pro nebezpečné situace Kupování jízdenek</p> <p>Témata slovní zásoby Místa a jejich vybavení Fyzický a charakterový popis osob Příčiny a důsledky nefunkčnosti předmětů Části města Čas Varovná znamení, nápisy, upozornění Média Povolání Peníze Cestování</p> <p>Reálie Velká Británie USA</p>	<p>Dějepis - mořeplavci, cestovatelé, objevitelé nových zemí</p> <p>Biologie - hmyz</p> <p>Sociologie - televize</p> <p>Environmentální studie - ropa</p> <p>VKO - vláda</p> <p>MV - Kulturní diference, Multikulturalita</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola (vzdělávací systém vUSA a v ČR)</p>	

5.10.5 Technické kreslení

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět technické kreslení je vyučován v rámci vzdělávací oblasti Volitelné předměty. Časová dotace pro tento předmět je 1 hodina v prvním pololetí (8. ročník) a 1 hodina v druhém pololetí (9. ročník).

Předmět technické kreslení doplňuje vzdělávací obsah oboru matematika a její aplikace, fyzika.

Obsah předmětu je tvořen tematickými okruhy: základy rýsování, zobrazení těles ve volném rovnoběžném promítání, zobrazení těles v pravouhlém promítání, technické písmo, technické výkresy, kótování. Předmět je vhodnou přípravou zejména pro ty žáky, kteří předpokládají další studium na SPŠ a SOU stavebním a strojním.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení:*
  - žák pracuje s různými zdroji informací – učební pomůcky, plány, nákresy
  - žák používá správně základní pojmy, termíny, znaky a symboly
  - žák poznává vlastní pokroky a uvědomuje si své nedostatky
- *Kompetence komunikativní:*
  - žák rozvíjí své komunikativní dovednosti v praktických situacích
  - žák srozumitelně formuluje a obhajuje vlastní názory
- *Kompetence k řešení problémů:*
  - žák samostatně i ve skupině s využitím svých poznatků navrhuje a řeší úlohy z praxe
- *Kompetence občanské:*
  - žák si uvědomuje svá práva i povinnosti
  - žák zvládá komunikaci se svými spolužáky i učiteli
- *Kompetence pracovní:*
  - žák se učí koncentraci na práci, přesnosti a pečlivosti
  - žák dodržuje zodpovědně daná pravidla
  - dílčích výstupů dosahuje každý žák podle svých schopností
- *Kompetence digitální:*
  - žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
  - žák při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět : Technické kreslení
Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá správné návyky: udržuje čisté pracovní místo, udržuje pomůcky v bezvadném stavu - dbá na úpravu sešitu a jeho přehledné vedení - dokáže sestrojít osmiúhelník, šestiúhelník a pětiúhelník - umí zobrazit následující tělesa: krychle, kvádr, jehlan, válec, kužel - dokáže sestrojít síť jednoduchých těles - si osvojí postup, jak bez měřidel určit např. výšku stromu nebo šířku řeky - se naučí psát technickým písmem. Velká písmena. - dokáže zobrazovat jednoduchá tělesa na dvě a tři průmětny - dokáže navrhnout a sestrojít jednoduchý model z papíru např. dům, auto, atd. 	<p>Základy rýsování Pomůcky pro rýsování Zásady a správné návyky při rýsování Rýsování rovinných obrazců – šestiúhelník, osmiúhelník, pětiúhelník</p> <p>Zobrazování prostorových útvarů Zobrazování těles: krychle, kvádr, jehlan, válec, kužel Zobrazování složitějších těles Síť těles</p> <p>Promítání Určování vzdálenosti v přírodě</p> <p>Technické písmo (3,5 – 5 – 10 mm)</p> <p>Pravouhlé promítání. Prostorová představivost. Promítání na dvě a tři průmětny</p> <p>Zajímavosti a použití načerpaných znalostí v praxi Příčková konstrukce kružnice Návrh trojrozměrného modelu</p>	<p>Matematika – geometrie</p> <p>Matematika – geometrie</p> <p>Fyzika – délka</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Pracovní činnosti Výtvarná výchova</p>	

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět : Technické kreslení
Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - si zopakuje zásady pravoúhlého promítání - dovede promítat např. komolá tělesa – jehlan - dokáže sestrojit síť složitějších těles - umí sestrojit model skutečného tělesa v zadaném měřítku - dokáže sestrojit náčrt a originál technického výkresu - umí vhodně ve výkresech používat jednotlivé typy a tloušťky čar - si osvojí pravidla zobrazování a dokáže jednoduché strojní součásti zobrazit 	<p>Opakování již probraného učiva: Pravoúhlé promítání Promítání složitějších těles</p> <p>Sítě složitých těles</p> <p>Měřítko Plánek bytu, model jednoduchého tělesa v určitém měřítku, např. cihla, dům ... Zmenšení, zvětšení</p> <p>Druhy a formáty technických výkresů. Náčrt. Originál</p> <p>Čáry Typy čar Tloušťky čar Křížení</p> <p>Pravidla zobrazování Detaily Pohledy Řezy Průřezy</p>	<p>Matematika – geometrie</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - si osvojí pravidla kótování a dokáže je použít v praxi na skutečném výkresu - se seznámí se zobrazováním jednoduchých součástí např. šroubů - se seznámí s tím, jak vypadají stavební výkresy - se teoretickou formou seznámí s moderními trendy v technickém kreslení	<p>Kótování výkresů ve strojírenství Zásady kótování Kreslení kót Kótovací a pomocné čáry Hraniční značky, umístování kót Kótování zkosených hran, oblouků, poloměrů a průměrů</p> <p>Technické zobrazení jednoduchých součástí</p> <p>Technické výkresy ve stavebnictví</p> <p>Informatika v technickém kreslení</p>		
---	---	--	--

5.10.6 Praktikum z fyziky

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět praktikum z fyziky je vyučován v rámci vzdělávací oblasti Volitelné předměty. Časová dotace pro tento předmět je dvě hodiny týdně.

Cílem předmětu je praktické procvičování především těch fyzikálních jevů, které odpovídají učivu daného ročníku. Úkoly jsou koncipovány tak, aby žáci lépe pochopili podstatu daného jevu a nacházeli příklady v běžném životě. Snažíme se o aktivní zapojení žáků, kteří řeší úkoly formou samostatné či skupinové práce, příp. práce ve dvojicích apod. Učivo bude přizpůsobeno skladbě žáků v konkrétní skupině a bude vycházet z individuálních potřeb a zájmů žáků.

Konkrétní učivo bude specifikováno v tematických plánech pro jednotlivé roky. Klíčové kompetence jsou shodné s výukou předmětu fyzika.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Praktikum z fyziky
Ročník:

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe rozdíly mezi jednotlivými druhy pohybu, umí je vysvětlit - rozumí pojmům okamžitá a průměrná rychlost, umí změřit rychlost a vypočítat průměrnou rychlost z několika výsledků měření - umí zakreslit výsledky měření rychlosti do grafu - umí početně řešit jednoduché úlohy o pohybu - naučí se skládat rovnoběžné síly graficky i výpočtem, určí výslednici sil - naučí se graficky skládat rovnoběžné síly, seznámí se s rozkladem síly - umí vysvětlit pojem těžiště, zná souvislost polohy těžiště s rovnováhou těles - na pokusech ověří platnost Newtonových zákonů - procvičí si na páce otáčivé účinky síly, naučí se hledat rovnováhu na páce 	<p>Pohyb tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - klid a pohyb těles - druhy pohybu - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný - dráha pohybu - průměrná rychlost - okamžitá rychlost - měření rychlosti pohybu - kreslení grafů <p>Síla</p> <ul style="list-style-type: none"> - skládání rovnoběžných sil - skládání různoběžných sil - tíhová síla, těžiště - Newtonovy zákony 		

<ul style="list-style-type: none"> - prakticky si ověří některé vlastnosti kapalin - měřením ověří závislost hustoty kapaliny na teplotě - pozná využití některých jevů v praxi - prakticky si ověří některé vlastnosti plynů - na příkladech a pokusech se naučí využívat podtlaku a přetlaku v běžném životě, pochopí princip proudění vzduchu - prakticky si vyzkouší, jak se světlo šíří, jak se odráží a láme 	<ul style="list-style-type: none"> - otáčivý účinek síly <p style="text-align: center;">Kapaliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti kapalin, povrchové napětí - závislost hustoty kapalin na teplotě - kapilární jevy - hydrostatický tlak, spojené nádoby - Archimédův zákon, plavání těles - Pascalův zákon pro kapaliny <p style="text-align: center;">Plyny</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti plynů - atmosférický tlak a jeho měření, atmosféra Země - základy meteorologie - Archimédův zákon pro plyny - přetlak, podtlak, vakuum, proudění vzduchu 		
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - zkusí nasimulovat zatmění i jednotlivé fáze Měsíce - vyzkouší si některé optické přístroje - chápe složení bílého světla a co způsobuje barevnost předmětů	Světelné jevy <ul style="list-style-type: none"> - šíření a zdroje světla, odraz a lom - zatmění Slunce a Měsíce - fáze Měsíce - oko, optické přístroje - rozklad světla hranolem, barvy		
---	--	--	--

5.10.7 Vedení domácnosti

Předmět vedení domácnosti je vyučován v rámci vzdělávací oblasti Volitelné předměty. Časová dotace pro tento předmět je 1 hodina týdně.

Cílem předmětu je naučit žáky samostatnosti při řešení různých situací, které v reálném životě mohou nastat. Řešením zadávaných úkolů imitujících problémy reálného života se učí vyhledávat a získávat informace z nejrůznějších zdrojů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření následujících klíčových kompetencí:

- *Kompetence k učení:*
  - žáci se učí získávat poznatky z nejrůznějších zdrojů (slovníky, knihy, internet, komunikace)
  - žáci se učí řešit zdánlivě neřešitelné úkoly
- *Kompetence komunikativní:*
  - žáci se učí formulovat a vyjádřit myšlenku, sdělit ji tak, aby partner rozuměl
  - učitel vede žáky k vyjádření souhlasu a nesouhlasu s názorem druhých při kolektivním řešení problémů
  - žáci se učí dovednosti argumentace
  - žáci se učí jednoduše a srozumitelně popsat situace
- *Kompetence sociální a personální:*
  - žáci se učí týmové spolupráci, práci ve dvojicích, skupinách
  - žáci se učí rozlišovat a respektovat role
  - učitel vede žáky k respektování jiného názoru při týmové práci
  - žáci se učí prezentovat a obhájit vlastní myšlenky při týmové práci
  - žáci si budují sebevědomí
  - učitel vede žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých, hodnocení práce skupiny, srovnání, hledání rezerv
  - žáci rozvíjí schopnost uplatnit se v kolektivu
- *Kompetence k řešení problémů:*
  - žáci se učí spolupracovat při hledání vhodného řešení úkolů
  - žáci uplatňují intuici, fantazii, improvizaci, kreativitu při řešení problémů
  - žáci pojmenovávají, definují problém, stanoví postup, jak ho řešit, hledají řešení
- *Kompetence občanské:*
  - žáci jsou vedeni k zodpovědnému plnění zadaných úkolů, k zodpovědnosti za sebe sama, za skupinu, tým
  - učitel vede žáky k respektování rodinných tradic, respektování individuálních zájmů

- učitel vede žáky ke kulturnímu chování, oblékání, mluvě, zdvořilosti
- *Kompetence pracovní:*
  - žáci se učí účelnému využití vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech
  - žáci se učí vyhledávat informace potřebné k nalezení řešení zadaných úkolů
  - žáci pracují na počítači, s internetem
  - žáci se učí pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu, na stanovištích, ...
  - žáci volí různou formu práce podle zadaných úkolů
  - žáci prezentují výsledky vlastní práce a práce skupiny
  - učitel vede žáky k hodnocení vlastní práce a práce své skupiny
- *Kompetence digitální:*
  - žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
  - žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
  - při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Vedení domácnosti
Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná rozdíly v myšlení a jednání mužů a žen, zamyslí se nad důležitostmi úplné rodiny - získá základní přehled o tom, jak pečovat o dítě - získá základní přehled o zásadách společenského chování - umí si správně zvolit oblečení podle typu společenské akce - naučí se, jak se správně chovat u stolu - uvědomí si důležitost zdraví a naučí se, jak o ně pečovat - naučí se, jak poskytnout první pomoc a jak pečovat o nemocné - pozná důležitost harmonického prostředí pro uchování zdraví a jak tuto harmonii vybudovat 	<p>Důležitost rodiny, psychologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - mužská a ženská role v rodině - mezilidské vztahy - výchova dětí <p>Základy společenského chování</p> <ul style="list-style-type: none"> - společenské chování - společenský oděv - stolování, prostírání <p>Zdraví a jeho ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležitost správné výživy - význam pohybu pro zdraví - odpočinek - pozitivní myšlení a zdraví - první pomoc - péče o nemocné <p>Bydlení</p> <ul style="list-style-type: none"> - harmonie – učení starých Číňanů (FENG SHUI aj.) - vybavení interiéru, útulný domov, barvy a psychika - výroba ozdob, balení dárků - aranžování 		

<ul style="list-style-type: none"> - naučí se vyplňovat různé tiskopisy, jak poslat balík, peníze, apod. - získá rámcový přehled o existenci různých úřadů, notářství, advokátů apod. - získá přehled o právech a povinnostech zákazníka, zákony, instituce na ochranu spotřebitelů - naučí se přemýšlet o rodinném rozpočtu - získá představu o tom, jak pečovat o obydlí - ví o různých způsobech uchovávání potravin - naučí se dělat drobné opravy oděvů apod. 	<p>Na úřadě, poště apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> - možnosti pošty - úřady <p>Ochrana spotřebitele, reklamační řád</p> <p>Finanční gramotnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvěry, půjčky - pojistky - spoření - vydělávání peněz <p>Dům a zahrada</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o dům a zahradu, úklid - praní, čištění skvrn - uchovávání potravin, konzervování <p>Ruční práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzlování - šití (základní steh), zašívání - přišívání knoflíků 		
---	---	--	--

5.11 Etická výchova

Etická výchova (EV) není samostatný předmět, ale je realizována na 2. stupni v těchto předmětech: Výchova k občanství, Dějepis.

Zahrnuje následující témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří:

1. Etické hodnoty
2. Sexuální zdraví
3. Rodinný život
4. Duchovní rozměr člověka
5. Ekonomické hodnoty
6. Ochrana přírody a životního prostředí
7. Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

Etická výchova žáka především vede k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světového názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Rozvíjí sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků

Pravidla po hodnocení žáků a klasifikační řád vycházejí ze zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona a vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání. Stanovují způsob hodnocení žáka. Podrobněji jsou rozpracované ve Školním řádu.

Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak postupovat dále.

Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné).

Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost rodičů se používá hodnocení slovní nebo kombinace obou způsobů.

U průběžného hodnocení používáme různé formy, od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní hodnocení, až po sebehodnocení žáků.

Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě, s chybou či nedostatkem se dále pracuje.

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků:

- písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení ...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úlohy, kvízy, křížovky, rébusy ...
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce ...
- projektové a skupinové práce

Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací:

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 - nedostatečný

Známka z hodnocení vědomostí nezahrnuje hodnocení chování žáka.

Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností, postup práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.

Hodnocení musí probíhat průběžně v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů.

Žáci jsou od prvního ročníku vedeni k sebehodnocení.

Kritéria hodnocení pro předměty s převahou teoretického zaměření

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. V podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. V týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

Kritéria hodnocení pro předměty s převahou praktického zaměření

Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,

- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činnosti,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Kritéria hodnocení pro předměty s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré
- b) 2 – uspokojivé
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Kritéria pro pochvaly a kázeňská opatření

(1) Pochvaly

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání pedagogickou radou udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci např. za vzorné chování, péči o vyzdobu třídy, plnění povinností služby, účast na soutěžích). Udělení pochvaly třídního učitele se zaznamenává do žákovské knížky nebo na příslušný tiskopis.

(2) Kázeňská opatření

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a. napomenutí třídního učitele (drobné kázeňské přestupky a porušování školního řádu),
- b. důtka třídního učitele (opakované kázeňské přestupky a závažnější opakované porušování školního řádu),
- c. důtka ředitele školy (za vážné porušení školního řádu).

Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy.

Celkové hodnocení žáka

- a) Prospěl(a) s vyznamenáním.
- b) Prospěl(a).
- c) Neprospěl(a).
- d) Nehodnocen(a).

Slovní hodnocení

Zásady pro používání slovního hodnocení jsou v souladu s novelou vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně stanovených kritérií § 15 odst. 2 vyhlášky č. 256/2012 Sb.

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení.

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty

5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
------------------	--

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným, mentálním nebo s vývojovými poruchami učení a chování. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy zcela individuální. Podrobněji je hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami rozpracované ve Školním řádu.

Hodnocení žáků cizinců:

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku se postupuje podle § 51 a 53 školského zákona a § 14 až 17 vyhlášky, tj. postupuje se stejně jako u žáků - občanů ČR s výjimkou § 15 odst. 6 vyhlášky 48/2005 Sb., o základním vzdělávání. Podrobněji je hodnocení žáků cizinců rozpracované ve Školním řádu.

6.2 Autoevaluace školy

Zaměření autoevaluace	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodiči	Výsledky vzdělávání žáků	Personální oblast	Školní klima
Cíle	Udržení stávajících podmínek ke vzdělávání na škole.	Zvýšení spolupráce s rodiči. Spokojenost rodičů se školou.	Dosažení co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků.	Odborný růst pedagogických pracovníků.	Spokojenost žáků ve škole.
Kriteria	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy.	Naplněnost školy v rámci demografie obce a individuálních možností rodičů.	Postupné zlepšování jednotlivých žáků.	Vyhledávání, účast a využití DVPP ve výuce.	Spokojený žák.
Nástroje	Pozorování. Rozhovor.	Rozhovor. Dotazník. Zápis do 1. ročníku.	Analýza žákovských prací.	Pozorování. Rozhovor.	Pozorování. Dotazník. Rozhovor.
Časový harmonogram	Průběžně.	3x ročně rozhovor v rámci schůzek rodičů. 1x ročně zápis do 1. ročníku. 1x za dva roky dotazník.	Průběžně.	Průběžně.	1x za dva roky dotazník. Průběžně pozorování a rozhovor.

Použité zkratky

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

ČSV – Člověk a jeho svět

ČSP – Člověk a svět práce

Č – Český jazyk

A – Anglický jazyk

N – Německý jazyk

M – Matematika

I – Informatika

Za – Základy administrativy

D – Dějepis

Vko – Výchova k občanství

F – Fyzika

Ch – Chemie

Př – Přírodopis

Z – Zeměpis

Hv – Hudební výchova

Vv – Výtvarná výchova

Tv – Tělesná výchova

Pč – Pracovní činnosti

Prv – Prvouka

Přv – Přírodověda

Vl – Vlastivěda

SzM – Seminář z matematiky

Příloha k ŠVP č. 1 platná od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2027

Škola začne vyučovat od 1. 9. 2022 dle nového ŠVP, vycházejícího z revidovaného RVP ZV s novou vzdělávací oblastí Informatika.

ročník	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28
1.						
2.						
3.						
4.	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné
5.	zahájení bez návazností	návaznost na 4.	návaznost na 4.	návaznost na 4.	návaznost na 4.	návaznost na 4.
6.	zahájení bez návazností	návaznost na 5	návaznost na 4, 5	návaznost na 4, 5	návaznost na 4, 5	návaznost na 4, 5
7.	zahájení bez návazností	návaznost na 6	návaznost na 5, 6	návaznost na 4, 5, 6	návaznost na 4, 5, 6	návaznost na 4, 5, 6
8.	zahájení bez návazností	návaznost na 7	návaznost na 6, 7	návaznost na 5, 6, 7	návaznost na 4, 5, 6, 7	návaznost na 4, 5, 6, 7
9.	zahájení bez návazností	návaznost na 8	návaznost na 7, 8	návaznost na 6, 7, 8	návaznost na 5, 6, 7, 8	návaznost na 4, 5, 6, 7, 8

	Světle zelená znamená výuku podle nově zpracovaných osnov, které navazují po ročnících a zahrnují všechny obsahy nové Informatiky. Návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem.
	Tmavě zelená znamená výuku částečně podle revidovaného RVP ZV, ale starší žáci neabsolvují menší část nové Informatiky v předchozích ročnících. Návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem.
	Modrá znamená přechodnou fázi, kdy někteří žáci v takto označených ročnících neprojdou celým obsahem nové Informatiky. Pro žáky modře označených ročníků jsou závazné jen některé výstupy.

V roce 2022/2023 byla řádně zahájena výuka nové informatiky ve 4. ročníku (tzn. všechny obsahy nové informatiky dle ŠVP). V ostatních ročnících (5. - 9.) byla zahájena výuka nové informatiky bez návaznosti, tzn. pouze některé výstupy z nové informatiky.